

1

Handwritten notes in the left margin, including the name 'R. Simon' and other illegible text.

עין שמש

עין שמש
ר' שמעון

עין שמש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

סמ

סמ
ר' שמעון

סמ
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

מבטת הש"ס

מבטת הש"ס
ר' שמעון

מבטת הש"ס
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

מבטת הש"ס

מבטת הש"ס
ר' שמעון

מבטת הש"ס
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

מבטת הש"ס

מבטת הש"ס
ר' שמעון

מבטת הש"ס
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תנוקת פרק עשרי נדה
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

תוספי הראש

תוספי הראש
ר' שמעון

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name 'R. Simon' and other illegible text.

קדושה. הלכות איסורי ביאה פ"ז

פ"ז ד הל' שליש לראייה להיות ביום הלידה וכו' ה"ז ספק זבה. פירוש ספק זבה וטומאת יום כנגד כל ימים שראתה אם לא הפילה ולד דלא תסב לידה ואם הפילה דחשיב לידה כיו טמאה לידה והצמור יום אחד נקי בתוך השבעה :
 ה כיצד דין יולדת וכו' ואם שלמו ימי הספירה בתוך י"ד ה"ז אסורה לבעלה עד ליל ט"ו. משמע לי דאם עברה אף י"ד לנקבה לא

טהור הרי זו בחוקת [ו] טהרה וכאילו בדקה כל שבעה ומצאה טהור : **א"כ** וכן אם בדקה ביום ראשון מימי הספירה ומצאה טהור וביום הח' ומצאה טהור הרי זו בחוקת [ו] טהרה. בדקה ביום ג' לויכתה ומצאה שפסק הדם ולא בדקה ביום ראשון מימי הספירה ובשביעי בדקה ומצאה טהור ה"ז בחוקת טהרה. והוא הדין לזב ככל אלו הבדיקות שהוא טהור ועלו לו ימי ספירה :
כג כל אשה שהיא ספק נדה ספק זבה צריכה לישב שבעת ימים נקיים מספק וטובלת בליל שמיני ואחר כך תהיה מותרת לבעלה. ומביאה קרבן זבה ואינו נאכל כמו שיתבאר במקומו :

פרק שביעי

א מעוברת ישהתחילה להצטער ואחזוה חבלי לידה והתחיל הדם לצאת קודם שתלד אותו הדם הוא הנקרא דם הקושי. והיאך דינו אם בא בימי נדתה הרי הוא דם נדה והרי זו טמאה נדה. ואם בא בימי זיבתה ה"ז טהורה שנאמר בזבה דם יהיה זובה בבשרה. מפי השמועה למדו זובה מחמת עצמה ולא מחמת ולד. ובלבד שתלד ולד חי. אבל אם הפילה אין קושי לנפלים, אפילו היה הדם שותת ויורד עם החבלים והצער י"ד יום קודם שתלד ה"ז דם קושי וטהור אבל אם התחיל הדם קודם הלידה בט"ו יום או יתר ה"ז דם זיבה והרי היא יולדת בזוב : **ב** בד"א בשלא פסקו הצירים והחבלים והצער אלא מתקשה והולכת עד שילדה. אבל אם ראתה דם ג' ימים או יתר בימי זיבתה בצער וחבלים ופסק לה הצער ורווח לה מן החבלים אחר השלשה ימים. ועמדה בנחת כ"ד שעות או יתר אע"פ שלא פסק הדם ואע"פ שחזר הצער והחבלים אחר כ"ד שעות או יתר הדם מחמת הולד לא פסק הצער ולא החבלים ואם ילדה אחרי כן הרי זו יולדת בזוב :
ג ראתה יום אחד בלא צער ושנים בקושי וילדה. או שנים בלא צער ויום אחד בקושי וילדה או יום בקושי ויום בלא צער ויום בקושי וילדה אינה יולדת בזוב. אבל אם ראתה יום אחד בקושי ושנים בלא צער וילדה. או ב' בקושי ואחר בלא צער וילדה. או יום בלא צער ויום בקושי ויום בלא צער וילדה הרי זו יולדת בזוב. זה הכלל קושי סמוך ללידה אין זו יולדת בזוב. שופי סמוך ללידה הרי זו יולדת בזוב : **ד** חל שלישי לראייתה להיות ביום הלידה שני ימים ובשלישי הפילה ואין ידוע מה הפילה הרי זו ספק יולדת וספק זבה : **ה** כיצד דין יולדת בזוב צריכה לישב שבעה ימים נקיים וטובלת לערב. ואח"כ תהיה מותרת לבעלה ואח"כ יהיה לה דם טהור ומביאה קרבן זבה וקרבן יולדת. לפיכך אם ילדה זכר אפילו פסק הדם ביום הלידה סופרת שבעת ימים נקיים וטובלת. ואם ילדה נקבה וספרה שבעה נקיים ושלמו עם י"ד של לידה או לאחריה ה"ז טובלת ומותרת לבעלה. ואם שלמו ימי הספירה בתוך י"ד ה"ז אסורה לבעלה עד ליל ט"ו : **ו** כיצד הרי שראתה דם ג' וספרה שבעת ימים נקיים הרי י. ועדיין היא אסורה לבעלה עד ליל ט"ו. שכל י"ד היא כנדה. ולמה אין מצריכין את היולדת בזוב לספירת שבעה אחר שבעה של זכר ואחר י"ד של נקבה. מפני שימי לידתה

דכ דלר"א זב וזבה שדקו עלמן יום ראשון יום ח' ומלאו טהור וטלר ימים לא נדקו שכן בחוקה טהרה החלתו אע"פ שאין סופן פי' שאין סופן שאין שמיני סוף המנין וכן אמר רב בסופו אע"פ שאין החלתו וכן ספקו המפורשים ז"ל וזה דעת רבינו ולכתולה כתבו הרמב"ן והרשב"א ז"ל כל ז' הימים צריכה בדקה בכל יום עוד כתבו וצ"ח לה כל ז' ולא נדקה וביום ח' בדקה אע"פ שבגד הפסיקה בטהרה קודם שספור אין לה אלא יום אחד ומשלמה עליו ז' וטובלת ע"כ. והפעם נזה משום דליכא בדקה לא בתחלתו ולא בסופן לפיכך אין עוליס לה וכו'. וככה הרשב"א ז"ל בדקה באמצע ולא נדקה לא בתחלתו ולא בסופן טהרה שהרי היחה לה בדקה בימי הספירה ולא תהיה בדקה אמצע נדושה מבדיקה חתלה ובדיקה הסוף ויש מורים צ"ל להחמיר ע"כ. ובדיקות אלו הסכימו הם ז"ל שצריכות לבדוק בין בדיקה הפסק טהרה בין בדיקות ימי הספירה בכל מורין וסדקים יפה יפה ולא לא נדקה בחורין וסדקים אין אלא קיומה וצריכות לבדוק כמ"ש רבינו בפרק ד' כנגד פשמן לכן שמוך אבל לא חדש ממוך שהוא קשה מעט (עושה) ובדקה ג"כ במלך לכן נקי וזך או במלך נפן נקי ע"כ דברייהם לקומם מסוביית הנמלה :

כג כל אשה שהיא ספק נדה וכו'. זה מנואר בהרבה מקומות :

פ"ז א מעוברת שהתחילה להצטער ואחזוה וכו'. בפרק בנות כותיים (דף ל"ו) : משנה ובגמרא המקשה בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה וכו' דה"ר דמה מתמת עממה ולא מתמת ולד. ומ"ש רבינו אבל אם הפילה וכו' הוא ממ"ש בפרק בנות כותיים (דף ל"ח) דרנח דהוא נמרח סבר אין קושי לנפלים : אפילו היה הדם וכו' שם (דף ל"ו) : במשנה כמה הוא קושיה ר' מאיר אומר וכו' ורבי יוסי ור"ש אומרים אין קושי יומר משמי שבתה ופסק רבינו כן דמרי נכחו ואע"פ שאין ימי זיבה אלא י"א יום ובגד נהפך מהמקשה בימי נדה נדה זכה וטהור החמיל בימי נדות אבל החמיל בימי זיבה הולך מספר כל י"ד יום שהן ימים הראויין לספירת זבה או לספירת סמיכת זבה וכבר דלמך הכין ונדן אלא בר אסנה דמפרש לה הכין וזהו דעת רבינו : אבל אם החמיל הדם וכו'. מ"ש רבינו שאם החמיל ט"ו יום או יותר שהיא יולדת בזוב אינו ר"ל שנים אחד קודם ה"ד מהל לריכה שבעה נקיים כדון יולדת בזוב שזכור למטה ואע"פ שכולם הם נקושי דהא ודאי מתמת יום אחד או שנים אינה רק זבה קטנה וכן מנואר בגמרא (דף ל"ח) : יש מקשה כ"ה יום ואין זיבה עולה בתן כ"ז ב' בלא עת נדחה ובעפה נדה וגיטם שלאחר נדה וי"ד שהולך מטהר וכו"ש ששקפה כ"ז יום ב"מקום שיש ולד ולא תהיה יולדת בזוב אלא בימור דכריו הם שקודם י"ד אין הולך מטהר אע"פ ששקפה ורואה ולא הוא יום אחד או שנים קודם לכן בימי זיבה היא זכה קטנה ואם שלשה היא זכה גדולה ויולדת בזוב :

ב בר"א בשלא פסקו וכו'. שם (דף ל"ו) : קשה ג' ימים נמוך י"א יום ושפתה מעט לפני יולדה הרי זו יולדת בזוב דכרי ר' אליעזר ר' יהושע אומר לילה ויום כליל שנת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם ושפתה הלכה ט"ק (דף ז') : כר"א ובגמרא (דף ל"ו) אמרו שפתה מזה ומזה ר"ל מן הצער ומן הדם רב חסדא אמר עמאה ור' חנינא אמר טהרה ודעת רבינו לפסוק כרב חסדא :

ג ראתה יום אחד בלא צער וכו'. ברייתא שם (דף ל"ו) : קרוב ללשון רבינו : אכל מעט מה שאמרנו מה שחמור חנינא בן אחי רבי יהושע אומר כל שחל קיושייה ליהוה בשלישי שלה אפילו כל היום כולו בשופי אין זו יולדת בזוב ואם זלח היחה כוונתו הלשון והסוגיא שאמרו שם נבי הוה דרב חסדא שהזכרתי למעלה קשין לפירושו ואין להאריך בזה אמר שהדין אמת : ראתה שני ימים ובשלישי הפילה וכו'. בפרק המפלת (דף כ"ב) ברייתא קשה שנים ושלישי הפילה ואינה יודעת מה הפילה הרי זו ספק לידה ספק זבה מביאה קרבן ואינו נאכל רבי יהושע אומר מביאה קרבן והלכה פל"א לפניהם הקבר בלא דם ורבינו פוסק כמ"ק כפי שפסקו שכתב פ"ה שאלטר לפה"ק בלא דם :

ה כיצד דין יולדת בזוב וכו'. מפורש בפרק בנות כותיים (דף ל"ה) : בגמרא שהולדת בזוב צריכה לישב ז' נקיים : לפיכך אם ילדה זכר מביאה קרבן זכר ומביאה קרבן זכר וכו'.

א סור סי' קד סמג טס : ב עור י"ד סי' קד סמג לאוין קא עשין רמג :

הנהגות מיימוניות
 שפחותה לביתא אין סכניסתה לחורין ולמדקין ככלל דבימי להנטיטו לחורין ולמדקין וכשתודיא אה תרזיא נקי סכל טראה ארטיבית או שחור חלבש חלוק נקי ככתמים וכו' והתחיל לפסוד ז' נקיים סיום המהרה וכל ז' הימים נהיית כן עסמים ביום שחרית כשעומרת סמיטתה ועריבת סטור לשקיות התפס ובסוגיא ד' שהיא יום ח' סיום ששקפה בו תסבול משויה לילה בדלעיל פי"ד ע"כ : [ס] כרב דאמר תיא היא כלומר גם בו ר"א טהור ודלא כרבי חנינא דאמר תחלתו וטומו בעינן והא ליכא אבל בספר התרוסה כתב דרואל ולא נתברר הלכה כפי שראוי להחמיר כדרי חנינא שלא יהא יותר סח' ימים בין בדיקה לבדיקה ואע"פ שלכאורה שפסע הלכה כרב איכא למדתי ל"ש וכן כתב רבינו שפחה ע"כ : [ג] כרב דאמר סופן אע"פ שאין החלתו אבל דרמב"ן כתב שאין לה אלא יום אחד ומשלמה עליו וטובלת וכן רבינו שפחה אע"פ שפסק בכל אלה רוב והביא ראיות לדבריו כתב בסוף וז"ל מיהו ראייה ברורה אין בדיקו וצריך להחמיר וכן ספר התרוסה ככתבתי שניה ע"כ :

מגדל עז

כל אשה שהיא ספק עד סוף הטקו. סוף פסק כל סופן (דף נ"ד) :
פ"ז מעוברת שהתחילה להצטער וטובלת עד שילדה. פסק בנות כותיים (דף ל"ו) : אבל אם ראתה דם ג' ימים עד כרי זו יולדת בזוב. פסק קמח נדה וכו' וכו' פסק (דף ל"ו) : ופסק המפלת (דף ל') : ראתה יום אחד בלא צער כו' עד סופן לקושי. פסק בנות כותיים (דף ל"ו) : ראתה שני ימים עד וספק זכה. ספק המפלת (דף כ"א) : כיצד דין יולדת בזוב עד ט"ו. פסק בנות כותיים (דף ל"ב) : כיצד הרי בראתה דם עד כיון דם הנדה עד שחטובל. פסק בנות כותיים (דף ל"ג) :
 הרמב"ן כתב שאין לה אלא יום אחד ומשלמה עליו וטובלת וכן רבינו שפחה אע"פ שפסק בכל אלה רוב והביא ראיות לדבריו כתב בסוף וז"ל מיהו ראייה ברורה אין בדיקו וצריך להחמיר וכן ספר התרוסה ככתבתי שניה ע"כ :

יד. אין האשה טמאה עד שתראה דם ממקור דמיה⁴⁰, והוא המקום שחכמים קוראין אותו חדר⁴¹, ואין כל המשקים היוצא מן החדר מטמאים אלא הדם בלבד⁴², ומראות היו לחכמים שבהן מיטמאין הדמים וכל שאינו מאותן המראות, מטהרין אותו⁴³.

טו. כשנתמעט לבן של חכמים מפני כובד הגלות ותכיפת הצרות, חששו שמא יבאו לטעות בדבר שזדונו כרת שהרי אפשר שתראה האשה בימי נדתה ז' ימים ויהיה של ששה דם טהור ושל יום ז' דם טמא⁴⁴, ואפילו מראה דם לחכם גדול ובקי אפשר שתטעה בעצמה במנין הנדות והזיבה.

טז. הרי שראתה בסוף י"א מימי הזיבה ומחרתו, וטעתה והיתה סבורה שראיה ראשונה בימי הנדות ומונה ממנה, ואינה ראויה למנות אלא מיום המחירת שבו התחילה נדותה⁴⁵, לפיכך צמד רבינו הקדוש וחזקן שכל אשה שתראה יום א' תספור ז' נקיים ואם ראתה שנים תשב ז' נקיים, ואם ראתה שלשה תשב ז' נקיים, ובכל ימים שתראה כך היא גוזגוזת ואינה צריכה להראות דם לחכם ולא למנות ימי נידות וזיבה, יז. אע"פ שזו התקנה אין בה בית מיתוש, החמירו בנות ישראל על עצמן שאפילו ראתה יום א' דם טפה כל שהיא ופסק הדם סופרת לה ז' נקיים⁴⁶, בין שראתה בעת נידתה בין שראתה יום א' או ב' או ה' כולן או יותר, משיפסוק הדם סופרת ז' נקיים כדון זבה גדולה⁴⁷.

יח. ומפני מה החמירו בנות ישראל כך על עצמן, כדי שיהיו בכל זמן מונות מנין אחד ולא חשתנה מנהגן בין ראייה א' לג' ימים, הרי שראתה ג' ונעשית זבה התחילה וספרה עד ז'

מאיורי ביאה והאריך בזה בחידושי נד א. הגרא"ן. 40 ראה לעיל הערה 2. 41 לעיל ח ב. 42 יט א. רמב"ם פ"ה ה"ו. 43 יט א. 44 כ"כ הטעם בתוס' טו א. 45 כ"כ רש"י, ורבו בחידושי הביא ב' הפירושים, ועי' מה שבי' שם וראשונים שם ור"ן שבועות פ"ב ומאירי ברכות לא א. 46 חומרא דר' יורא נדה שם ורש"י. 47 לשון הרמב"ם איסור פ"א ה"ד ע"פ נדה שם, טור שם. 48 כ"כ רבנו בח"י ורש"י שם, וכ"כ ברש"י ותוס' מגילה כח ב, ועי' ר"ל שם. 49 ברכות לא א. 50 טו ב ועי' רבנו שם וראשונים שם, וב"י סי' קפג. 51 זו דעת הרמב"ם פ"א ה"י ועי' שם כ"מ בשם רבנו וש"ע קצו סעיף ה.

שבדקה ופסק הדם ולאחר זמן מצאה טהור ה"ז בחזקת טהורה.

ב. לא בדקה עצמה ביום ההפסקה ובדקה עצמה לאחר שנים ושלשה ימים ומצאה טהור, הרי היא בחזקת טומאה⁶⁷. לעולם אינה סופרת עד שתבדוק⁶⁸, אם פסקה מונה מיום של מחר ואילך.

7. כל ז' הימים צריכה בדיקה פעם א' בכל יום⁶⁹. בדקה ביום הראשון או בשני או בשלישי ושוב לא בדקה, בודקה בשעת טבילתה ודיה אפילו ביום ז' בלבד הרי זה בחזקת טהורה, שהרי בדקה והפסיקה קודם לכן⁷⁰.

7. ד. ישבה לה כל ז' ולא בדקה וביום ח' בדקה, אע"פ שהפסיקה כבר בטהרה קודם שתספור אין לה אלא יום אחד ומשלמת עליו ששה וטובלת⁷¹.

7. ה. בדיקה זאת שהנשים בודקות צריכה שתהיה בודקת בצמר גפן נקי, או צמר נקי ורך, או בבגדי פשתן ישנים שחוקין, וכולן צריכין שיהיו לבנים⁷², כדי שיהא כל מראה היוצא ממנה ניכר בה, ובגדים אלו שבודקת בהן נקראים עדים⁷³.

7. ו. כיצד בודקת את עצמה מכנסת את העד לאותו מקום, ובודקת בכל תורין וסדקים שבו⁷⁴ ורואה אם יש בעד שום מראה הראוי לטמא אותה, לא הכניסה העד לתורין ולסדקים אין זו בדיקה אלא קינוח ולא עשתה כלום, ואצ"ל שאין חלוקה בדיקה אע"פ שלא מצאה בו כלום.

7. ז. כבר ביארנו ז' ימים נקיים צריכין שיהיו רצופין, ולא תהא ראיית דם מפסקת ביניהן, אפילו ראתה בסוף יום ה' סמוך לשקיעת החמה או בין השמשות שהוא ספק, סותרת כל

57 משנה סח, א. 58 ע"י גמ' סט א, ורש"י ד"ה והכא ורבנו בחי'. 58 ולכתחילה כולוהו ס"ל דבעי ספורים כל היום, ע"י סח ב. 59 כר"א וכי רבנו והרא"ש דאמצעי כ"ש משביעי, ועי' בעה"ט והשגות הר"זה שחלקו בזה. 60 שם דאבעי בדקה בשמיני ומסקינן דחד מיניהו בעי. 61 ז' א וכשינוייתא בתרא. 62 רמב"ם איסור פ"ד ה"ט, טור סי' קצו ע"פ נדה ז' ב. 63 מהא דאמ"ר א מתוך שמהומה וכי' ע"י רבנו שם, ועי' בי' קצו שכי' שרבנו לא כ' לעומק ע"י שם, ועי' בהגרא' אות כב. 64 לשון הרמב"ם פ"ו מאיסור פ"ה ה"י ע"פ נדה לו ב, טו ב אחר לכולם שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם. 65 נדה לג ב

המנין וחזרת למנות עד שיהיו לה ז' רצופים נקיים לגמרי⁶⁴. ח. הפולטת ש"ז בתוך ימי הספירה סותרת אותו יום ואינה סופרתו⁶⁵, נמצאת מונה בכאן בסירוגין, לפיכך המשמשת מטחה וראתה ופסקה בו ביום אינה מתחלת לספור ז' נקיים עד שיעברו עליה ז' עונות שלימות⁶⁶ משעת שימושה, חוששין שמא תפלוט ש"ז ותסתור מכאן ואילך אין לחוש שכבר הסרית ש"ז במעיה ואינה מטמאה.

ט. בד"א בזמן שלא הלכה ברגליה אבל הלכה ברגליה אחר תשמיש יראה לי⁶⁷ שאין חוששין לה, שכל מה שיש לה לפלוט פלטה בהילוכה, ויש שהורו⁶⁸ שאין פולטת ש"ז סותרת כלום אלא לענין הטהרות כדרך טומאתה כך ספירתה.

י. האשה סופרת לעצמה⁶⁹ שנאמר ז' וספרה לה לעצמה, ונאמנת לומר טבילתי וטהורה אני⁷⁰, והחזקה נדה בשכנותיה כגון שלובשת הבגדים המיוחדים לה לימי נדות אינה נאמנת⁷¹, אמרה לו טמאה אני וחזרה ואמרה לו טהורה אני אינה נאמנת, ואם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת⁷², כיצד תבעה בעלה ואחותו או אמו עמה בחצרה ואמרה לו טמאה אני ואח"כ חזרה ואמרה טהורה אני ולא אמרתי לך תחלה טמאה אני אלא מפני אחותך או אמך שמא יראו אותנו נאמנת, וכן כל כיוצא בזה⁷³.

יא. הסומא בודקת עצמה ומראה לחברתה, אבל התרשות והשוטות צריכות פקחות לבדוק אותן ולקבוע להן וסתות ואח"כ יהיו מותרות לבעליהן⁷⁴.

יב. הוקבע לה וסת הרי היא כשאיר הנשים, לא הוקבע לה וסת חוששת לו מל' יום לל'

בעית רמי בר חמא ועי' תוס' שם, ושם מב א בעי רוב שמואל בר ביטא ומסקינן דרואה הוי וסותרת. 66 כרבנן שבת פו ב. 67 ע"פ נדה מא ב אי דאלה בכרעה בהדי דאלה שיתורה, ועי' טור סוף סי' קצו שהביא את רבנו וכי' שהרא"ש פליג עליה. 68 הראב"ד בחשובה והביאו רבנו בחיורשו מנ א ורש"י. 69 כתובות עב א. 70 ויקרא טו. 71 נדה יב א: עד שתאמר לה טהורה אני. 72 ע"פ כתובות שם, קדושין פ א והחזקה נדה בשכנותיה בעלה לוקה וכי'. 73 כתובות כב א. 74 רמב"ם איסור פ"ד ה"י, טו"ד סי' קפה. 75 נדה יג ב, רמב"ם הל' איסור פ"ה ה"ט, טור סי' קצו.

3

בעלי הנפש

סימן א

מסורת הראב"ד

(ב) וכן בחשק לנב"ם ב"ר הל"י.
(ג) י"ע עוד בריש שש הטבילה

גדה קראוהו גרגרין^(א). ואי חליף עלה חד יומא בלא ראייה מתוך שבעת ימי הגדה עולה לה לספירת עשירי ותו לא צריכה מירי. וכר טבלה, טבלה כמי מקוה ולא כעיא מים חיים ולא כתיבי מים חיים אלא גבי זב, ותניא בתוספת מגלה^(ב) אין בין זב לזבה אלא שהזב טעון ביאת מים חיים והזבה אינה טעונה ביאת מים חיים^(ג).

הרין הוא דינא דאורייתא לגדה ולזבה. אבל מכמה שני דאימעיט ליבא ואשתבוש נשי אתקין רבי^(ד) בשדות שאם ראתה יום אחד תשב ששה והוא, שנים תשב ששה והם, שלשה תשב שבעה נקיים. מאי טעמא, דחייש רבי דילמא מחלפי להו לבנות הכפרים ימי זיבה בימי גדה, ואי שרינן להו בשלשת ימי ראייה להשלים עליהם ושיהיה השלישי מהם מחשבון השבעה שמא יעשו כן בתוך אחד עשר יום שבין גדה לגדה ואתיא לידי איסורא דאורייתא. ומשום הכי אתקין להו כל תלתא רחזו דמא תשב עליהם שבעה נקיים. ובתקנתא דרבי ליכא למיחש מידי לשום איסור. ואפילו הכי בתר היא תקנתא אחמירו בנות ישראל על עצמן וגזרו יום אחד אטו שלשה, דכי היכי דבעו לשלשה ימים שבעה נקיים הכי נמי ליום אחד בעינן שבעה נקיים. וכן הרין לרם טפה כחרדל. והשתא שוינהו לכולהו נשי דחזיאן זכות גמורות לספירת שבעה

השגות הרז"ה

(א) בשער הספירה והבדיקה כתב נדינא דאורייתא ואי לא חזיא אלא תרי יומי בסוף י"א, כדחזיא בשלישי דהוא יום י"ב לסוף גדה, שהוא יומא דהוי תחלת גדה ויתבא עלה שבעה ימי בדין הגדה בין דחזיא בהו בין דלא חזיא בהו, ובתר ז' יומי כעיא למיתב עוד יומא בלא ראייה כדי שיהא ספירה ליום עשירי שראתה בתוך י"א. ואפילו לי"א בעי שמור כד"ג, ואם לא ספירה ושמשא ליום שמיני תחלת גדה נקרא גרגרין. איני יודע ולא מנין טעם דכתיב, כי יום י"א כרוך הוא ללא נעני שמור ללא אשכחן תנא דאמר בעי שמור אלא צ"ש, וי"ש במקום צ"ה אינה משנה. ולא כל דחזיא כשמור לנ"ש הוא גרגרין לנ"ה שאין גרגרין לנ"ה אלא כיום

לנפש תדרשנו

א. כי יום י"א כרוך הוא דלא בעי שמור וכו'. מדברי הרז"ה נראה שהוא הבין דברי רבנו שאם ראתה ביום העשירי ופגם האחד עשר רבעיא שמור יומיים כדעת בית שמאי, אלא והשמור עובר יום י"א הוא מטעם גרגרין. ואמנם אף ולכא' כן משמע מדברי רבנו, מיהו בדרך זו אינם מובנים דבריו: "ואם לא ספירה ושמשא ביום שמיני לתחילת גדה קראוהו גרגרין", הרי הול"ל ביום ששעירי והוא מחמת יום י"א. ויום שמיני כעיא שמור מהדין ככה"ג עבור הראיה ביום י' כדעת ר' אשי נדף נדף. אלא נלע"ד רכזונת רבנו אינה כן. אלא סמ"ד בראתה ביום י"א בלבד ולא ביום העשירי וכוונתו שפיר קאמר רביום

שער הספירה והבדיקה

סימן איב

צא

ציוני הלכה

ה"ס. ס"ד קמ"א וכו' א וכו' ס"ט.
ה"ב. ס"ד קמ"א וכו' י.
ה"ג. ס"ד קמ"א וכו' ז.

נקיים, אבל טבילתן מיהא כטבילת הגדה ואין טובלות אלא בליל שמיני כמו שאנו עתידים לפרש בשער הטבילה^(א).

סימן ג

וכיון דכולהו נשי האירנא זכות משוינן להו איצטרכינן לפרושי דין ספירת השבעה היאך הוא.

א ונאמר תחילה כי ספירת שבעה נקיים אינה אלא לאחר שלשה דברים, אחר הפסקת הדם, ואחר יום ההפסקה, ואחר הבדיקה. וכל שעה שתפסוק מן היום אם בדקה וראתה שפסק הדם ואפילו בשחרית עוד אינה צריכה בדיקה כל היום עד סוף, ולמחר תחל לספור שבעה נקיים, ואין חוששים שמא חזרה וראתה בלילה או בין השמשות, שאלו ראתה בין השמשות אבר ממנה כל אותו היום מספק, שמא בין השמשות לילה הוא.

ב וספירת השבעה כבר אמרנו^(ב) שלא יהא הפסקה ביניהן. ואם הפסיקה ביניהן צריכה לחזור ולספור שבעה נקיים חוץ מיום ההפסקה וצריכה בדיקה להפסקה כתחלת זכה.

דעתה נפרש דיני הבדיקה שהיא צריכה לברוק את עצמה.

ג ונאמר, כי אע"פ שבדקה עצמה ביום ההפסקה צריכה עוד לברוק את עצמה בימי הספירה בכל השבעה, שהרי שנינו^(ד) הזב והזבה שבדקו עצמן ביום הראשון וביום השביעי ומצאו טהור ושאר הימים לא בדקו. רבי אלעזר אומר הרי אלו בחזקת טהרה וכו'. קתני שבדקו ולא קתני בודקין עצמן ביום הראשון וביום השביעי ועוד אינן צריכין בדיקה, אלמא לכתחלה מצות בדיקה כל שבעה^(ה) (ב).

השגות הרז"ה

(א) עוד כתב רבנו מדקתני הזב והזבה שבדקו עצמן ביום הראשון וביום השביעי וכו' לא קתני בודקין אלמא לכתחילה מצות בדיקה כל ז' מיהו אם לא בדקו אלא בתחילתן ובסופן או בתחילתן ולא בסופן או בסופן ולא כל שבעה^(ב).

לנפש תדרשנו

ד. יום ההפסקה. כפשוטו כונת רבנו היא לאפקי מכתאי דסכרי שיום שפסקת בו סופרתו למנין שבעה (גדה לג). ואפשר דגם כלל כוונתו שלא סגי בהפסק טהרה בתחילת ה' נקיים כצמצום ולו היה אפשר לצמצום אלא כענין ויוקא הפסק טהרה לפני ה' הנקיים. וכדעת המהרש"א נדף עא: על תוס' ב"ד"ה הוראה. וכל זה נלמד מהפסקו שהביא לעיל (ס"ד א' ה"א) ואם טהרה וספירה לה שבעת ימים. וצ"ע כגמי' גדה לג. למה לא מביאים פסוק זה לזוכית דלא כסברת כותאי.
ה. ואחר הבדיקה. רבנו לא כתב דבעינן שיהיו ד' הנקיים שלשה ימים (וכה"פ) לאחר השמיטה. וטעמו מנאר בראשונים (תה"כ כה). רא"ש פ' בנות כותים. רמב"ן מב. המביאים תשובת רבנו שאין פולטת

ציוני הלכה

ה"ד פ"ד ק"ו ד"ב הלכה ט"ז
ה"ה ט"ז

ז מיהו אם לא בדקו אלא יום ראשון ויום שביעי טהורין. ועוד אמרו בגמ' ^{ט"ז} שאם נדקה בתחלת שבועה חוץ מבדיקת יום ההפסקה ושאר כל הימים לא בדקה, אי נמי אם נדקה בסוף השבועה ולא בדקה בתחלתן טהורה^{ט"ז}.

מסורת הראב"ד

(1) ע' שער וסתור ט"ז א הל' טו
(2) ע' סי' ג הל' יג

ה ואם נדקה באמצע השבועה ולא בדקה לא בתחלתן ולא בסופן לא שמענו. ומסתברא לקולא, שהרי שנינו בהפסקת הנדה ^{ט"ז ט"ח} נדה שבדקה עצמה יום השביעי שחרית ומצאה טהור אחר שבעת הימים בדקה ומצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה וכו' וחכ"א אפילו בשני לנדתה בדקה עצמה ומצאה טהור הרי היא בחזקת טהרה הכא בעיא בדיקה והכא בעיא בדיקה, הכא סגי לה בבדיקת האמצעי והכא נמי סגי לה בבדיקת האמצעי. (ג)

השגות הר"ה

עמ וקפה ולא נדקה טהורה שחרית מלקת את הדמים. אלמא כיון דאיכא חרדה דמיה מסולקין ולא נעיא נדיקה הכא נמי דמיה מסולקין ולא נעיא נדיקה. קא פשיט ליה לא נעיא נדיקה ואפילו לכתחילה^{ט"ז}. וכן מפורש בחבור זה בכמה מקומות. ואע"ג דקמיני נמחיתין ולא נדקה. לא משמע ליה דיעבד אלא אפילו לכתחילה. הכא נמי שדקו אפי' לכתחילה משמע. ואלו לא נעיתו נמשנתו נלכתחילה אלא דיעבד לא הולך מנה דמחיתין לשנות ניום הראשון וניום ה' דהא קיימא ליה לרב הוה דדיעבד ניום א' סגיין בין נחלתן בין כסופן בין נאלען. הילכך אין לדקדק מלשון משנתו לשון דיעבד. וכדי שלא ליתן פתחון פה לנעל דבר לחלוק, אמרו לו איידי דהנא ומלוא מנה שדקו.

ג

(ג) עוד כתב הרב ואם בדקה באמצע השבועה ולא בדקה לא בתחלתן ולא בסופן, לא שמענו. ומסתברא לקולא שהרי שנינו בהפסקת הנדה ^{ט"ז ט"ח} נדה שבדקה עצמה ביום ה' שחרית ומצאה טהור אחר ז' הימים בדקה

לנפש תדרשנו

- ז. וכן מפורש בחבור זה בכמה מקומות. משמע היירי הר"ה כענין מקום חרדה ומעוברת. ולא בעיא בדיקה אף לכתחילה. (שהרי בהמשך רבינו, ממשך בענין חרדה) וצ"ע. דאם כוננת הר"ה להשתנותו, הרי לא רח בענין זה במקום אחר. ואם לספר בעלי הנפש, הרי אין ריון זה מפורש כלל. וארכבה מבורר בכמה ראשונים ורד"ק הראב"ד כן בענין בדיקה לכתחילה במסורת ובמקום חרדה. ע' שער הסמטות ט"א הל' טו והערה כו.
- ח. ומסתברא לקולא וכו'. כתב הרא"ש (פ' תינוקת ט"ז) ע' על רב"ר רבנו ואינו רואה כאן ספק. דמסתברא דעדתי האמצע יותר מן הסוף דאתחיל בטהרה כל הימים שאחר הבדיקה. וכ"כ הראב"ד ותה"כ כרו. והוסף וכמהר"כ שם. כל שכן כשבדקה באמצע זיום האמצע הוה ליה לקודמין כבודקת בסופן ולאחרונים כבודקת בתחילתן. דאטו משום רבדיקת האמצע קרובה לשני הקצוות מיגרע גרעא.
- ט. תימה גדול. וכן תמה הרשב"א (שם) ולא מצאתי מי שם לתמימה רבמא זו.
- י. מנין לנו... בבדיקת הסוף. כתב הרשב"א (שם) על רב"ר הר"ה. אני תמה למה לא למדוה מבדיקת הסוף וכו'. ע' לעיל בהערה ח ונאע"כ חושש הרשב"א לדעת הר"ה לדינא. וע' בדק הבית (שם) דס"ל כדעת וקנו הר"ה ולא מהני בדיקת האמצע ועיי"ש סעמא. זיל הכא ליכא ז' ספורים וזיל הכא ליכא ז' ספורים. ועיי"ש היטב וכהשגת משמית הבית.
- יא. על רב. ע' תה"כ (כד). רבמאר הטעם שפוסק רבנו כרב. ועוד י"ל דכן מוכחת דעת רבינו (דף טו). לפי מה שמפורש רבנו בס"ג הל' יג.
- יב. מקצת חכמים. ע' גונ"ב (קמא. מו) שמדייק כן ברעת הר"ף שלא כתב דיני בדיקה כלל.

סימן ג

הנה כבר פירשנו דין הספירה ובררנו שאינה אלא אחר בדיקת ההפסקה ואחר יום ההפסקה^{ט"ז}, ובררנו עוד כי היא צריכה בדיקה מתוך השבועה חוץ מבדיקת יום ההפסקה^{ט"ז}.

עתה אנו צריכין לפרש ענין הבדיקה היאך הוא.

א ונאמר, כי מצאנו שלש בדיקות חלוקות זו מזו. הראשונה בדיקת קנות, והיא בדיקה למציאת הכתם לשלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא עליה רם, שאם נדקה עצמה בשיעור וסת למציאת הכתם אם מצאה טמא^{ט"ז} טיהרה את חברותיה, ואם מצאה טהור^{ט"ז} טיהרה את עצמה וטמאה את חברותיה כאשר פירשנו בשערי הכתמים^{ט"ז}. והשנית בדיקת בית החיצון והוא 'מקום שהשמש דש, והיא בדיקה לנדה ולזבה ליום ההפסקה ולבדיקת השבועה' אשר אמרנו למעלה. והשלישית בדיקת חורין וסדקין בבית החיצון, והיא בדיקת הטהרות כאשר אמרו בגמ' ^{ט"ז ט"ח} עד שלפני התשמיש אינו ממעט כפקידה. מאי טעמא, מפני שהבודקת לביתה אינה מכנסת לחורין ולסדקין. הנה ראינו מכאן כי אע"פ שתקנו חכמים בדיקה לתשמיש ולטהרות, עד שלפני תשמיש בדיקה הוא לתשמיש ואינו בדיקה לטהרות, מפני שאינה מכניסות

השגות הר"ה

לא נעיא נדיקה כלל הוא. וכל הבדיקות לענין טהרות נאמרו אבל לנעלה דיה נהרגשה בטומאתה ונכטהרמה. והם מקיימים דבר זה ממעשה דכניאל דלעסק ליה לנריה ביה רב חנינא וכו' כדליתא כפ"ק דכתובות ט"ז. וליא נדמא ויש ר"ח אלא ^{ט"ז ט"ח} ולא נכחונו לנו דכניס הללו, אלא שיש לסמוך על

לנפש תדרשנו

- ג. ממנהג בנות ישראל. ע' לעיל ריש שער הכתמים כסוף הקדמת הראב"ד לשער ובהערה ה שם. וכן ע' לקמן שער הסבילה בהשגת הר"ה ס"ק א.
- ד. סמכיון. על יסור זה של הר"ה שיש להקל יותר כמנהג בנות ישראל, כתב הסו"ט (קצו, סוף יא) 'שמדברי הבי' לא נראה כן שכתב דאין לחלק בשום חומר איסור כרת. ס"ל דאף האידנא אין לחלק וכו'.
- טו. ודוקא בנדה. משמע אפילו אם ראתה ג' ימים. וצ"ע הרי בכה"ג אין מחמירים מתמת מנהג בנות ישראל אלא מתקנת רבי בשדות. שו"ר דאי תקנה נמורה.
- א. אם מצאה טמא. היינו תוך שיעור אחרים (שער הכתמים ט"ז ב הל' ה) וזה יתכן רק ע"י קנות כמבואר בנדה דף י"ב. וכן מוכיח התוה"ב (כ).
- ב. ואם מצאה טהור. נקשה הגרע"א (על השו"ע) ז"באמת קשה לי מגיל דלענין מצאה טהורה שני בנקיטות וכו', ואכן הרשב"א בבית הקדש גבי בדיקת טומאה כתב 'קנינה' וגבי בדיקת טהרה כתב 'בדיקה'. משמע דפליג על רבנו בזה.
- ג. ליום ההפסקה ולבדיקת שבעה. ע' רמב"ן (יחידשים ה)

ציוני הלכה

ה"א.האשה וכו' פ"ד ק"ט ט"ז
ט"ז

מסורת הראב"ד

(ח) הל' א.
(ט) הל' ג.

(ה) פ"ד הל' יג.

שינויי נוסחאות

• והוא מקום שהשמש דש ליה
כד וכל הכפ"י. מיהו כפ"י (פ.)
והוא ט"ז ט"ח ט"ז.

ג וכו' ש' ובדיקה זו תהיה בין השמשות וכו'. הדבר פשוט ללא דוקא בין השמשות קאמר שהוא ספק יוס ספק לילה אלא סמוך לבין השמשות קאמר דעדיין יוס גמור הוא והו' שכתב רבינו ובדיקה זו תהיה בין השמשות ביום שפסקו בו אלא דלריך שפסקו ביום ממש ואם כן סמוך לבין השמשות קאמר דלכתחלה תדוק היותר סמוך לילה שאפשר כדי ללכת מידי ספק ראייה וכן פירש דם יוסף ועיין שם והכי נקטינן דאפילו ראתה ב' או ג' ימים לריכה שדדוק ביום היותר סמוך לילה שאפשר ודלא כמשמעות השלחן ערוך (פ"א) שהשמיט מלת לריכה שפסקו בטהרה בין השמשות שכתב רבינו על סם הרא"ש אלא לריכה ומחוייבת היא בכך ודוקא בעוד יוס היותר סמוך לילה שאפשר, ולכן נראה לפענ"ד דנקיף כשמתפללים הקהל ערבית בעוד היום גדול וכו' דיותר נכון היה שדדוק עזמה לאחר תפלת ערבית בעוד שהו' יוס סמוך לילה שהוא כמו שעה או יותר או פחות לאחר תפלת ערבית אלא

ליכא לספוקי כלל ונראה שלמיקון זה קורא בדברי הרמב"ן שהביא הרב המגיד ז' ידה בין עיניה כל בין השמשות דאין לומר ידיה בין עיניה ממש כל בין השמשות קאמר דזה דבר שאי אפשר לעשות כן: כתוב בתרומת הדשן [ו] שאם התחילו הקהל להפלת ערבית ועוד היום גדול יש אומרים שיכולה לדקוק צאומה שעה ותחיל מיום המחרת והוא ז"ל חלוק בדבר משום דכיון דהתחילו הקהל להפלת ערבית כבר עשו אומה שעה לילה הילכך משבין כאלו הוא מיום המחרת והילכך אין יוס המחרת עולה לה מן המנין דיוס שפסקו בו אינה סופרתו למנין שבעה והאגור (סי' אלף ע"ג) כתב שמהר"י מולין (שו"ת מהרי"ל החדשות סי' נה) השיב כסגור ראשונה לאחר תפלת ערבית נחשב יוס לענין הפסקה ואפילו בערב שבת אחר תפלת ערבית וקבלת שבת כי הוה חוספת לא שייכא לענין נדה: ג כתב המרדכי (שטענות סי' משנ) בשם הרוקח (סי' שז ד"ה שבעה וסי' ש"ח) דיוס שפסקו בטהרה עזמה לערב ומלכא חלוק לכן שאם תראה עוד שיהא

יכר בחלוקה וצליה תשים קדימין לנשים בנמטה או נקיים מכתמים ומנהג כשר הוא כשהאשה מפסקת בטהרה חן לרחוק וללבוש לנשים אמנם אם אינה רוחצת אלא פניה שלמטה דיה נכך עכ"ל וזה לשון האגור (סי' אלף ע"ג) אשה ההולכת בדרך ואין לה בגדים נקיים ח"ו ללבוש חספור שבעה נקיים רק שהחוק נקי מים ויש חולקים. שערס מזורא (הל' נדה סי' י"ג). עד כאן לשונו: ה לא בדקה עצמה ביום שפסקה מלראות ובדקה לאחר שלשה ימים ומצאה טהורה הרי זו בחזקת טמאה עד שפסקה בטהרה ש"ע"ם אינה סופרת עד שתבדוק וכו'. כ"כ הרשב"א בתורת הבית (הארון והקדש ב"ז ריש ט"ה) ופשוט הוא מהמנהג שכתבנו בסמוך:

ד ובבב' שבעת ימי הספירה צריכה להיות בודקת. לכתחלה פ"ב אהת ביום. כן כתב הרמב"ן (פ"ג ה"ד, פ"ט הכ"ג) והרשב"א (שם כ"ד) והרא"ש (פ"י סי' ה) דלכתחלה מיהא לריכה לעשות כן וכן כתבו הגהות מיימוניות פרק ו' (א"ס"ג אות ד) בשם המוספות (ו' ד"ה ר"ל) ומדכתבו סתם י' מדקוק בכל יוס משמע דלכתחלה אינה לריכה לדקוק יותר מפעם אחת ביום: וכו' רבינו שבספר המצוות כתב פעמיים וכו'. כן הוא בסמ"ג (לאין קרא דף לו ריש ע"ד) וסמ"ק (סי' רנ"ג ע"א) וספר התרומה (סי' פו) והמרדכי (סי' משנ) בשם הרוקח (סי' שז ד"ה בעל וד"ה שמה) שדוקת פעמיים בכל יוס מימי הספירה פעם אחת בשחרית כשעומדת ממטתה ופעם אחת כשהולכת לערבית ונראה לי שלמדו כן מדתנן בפ"ק דנדה (ב'.) פעמים לריכה להיות טדקת שחרית ובין השמשות יא: וכו' ש' ומיהו אפילו לא

הואיל ונפק מפומיה דמהרא"י דאין להפסיק בטהרה אלא קודם תפלת ערבית כמו שלכך בתרומת הדשן סימן רמ"ח לריך לומר לכתחלה להפסיק קודם תפלת ערבית מיהו לכתחלה לריכה עוד לדקוק עזמה גם אחר תפלת ערבית בעוד שהו' יוס היותר סמוך לילה שאפשר שזאת היא עיקר ההפסקה בטהרה אבל דיעבד אם לא חזרה ובדקה אחר תפלת ערבית ט' אי נמי דיעבד אם לא דדקה קודם תפלת ערבית מורין לה שמהא דדקת עזמה לאחר תפלת ערבית לכתחלה ותחיל למנות מיום המחרת שו' היא עיקר ההפסקה בטהרה ביום שהוא היותר סמוך לילה שאפשר כן נראה לי. ולפי זה מה שכתוב בנהגות שו"ע (סג) דאם נתקלקלה חוץ ימי ספירתה סמוך לערב שראתה דם או מלאה כתם אחר זכרו דמפסיקין בטהרה אף לאחר זכרו דחששין ליה דיעבד דמשמע דוקא חוץ ימי ספירתה אבל בתחלת ספירתה אם ראתה ליה אחר זכרו אף על פי שעוד היום גדול אינה מפסקת בטהרה היום אלא ביום המחרת ליחא אלא אף בתחלת ספירתה מפסקת בטהרה אפילו אם ראתה דם סמוך לערב כיון שעדיין יוס גמור הוא ואדרבה זו היא עיקר ההפסקה בטהרה כדפרישית ואם לא ראתה שום דבר לא דם ולא כתם אלא שלא הפסיקה קודם זכרו אף בעל ההגהות שו"ע מודה דמפסקת בטהרה לאחר זכרו אפילו עשו הקהל שבת כדכתב באגור על שם מהר"י מולין ומפורש כן בהגה"ה להרא"י:

ד ובבב' שבעת ימי הספירה צריכה להיות בודקת וכו'. הכי משמע מדלא פליגי מנאי בתמיתין פרק המינוקת (סוף דף ס"ח:) אלא היכא דלא דדקה אלא יוס ראשון ויוס שביעי והלכה כרבי אליעזר דהרי היא בחזקת טהורה אבל לכתחלה הכל מודים לרבי עקיבא דלריכה לדקוק לכתחלה פעם אחת ביום וכן כתבו המוספות פ"ק דנדה (דף ו' ד"ה ר' אליעזר) וכן פסק הרא"ש פרק המינוקת וכן פסקו שאר פוסקים:

ה וכו' ש' ובספר המצוות כתב פעמיים וכו'. טעמו דהנהיג וכו'. ואף על גב דלמיקנא תמס דלא אמרו אלא לטהרות אבל לנעלה לא נעלה בדקה ודלעיל בסיון קפ"ו היינו דוקא לאחר טעלה שחזק עובדה לנעלה אלא כספירה שבעה נקיים דחיו בחזקת טהרה וזיכה בדקה פעמיים שחרית וערבית שחרית להזיאה מידי ספק שמה ראתה ביום דנפסירה שבעה נקיים לנעלה לריכה בדקה כמו לטהרות לאחר טעלה:

ו וכו' ש' ומיהו אפילו לא בדקה וכו' עד בתוך השבעה. כן היא ממקנת הרא"ש שפרק מינוקת דהכי מוכחא הסוגיא לשם (דף ס"ט.) והוא פרישה

(ד) ובדיקה זו תהיה בין השמשות וכו'. לאו דוקא דהא ספק לילה הוא אלא סמוך לבין השמשות. דם יוסף, ועיין שם שכתב עוד מזה. ולענ"ד נראה דלכא לומר שמהא ההפסק גם בין השמשות שמה הוא עדיין יוס והיינו שמתקין מוך נאומו מקום ויהיה שם כל בין השמשות כמו שכתב הרשב"א ואי תלא מידי ספק ומיהו הדקה גדלי קודם לילה וטדלי סמוך לילה: (ה) וסיום המחרת תתחיל לספור שבעה נקיים עכ"ל. כן ז"ל והוא צבילור דיני נדה שלו בסוף מסכת נדה: **חדושי הגהות** [ה] לספור י' נקיים עכ"ל כן ז"ל (פרישה): [ו] סימן רמ"ח: **הגהות והערות** ר"ב פנינה" קאי אלהלן (ועיין בהקדמת הגאון ר' אפרים זלמן מרגליות ל"מעשה רוקח" שכתב שמחברו היה חברו וכן גילו של בעל הרוקח, אמנם יש שכתבו שהוא בעל הרוקח בעצמו): (* ח) בשערי דורא איתא "לבנים" במקום "נקיים" ובדרכי משה (וכן ברמ"א) העתיק "בגדים" סתם: [ט] שפיר דמי: [י] וברמב"ן כתב להדיא (בפרק ב') פעם אחת בכל יוס, אבל בתוספות ורשב"א ורא"ש כתבו סתם לבדוק בכל יוס, (ובהגהות מיימוני שם אחר כן כתב שבדוקת פעמיים ביום שחרית כשעומדת ממטתה וערבית סמוך לשקיעת החמה): [יא] אפנס שם מיידי לענין טהרות ועיי"ש הטעם ברש"י ובדף ר' ע"ב וצ"ע דלא שייך טעם זה כאן לענין בעלה, עיי"ש. כן הקשה הגרע"א (כתשובות מהרורא קמא סימן ס' ד"ה הן אמח) על הבי"ח (ס"ה) שכתב ג"כ המקור מהגרמא שם: [

קמח שאלות ותשובות פסקים יור"ד רבי עקיבא איגר

להן אמת דהב"ח (ס"ה) כתב בכוונת הסמ"ג בדוקת שחרית וערבית, דשחרית להוציא מידי ספק דשמא ראתה בלילה, ודערבית להוציא מדראתה ביום. אבל לא אכין דאיך ע"י בדיקה נתברר מה דלא ראתה מקודם ונפל לארץ. והדמיון שהביא הב"ח להיא דפ"ק דנדה (יא) הוא תמוה, דהתם אמרינן שחרית כרי לטהר טהרות של לילה, היינו אם תראה אחר כך לא יהא חשש וספק על טהרות של לילה כיון דבדקה שחרית, וזה ל"ש כאן.]

לפ"ן אף בנ"ד אף דהטבעת מעכב בדיקת חורין וסדקין, מ"מ הוי בדיקה להפסק טהרה וז' נקיים. אמנם הלא רבו דעת רבותינו המחמירים, הרו"ה בהשגותיו על הראב"ד, והרמב"ן והרשב"א והרא"ה בכרה"ב והטור והרא"ש ורבינו ירוחם, דס"ל דבעינן בדיקת חורין וסדקין, והרמב"ן ס"ל דלפסיקת טהרה בעינן חורין וסדקין אבל לא לז' נקיים, והרשב"א וסייעתו סוכרים דגם לז' נקיים בעי חורין וסדקין.

וראיתי לחשו' זכרון יוסף דכילל בקבא רבה להקל די"ל בשעת הדחק מודה להראב"ד, ולדעתי קשה לסמוך על זה, דפשטות דברי הרשב"א מורים דאינו בדיקה כלל בלא חורין וסדקין.

גם מה שדן שם דרוב נשים פוסקות מלראות ביום ה' או ביום ו' לראייתה, ועשה סמוכים לזה מסוגיא דנדה (טו, א) בעלה מחשב ימי ווסתה. היינו דמחשב ע"פ רגילותה מקודם משך זמן ראייתה. ובסדרי טהרה (ס"י קצו ס"ק כג) ביאר דבריו, אף דמסקינן דמיירי רק בספק ראתה, מ"מ מדאמרינן ודאי ראתה מי קאמינא מי יימר דטבלה, משמע דרק מה"ט אסורה ולא מטעם מי יימר דפסקה מלראות. גם למ"ד דר"ש בר ייבא דר"י מיירי אפילו ודאי ראתה מוכח הסברא דמחשבה כפי רגילותה משך ראייתה, מ"מ יפה סתר הס"ט שם ממה דמבואר (סח, א) להדיא דבלא פסיקת טהרה הוי בספק טומאה לעולם עיי"ש, ונדחק לדחות הראיה הנ"ל.

ולענ"ד בפשוטו ניחא, דהיכן מצינו דר"ש ב"י ה"י סבר דר"י מיירי בודאי ראתה, הא י"ל דה"י ס"ל ג"כ דר"י מיירי בספק ראתה, אלא דס"ל ווסתות דאורייתא וס"ל דהוי כמו ודאי ראתה. ובזה שפיר יכול לחשוב משך רגילות ראייתה כיון דמחזקינן לראתה רק מכח רגילות ראייתה, ממילא אנו דנין ג"כ דפסקה לזמן הרגילה לפסוק"י. ולזה שאל רשב"י אפילו ילדה נמי, והיינו אם נפרש ילדה דבושה לטבול, בפשוטו ניחא, דשאל ג"כ בכה"ג היכי דמחזקינן בראתה מכח הווסתות, ועלה אמרינן כיון דממילא מיירי רק בספק ראתה אבל לא ודאי. והיינו או דבאמת ס' ר"י ווסתות דרבנן, או אף אי ווסתות דאורייתא לא הוי כודאי ממש, מש"ה גם בילדה יש להקל. ואם נפרש ילדה דהיינו יולדת, ג"כ ניחא, דרצה ללמוד כי היכא דאי ווסתות דאורייתא אף דהוי כודאי ראתה מקילין, וז"ל בילדה דונוו"ל לחשוב ימי ווסתה, והיינו ז' ימים אחר ימי טומאה, דאף אם ראתה בהם הוי דם טוהר, ואף למ"ד דמעיינן אחד הוא, מ"מ משכחת בידע דפסקה רגע אחד ואח"כ הלך לדרכו, ועלה אמרינן כיון דודאי ראתה לא מקילין, היינו אף היכי דליכא חשש שמא לא פסקא מלראות כגון דידע דפסקה ואח"כ הלך לדרכו דומיא דילדה דמיירי כה"ג, מ"מ לא מקילינן, דאימא לא טבלה. אם כן מעולם לא שמעינן דר' שמעון ב"י היה סבר דר"י מיירי בודאי ראתה, אלא דמכח הווסתות הוי כודאי ראתה, ובזה יכול לחשוב הרגל משך ראייתה.

גם אף אם נפרש דה"י סבור דמיירי ר"י בודאי ראתה, מ"מ י"ל דהיה סבור דווסתות דאורייתא והוי חזקה, ה"נ הוי חזקה דאינה רואה רק עד משך כך וכך ימים. אבל לדידן דקיי"ל ווסתות דרבנן, כי היכי דלא מחזקינן להרגל ראייתה לודאי ראתה דדרך נשים להשתנות, עניני ראייתן, ה"נ לא חשבינן להרגל פסיקתה דודאי פסקה.

עכ"פ אתרי שהדין מפורש (סח, א) דבלא הפרשת טהרה היא בחזקת טומאה, אודא לדברי תשרי זכרון יוסף בהיתר זה."

פז. החו"א יור"ד ס"י צכ אות כב כתב שרברי רע"א כוה צ"ע, דמ"מ מוכרח דרוכ גמור הוא ולמה לא נסמוך גם בודאי ראתה. וע"ש להלן במש"כ ליישב גם ראיית הסד"ט מגדה סח, א. ועכ"פ מסיק לדינא מרכרי רע"א כאן לענין חרשת שיש לה וסת ועבר זמן וסתה, א"צ הפרשת טהרה לאתר הוסת אפי' למ"ד וסתות דאורייתא. וראה עוד בחו"א שם ס"י פא. וכשו"ת חת"ס יור"ד ס"י קמב כתב על כך דהתם לא סמכינן על הרוכ, משום דראתה בשביעי הרי היא שלא מן הרוכ, שהרי רוכ נשים אינן רואות בשביעי, ולכן איתרע חזקתה לגמרי ע"ש, וראה בהערה הבאה.
יז. ראה בהערה הקודמת שהאחרונים מקיימים פסק הזכרון יוסף, וכשו"ת אור שמח ח"ב ס"י ד הביא דברי רע"א כאן, והעלה

ציוני הלכה ד מיהו אם לא בדרקו אלא יום ראשון ויום שביעי טהורין. ועוד אמרו בגמ' ע"ה
 ה"ד פ"י ק"ו דק"ה האשונה
 ה"ה ס"ז.

ש"ס שאם בדיקה בתחלת שבועה חוץ מבריקת יום ההפסקה ושאר כל הימים לא
 בדיקה, אי נמי אם בדיקה בסוף השבועה ולא בדיקה בתחלתן טהורה^ל.

ה ואם בדיקה באמצע השבועה ולא בדיקה לא בתחלתן ולא בסופן לא שמענו.
 ומסתברא לקולא^ל, שהרי שנינו בהפסקת הנדה ע"ה ס"ט, נדה שבריקה עצמה יום
 השביעי שחרית ומצאה טהור אחר שבועת הימים בדיקה ומצאה טמא הרי זו
 בחזקת טהרה וכו' והכ"א אפילו בשני לנדתה בדיקה עצמה ומצאה טהור הרי
 היא בחזקת טהורה הכא בעיא בדיקה והכא בעיא בדיקה, הכא סגי לה בבדיקת
 האמצעי והכא נמי סגי לה בבדיקת האמצעי. (ג)

השגות הרז"ה

עמ וספיה ולא נדיקה טהורה שחרדה מסלקת את הדמים.
 אלמא כיון דליכא חרדה דמיה מסולקין ולא בעיא נדיקה
 הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא נדיקה. קא פשיט ליה לא
 בעיא נדיקה ואפילו לכתחילה^ל. וכן מפורש בחבור זה בכמה
 מקומות. ואע"ג דקמיני במתניתין ולא נדיקה. לא משמע ליה
 דיעבד אלא אפילו לכתחילה. הכא נמי שדקו אפי' לכתחילה
 משמע. ואילו לא נשנינו במשנתנו בלכתחילה אלא דיעבד לא
 הולך תנא דמתניתין לשנות ביום הראשון וביום ה' דהא
 קיימא ליה לרב הוה דדיעבד ביום א' סגי בין בתחלתן בין
 בסופן בין בחלטן. הילכך אין לדקדק מלשון משנתנו לשון
 דיעבד. וכדי שלא ליתן פתחון פה לבעל דבר לחלוק, אמור לו
 איירי דתנא ומלאו תנא שדקו.

**(ג) עוד נחנכ רבנן ואם בדיקה באמצע השבועה ולא בדיקה
 לא בתחלתן ולא בסופן, לא שמענו. ומסתברא לקולא
 שהרי שנינו בהפסקת הנדה ע"ה ס"ט נדה שבריקה עצמה
 ביום ה' שחרית ומצאה טהור אחר י' הימים בדיקה**

לנפש תדרשנו

- ז. וכן מפורש בחבור זה בכמה מקומות. משמע דמירר
 הרז"ה בענין מקום חרדה ומעורבות, ולא בעיא בדיקה אף לכתחילה.
 (שהרי במשך דבריו. ממשך בענין חרדה.) וע"ז. דאם כונת הרז"ה
 להשגותיו. הרי לא רן בענין זה במקום אחר. ואם לספר בעלי הנפש.
 הרי אין זה מפורש כלל. ואדרבה מובא בכמה ראשונים דלדעת
 הראב"ד כן בעינן בדיקה לכתחילה כמעורבות וכמקום חרדה. ע' שער
 הזטות ס' א הל' טז והערה כ.
- ח. ומסתברא לקולא וכו'. כתב הראש"ש פ' תינות ס' ה' על
 דברי רבנן ואינו רואה כאן ספק. דמסתברא דעדיף האמצע יותר
 מן הסוף דאתחזק בטהרה כל הימים שאחר הבדיקה. וכ"כ
 הרשב"א ותוה"ב כדו. והוסיף (במהדור"ב שם: כל שכן שבדיקה
 באמצע דיום האמצע הוה ליה לקודמין כבודקת בסופן
 ולאחרונים כבודקת בתחילתן. דאטו משום שבדיקת האמצע
 קרובה לשני הקצוות פיגור גרעא.
- ט. וכן תימה גדול. וכן תמה הרשב"א (שם) ולא מצאנו מי שישב
 לחמיהו רבנא זו.
- י. מנין לנו... בבדיקת הסוף. כתב הרשב"א (שם) על רברי
 הרז"ה: אני תמה למה לא למדוה מבדיקת הסוף וכו'. ע' לעיל
 בהערה ח ונאע"כ חישש הרשב"א לדעת הרז"ה לרינא. וע' נרק
 הבית (שם) רס"ל כדעת זקנו הרז"ה דלא מהני בדיקת האמצע ועי"ש
 סעמא: זיל הכא ליכא ז' ספורים וזיל הכא ליכא ז' ספורים. (עי"ש
 היסב ובהשגת משמרת הבית.)
- יא. על דב. ע' תוה"ב (כד) דמבאר הסעם שמיסק רבנו טר. ועוד
 י"ל וכן מוכח דעת רבינו נרף סו. לפי מה שמפרש רבנו בס' ג הל'
 יג.
- יב. מקצת חכמים. ע' נוב"י (קמא מו) שמיררין כן כדעת הר"ף
 שלא כתב ריני בדיקה כלל.

ציוני הלכה ה"א. הראשונה וכו' פ"י ק"ו ס"ז
 ה"ה.

הנה כבר פירשנו ריין הספירה ובררנו שאינה אלא אחר בדיקת ההפסקה
 ואחר יום ההפסקה^ל, ובררנו עוד כי היא צריכה בדיקה מתוך השבועה חוץ
 מבדיקת יום ההפסקה^ל.

7 עתה אנו צריכין לפרש ענין הבדיקה היאך הוא.
 א ונאמר, כי מצאנו שלש בדיקות חלוקות זו מזו. הראשונה בדיקת
 קנות, והיא בדיקה למציאת הכתם לשלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא
 עליה דם, שאם בדיקה עצמה כשיעור וסת למציאת הכתם אם מצאה טמא^ל
 טיהרה את חברותיה, ואם מצאה טהור^ל טיהרה את עצמה וטמאה את חברותיה
 כאשר פירשנו בשערי הכתמים^ל. והשנית בדיקת בית החיצון והוא
 'מקום שהשמש דש, והיא בדיקה לנדה ולזבה ליום ההפסקה ולבדיקת השבועה'^ל
 אשר אמרנו למעלה. והשלישית בדיקת חורין וסדקין בבית החיצון, והיא
 בדיקת הטהרות כאשר אמרו בגמ' ע"ה ה' עד שלפני התשמיש אינו ממעט
 כפקידה. מאי טעמא, מפני שהבודקת לביתה אינה מכנסת לחורין ולסדקין. הנה
 ראינו מכאן כי אע"פ שתקנו חכמים בדיקה לתשמיש ולטהרות, עד שלפני
 תשמיש בדיקה הוא לתשמיש ואינו בדיקה לטהרות, מפני שאינה מכניסתו

השגות הרז"ה

לא בעיא נדיקה כלל הוה, וכל הבדיקות לענין טהרות
 נאמרו אבל לבעלה דיה בהגשה צעומאחה ובעההה. והט
 מסייעים דבר זה ממעשה דרבינא דאעסק ליה לנריה זיה רב
 חביבא וכו' כדליתא בפ"ק דכתובות וי' ולימא מניחא דהי' ריין אלא
 מה' ס"ז. ולא נתנונו לנו דברים הללו. אלא שיש לסמוך על

לנפש תדרשנו

- ג. ממנהג בנות ישראל. ע' לעיל ריש שער הכתמים בסוף
 הקריאת הראב"ד לשער ובהערה ה שם. וכן ע' לקמן שער הטבילה
 בהשגת הרז"ה ס"ק א.
- ד. סמכין. על יסוד זה של הרז"ה שיש להקל יותר במנהג בנות
 ישראל. כתב הרס"ס (קצו) סוף יא) "שמדברי הב"י לא נראה כן
 שכתב דאין להקל בשום חומר איסור כרת. ס"ל דאף האידינא
 אין לחלק וכו'".
- עו. ודוקא בנדה. משמע אפילו אם ראתה ג' ימים. וע"ז הרי
 נכ"ה אין מחמירים מהמח מנהג בנות ישראל אלא מתקנת רבי
 בשו"ת. שזו וראי חקנה גמורה.
- א. אם מצאה טמא. היינו תוך שיעור אותיות (שער הכתמים ס'
 ב הל' ה) וזה יתכן רק ע"י קנוח כמבאר בנדה דף י"ב. וכן מוכח
 התוה"ב כ"ז.
- ב. ואם מצאה טהור. מקשה הגרע"א (על השר"ע) ויבאמת
 קשה לי מנין דלענין מצאה טהורה סגי בקניוח וכו'. ואכן
 הרשב"א בבית הקצר גבי בדיקת טומאה כתב "קניוח" וגבי בדיקת
 טהרה כתב "בדיקה". משמע דפליג על רבנו ביה.
- ב*. ליום ההפסקה ולבדיקת שבועה. ע' רמב"ן (חידושים ה.)

ציוני הלכה
יש מי שאמר וכו' סי' קל
ס"ו

מסורת הראב"ד
(ב) ע' לקמן הל' א' והנחת שם.

לחורין ולסדקין. ועוד אמרו ^{ע"ה} יט דתביעה הרי היא כבדיקה לגבי בעלה^(כ). ויש מי שאומר דבדיקת זבה בין כבדיקת יום ההפסקה בין כבדיקת השבעה בעינין בדיקה מעולה^ה כבדיקת הטהרות, ולא הקלו לגבי בעל אלא כבדיקת המעלות כאשר העסקה בטהרות שהצריכה בדיקה אף לבעלה. ומסתברא כלישנא קמא, מכיון שהקלו על הבדיקה שאפילו בשנים לנדתה^ה בדקה עצמה ומצאה טהור הרי היא בחזקת טהורה, אלמא^א כבדיקה כל דהו^ה סגי לה. (ד)

השגות הרז"ה

(ד) עוד כמנ כהן כיון שהקלו בבדיקה שאפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהור הרי היא בחזקת טהרה אלמא בבדיקה כל דהו סגי לה. ואני אומר שאין זה עוס

לנפש תדרשנו

ד. תביעה הרי היא כבדיקה. מסר הרשב"א ותהיב כדו^ה יכלומר לפי שותנת דעתה ומרגשת אם יש דם בבית החיצון. וע' הערה לעיל בסמוך.

ה. בדיקה מעולה. כ"כ רוב הראשונים. וע' תורה (כד): שמאריך להכיח כן. והנה מחרש הכרח יומי וסי' טו דבשעת הרוק מרוד לראב"ד, וכ"כ הור"ס (קצו ס"ק כג) שמו התורה לכ"ע סגי בבדיקה קלה שאם לא כן אין בודקת בתולה. מיהו הגר"ע (סי' טו) כתב שלשון הרשב"א מורה ואינה בדיקה כלל ללא ת"ס, דכתב דהוי 'חצי בדיקה'. וע' תור"א (צג ס"ק ג) רמב"א היטב את סברת הרשב"א, וז"ל: 'זרנאה דכיון דעיקר דרך הראיה אינה בשופעת לעולם ואף במעין פתוח יש הפסק שעות. וכל הבדיקה אינה בירור גמור שמא ראתה ונפל לארץ, הלכך לא מקרי בדיקה אלא שתחמש את כל הבדיקות המבדירות ראיה ולא תשאיר דבר שיכול לתורות על הראיה מבלי בדוק אותו. והלכך כשמשארת חרס לא חוי בדקה שהרי השאירה מוח שיכול לברר ולא בררה. ולפי באור התור"א לא קשה מרד כיצד מהניא בדיקת הבתולה אצ"פ שאינה טורקת בתוך וסדקין, שהרי הפשה את כל הברורים שבאפשרותה. והלכך אינה נקראת חצי בדיקה.

ו. שאם בשנים לנדתה. משמע שהפסק טהרה בראשון לנדתה לא מהני. ונודעת הרמב"ם ורמב"ן. וצ"ע שלעיל (סי' א הל' ב). עיי"ש הערות) משמע שלהלכה למעשה יכולה לברוק להפסק טהרה כיום ראשון של ראיתה. (ולא כדעת השו"ע סי' קצו ס"ב ב דלא מהני בדיקה). ע' לר"ש (קצו ס"ק ד) שמביא פסקי הרמב"ם כזה שגם לכא' סותרים אהדי כנ"ל. ויישבי הל"ש ולא קשה מרד. שהרי כוונת הנה שטופרות בנות ישראל ו' נקיים על כל ראת רמב"ם יש הפסק טהרה כיון. הרי אם נדה היא תועיל בדיקתה בשבעה הנקיים להפסק טהרה ולנדתה. אם זכה היא, הרי כונה מהני הפסק טהרה כיום הראשון לראיתה. והדרכה תמה הל"ש על דעת השו"ע (ומקורו של השו"ע הרמב"ן) שמתמיד ככה"ג. ויעיי"ש בל"ש דיימ"ש דהרמב"ן לשיטתו קאי דדעתו ובבדיקת הפסק טהרה בעינין בדיקת חורין וסדקין. ובבדיקת ו' נקיים לא בעינין. ואף שהל"ש חזר ומקשה על ישובו הנ"ל מחמת שהרמב"ן מחמיר להלכה ולמעשה גם בו נקיים להצריך בדיקת חורין וסדקין, לענ"ד יש ליטב שזמנו שהנהיגו מנהג

אבל בדיקת חלוק לא כלום היא שהרי בדקו את עצמן שנינו ^{ויספדו בהן}, ובגמ' אמרינן ^{ע"ה} ג' בדקה עצמה ולא בדקה חלוקה, אלמא בדיקת עצמה לחוד ובדיקת חלוקה לחוד. ^ל

ובדיקת הוסתות שאמרנו^ה שהיא צריכה בדיקה לטהר את יום הוסת כמו כן בבדיקה קלה סגי לה, ואינה צריכה להכניס לחורין ולסדקין. מיהו בעיא בדיקה בבית החיצון. אלא שאין שעות הבדיקות שוות, כי עקר בדיקת הוסתות הוא בשעת הוסת^ה, ואם לא בדקה בשעת הוסת ובדקה עצמה לבסוף ומצאה טהור טהורה. אבל בדיקת הזכה עיקר בדיקתה בתחלת יום הראשון ובסוף יום השביעי^ה כדי שתהא תחלתן וסופן בטהרה, ואם בדקה באחת מהן כבר אמרנו^ה שהיא טהורה.

והבדיקה המעולה שתהא אשה בודקת עצמה בצמר גפן נקי או בצמר גקי ורך או בשחיקי מאני דכתנא. ומכניסתו לאותו מקום, וכל מראה אדמימות שבו נדון כרם.

ה עור יש אחרת שהיא צריכה בדיקה ובדיקתה בדיקה קלה^ה, והיא הרואה דם מחמת תשמיש ^{ע"ה} טו. שצריכה לבדוק פעם ראשונה ושניה ושלישית (ה), ואם ראתה בכולם אטורה לשמש, והוא שבדקה עצמה כשיעור וסת או כדי שתושיט יד לתחת הכר או תחת הכסת ותטול עד ותברוק בו שיהא בעלה באשם תלוי. אבל אח"כ הרי הוא כמעט לעת שבנדה שאינה מטמאה את בועלה ואינה מוחזקת ברואה דם מחמת תשמיש ואינה נאסרת על בעלה. וי"א שאין אנו בקיאיין עכשיו בשיעורין הללו, הלכך כל סמוך לביאה אם בדקה ומצאה דם נאסרת על בעלה והרי היא בחזקת רואה מחמת תשמיש. ומסתברא כוותיה.

השגות הרז"ה

שנינו ^{ויספדו בהן} היה משמש עם הטוהרה ואמרה לו וטמאתי. ומה שמק"ח בדיקה זו על ר' מניחא בן אנטונינוס ועל הלכות הרב אלפסי, אסמכתא בעלמא הוא להעיל פקיה בין הרב אלפסי ובין המקשים על דבריו. ואנו כבר כתבנו דעמיון כזה במקום אחר ^{ע' הפסד המוסת} כדפי ה"ח. כי דברי ר"ח בן אנטונינוס כאלה עסקיה בטוהרות הם ונאשה שאין לה וסמ. ולא כדאמרי דם מחמת תשמיש. וזה דבר פשוט וכדור הוא. ומי כההכס ומי יודע פשר דבר.

(ה) עוד כמנ יש אחרת שהיא צריכה בדיקה ובדיקתה בדיקה קלה. והיא הרואה דם מחמת התשמיש שצריכה לבדוק פעם ראשונה ושניה ושלישית. ואנו אין לנו בדיקה כדאמרי מחמת תשמיש אלא לאחר ביאה שליטת על בעל שליטת. כדאמרי בספר מנוקט ^{ע"ה}. ובדיקה חמורה שנתמורות היא בדיקה השפופרת. אבל מתמלה אין לה בדיקה, שכן אמרו משמש פעם ראשונה ושניה ושלישית. ולא הזכירו כה בדיקה כלל ודאית הרגשה היא ולא ראיה בדיקה, כדאמרי

לנפש תדרשנו

באור מהלוקטום. ע"ע בהערה לקמן בסמוך. ט. בדיקה קלה. י"ע אם כוונת רבנו לבדיקה הראשונה או לשניה ולעיל הל' א. והנה כיון דלא בעינין בדיקה תוך שיעור אחיזת. אין מקור שיהא סגי בבדיקה הראשונה. וע' בהערה לעיל בסמוך.

ככלל לשון "בדיקה" סתם ואלא "בדיקת קטוח" וכמו שמרסקת הרשב"א (תורה"ב כדו) עיי"ש. וא"כ הבדיקה כל דהו היא כאמת הדרגה השניה. והיא הבדיקה הפחותה שחל עליה שם בדיקה. וכל זה לדעת רבנו. מיהו לדעת הרשב"א גם הדרגה השניה מקרי קטוח. ע' לעיל

ציוני הלכה
ה"ד. ס"ד קלו ס"ו.
ה"ה. ס"ד קפו ס"ח.
שאין אנו בקיאיין וכו' תמ"א
ס.

מסורת הראב"ד
(ג) שעד הוסתה סי' א הל' ב
והל' יא.
(ד) ע' שעד הוסתה סי' א הל' ב
(ה) ע' סי' ב הל' ג
(ו) סי' ב הל' ד.

13

ואלמלא שהוא טהור איך הוא מטמא בידים, ואין זה לשון מחזור⁶⁰. אבל ר"ת ז"ל פירש בספר הישר⁶¹ דהתם כלים ניהו, וספק כלים הנמצאים טמאים, כדאמרינן בפ"ק דשבת⁶² על ששה ספקות שורפין את התרומה על ספק כלים הנמצאים, דשוינוהו רבנן לרובא דעלמא טמאים לגבי כלים הנמצאים, אבל ספק אוכלים לא קא חשיב אלמא לא גזרו בהו והוה להו רובא דעלמא טהורים לגבייהו, הילכך ליכא למיחש גבי מדף אלא לאדם טהור ולנפילה, והוה לו ספק טומאה בדבר שאין בו דעת לישאל וספיקו טהור, ואינו יודע למה גזרו על כלים ולא גזרו על אוכלים הנמצאים, שאם נאמר מפני שחששו לפסידותן מפני שאין להם טהרה במקוה, אף כלי חרס כגון צלחית וזולין אין להם טהרה במקוה⁶³, ושמא שכלים נמצאים בדרך נפילה ובכל מקום, ואין אוכלים נמצאים בדרכים לפי שהן נמאסין, מ"ה גזרו על הכלים הנפלים אפילו בבית כל שלא ידעו דרך הנחת וטימאה, אבל אוכלין שאין מצוין אלא בבית, ורוב מציאה דבית דרך הנחה היא.

ובטהורין הוי, לא גזרו עליהם, שאלו פירות הנמצאין בשוק דרך נפילה לא תצרכו ליתור עליהן, דרובן נפסלין מה תורת אוכלים. **ו** [ה] ע"א מתוך שמהומה לכיתה אין מכניסו לחורין ולסדקין, מכאן למד הראב"ד ז"ל⁶⁴ שכל לבעלה אינו צריך בדיקת חורין וסדקין, שהרי בדיקה זו אינה מועילה להצדיק מפני שאין בה בדיקת חורין וסדקין, ואע"פ כן מועלת לגבי בעלה, ועוד הביא ראיה כמה שאמרו⁶⁵ דתביעה הרי היא כבדיקה לגבי בעלה⁶⁶, והוא ז"ל כתב שיש מי שחולק ואמר דבדיקת זבה בין ביום ההפסקה בין בבדיקת השבעה בעינן בדיקה מעולה כשל טהרות, ולא הקלו לגבי בעל אלה בבדיקת המעלות, כגון זו שאשה העוסקה בטהרות הצריכו בדיקה זו אף לבעלה מתוך חומר שהחמרת עליה בטהרות⁶⁷, אבל בדיקה מעולה הצריכה להן מחמת הבעל עצמו, צריכה להיות בדיקה מעולה⁶⁸, ועוד שיש להחמיר אפילו בבדיקת מעלות, ומה שאמר כגון אינה מכניסוהו, לא שלא תצרכוהו, אלא מתוך שמהומה בביתו חוששין לטהרות

→

הגהות הגרא"י: (ז) בדף ע"ב ע"א ע"ן רש"י כאן דפ"י דנותנא דעתה אם יש דם בה"ה, וע"ן פירש"י ותוס' שם דמפרשים דנותנת דעתה אם הרגישה בשעת ראי' ולפירושם אין ראי' מכאן דתביעה לא הוי כבדיקה אלא דאי"צ בדיקה.

60 ברש"י הסביר דשמא אדם המזויק עצמו טהור ונשלו ע"ש, וע"י ריבויא שחילק דהבא יש לתלות יותר בחבר שבא להגיל ושם קאי בגנבים ע"ש ובכ"ס מסמאי מ"מ פ"ב ה"טז מתשובת הרמב"ם סימן קמ"ט. 61 סי' קס"ה (ע"פ 116 מהדו' שלזינגר, ובד"ו סי' קמ"ז, ד). 62 טו, ב. 63 ע"י מהר"ם שישב זה וע"י הגהות וע"ן. 64 בבבלי הנפש שער הספירה והבדיקה ד"ה הנה כבר פירשנו, וע"ש השנות הרו"ה אות ד. 65 ע"י בהגהות הגרא"י, ואמנם קע"ן דבריו כתב גמי בנוביק ח"ו"ד סי' מו ב"ה הנה ראש המבויים שהבין בדעת הרש"י א"כ דמה שנתנת לבה עולה לבדיקה וע"ש ש"כ דהבדיקה הוי קינוח בעלמא וא"צ אפילו בדיקת בית החיצון, ולכאורה כ"ז תימא דא"ה לא הוה שחיק הראב"ד לומר דנותנת לבה עולה כבדיקה, ומלשון הראב"ד משמע רק שהביא משם ראיה דלבעלה קיל יותר מטהרות, אבל פשיטא שלא אמרו כן רק לענין בא מן הדרך וצריכה בדיקה מצד מעלת הטהרות, אבל לא למילף דתעלה כבדיקה, וע"י ל"ש סי' קצ"ו סק"א שהאר"ק לחמוה בזה, וכחונת הראב"ד דיש חילוק בין דין הטהרות דהתם מחמירין ספי וכדחונין לענין נותנת דעתה, ולפ"י יש לומר דהבא לפ"ת גמי בודקת מעיקר דינא ולא בעי חו"ס רק לטהרות, וכד"ה מצונו ולבעלה קיל ספי כרחי' לגבי

כא מן הדרך. 66 לקמן י"א ב. 67 כרש"ב בח"י ובתוה"ב בית ז' ש"ה (כו, ב) הוסיף שבאמת הדעת מכרעת כלשון הזה השני והיאן אפשר שהיא בעלה שהוא איסור כרת קיל ממעלת עסק הטהרות, וע"י נוב"י שם ש"כ ומצינו בגמ' שאמרו שכל לבעלה אי"צ בדיקה ורק לטהרות החמירו, מיהו אין זו דחיה דבבית הרש"י א דאף אמנם שלבעלה יש להעמיד על עקר הדין ולמעלות הטהרות יש לחשוש, מיהו במקום שלבעלה צריך בדיקה וחששו גם לבעלה מצד הפסק ודאי שבאיסור כרת יש מקום לחוש יותר, ומש"ה הדעת מכרעת שאם לבעלה צריך בדיקה מן הדין צריכה הבדיקה להיות שלמה, וגם הסברא שכתב ב"י שם דחומר הבדיקה בחורין וסדקין הוא מטעם דה"ב כותלי בה"ר העמידו וכו' חששא רק בטהרות ע"ש. וזה לשיטתו ולבעלה די בבדיקה קלה בפרהדרו, אבל לפי מה שהצריכו הפוסקים ע"י מקום דשה, וע"כ שאף ולענין מע"צ אין לחוש לבעלה ולא מקצת דם והשתא אחי, מ"מ לענין בדיקה אם היא בחזקת כה"ה שאין סומכים בלא בדיקה ואפשר דלא הפסקי א דהשתא איתא בעי בדיקה טובא אי"כ ארנבא יש להיש בחורין וסדקין ספי, ובתי הגרע"א סי' ס' כ"ב דיש לחלק ולטהרות צריך בדיקת חו"ס שהרי הם של חו"ס מטמאין במגע טומאת ערב משא"כ לענין טומאת בתה

שמא לא עשתה כהוגן ולא הכניסתן לחורין ולסדקין, והוא קע"ן מה שאמרו בסמוך ניהוש שמא תראה טפת דם ותחפנו שכבת זרע וכו', וכן נראה מדברי רש"י ז"ל⁶⁸ דכל בדיקה היינו לחורין וסדקין כשילהי פירקין, ולפי הסברא יש להכריע שבדיקת ההפסקה שהיא מעלה אותה מטומאה לטהרה ומוציא אותה מחזקה לחזקה, צריכה להיות בדיקה מעולה שאין אחריה עליו ספק, אבל בדיקת השבעה כיון שכבר פסקה להעמידה בחזקתה, בבדיקה כל דהו סגי'א דהא אפילו לא בדקה כלל אלא בשעת ההפסקה ובסוף שבעה טהורה לקמן בפרק בתרא⁶⁹, הילכך לקולא כדברי הראב"ד ז"ל⁷⁰, ובעל זפש לא יקל בכך.

השתא מעת לעת ממעטה מפקידה לפקידה מיבעיא, פי' לדברי חכמים לעולם מפקידה לפקידה וזמנה מועט מעת לעת⁷¹, שכבר מיעט מע"צ ע"י הפקידה, וכיון שעד זה ממעט על יד מעת לעת אם לא בדקה מאתמול, כ"ש שדינו למעט על יד הפקידה אם בדקה עצמה היום בשעה ראשונה ולרביעית שמשנה, דכיון שהזמן ביניהם מועט אין לחוש כ"כ בשעת פקידה לומר עם סלוק ידיה ראתה, ופריק, סד"א עד זה לא המעט אלא על יד מע"צ, אע"פ שהחששא שלו יותר קרובה, מפני הפסד טהרות הקל, אבל על יד פקידה לא ימעט דליחוש שמא תחפנו שכבת זרע קמ"ל.

[ה] ע"ב טעמא אמטו דדיה שעתה דמטא לא מיטמאי⁷² הא מעת לעת מטא נמי מיטמאי, פי', מיטמאי לעשות אב הטומאה כדיון משכב הגדה לטמא אדם ולטמא בגדים, והיינו מסייעי ליה לעזרי, דאי ס"ד טעמא

סגי בבדיקת המקור שנחתם מעינה, וע"י חו"א גדה סי' מ' סק"ג שהאר"ק דבריו, 68 ע"י חכמת בצלאל שכתב שכונת רבנו לרש"י לקמן י"א, א בדיה לבדיקה לחורין ולסדקין כו', וע"ש שהאר"ק דבריו הנוכחי שדייק מרש"י שמועיל קינוח לבעלה ע"ש. 69 לקמן סח, ב. 70 והרש"ב"א שם האריך לחלוק על רבנו דהכרעה זו אינה מספקת דכיון שאהה מצדיכה בדיקה בימי אפירה או בתחילה או בסופה או בכלן לכל חו כדאית ליה ואם לא בדקה כלל הרי היא כחזקת טומאה אף אתה מצדיכה בדיקה בכ"מ שמיטמאה בו דמה הועילה זו בחזי' בדיקה, אם אתה חושש לה אע"פ

אמטו דיה שעתה טהורה לגמרי, הא מעת לעת טמאה כדיון מגעה, פשיטא היינו טהרות למה לי למיתנא מטה⁷³, וכ"ת הא קמ"ל דאפילו אדם וכלים גמי מיטמו במעת לעת, ולא תימא אוכלין ומשקין בלאחד הוא דמטמא, א"כ ליתני היתה עוסקה בטהרות ונוגעות בכלים מטה למה לי, ש"מ לרבותא לדיון משכב גדה הוא דקתני, ועוד דהא לא ס"ד דאוכלין ומשקין מטמי' ולא אדם וכלי, דהשתא הני דהפסידין מרובה דלית להו טהרה במקוה גזרו בהו רבנן, הני דאין הפסד להן מיבעיא, אלא דאי מתני' מסייעי ליה לזעירי, ופי' לטמא אדם לטמא בגדים, היינו בגדים שהוא לבוש או שהוא תפוס בהן⁷⁴ בשעה שהוא נוגע לטומאה, דתניא בת"כ⁷⁵ מניין לעשות שאר כלים כבגדים ת"ל טמא⁷⁶, יכול יטמא אדם וכלי חרס ת"ל בגד, בגד הוא מטמא ולא אדם ולא כלי חרס, מדקא ממעטינן כלי חרס ומרבינן שאר כלים כבגדים, ש"מ דאפילו מה שאינו לבוש בהן הוא מטמא, ומיהו דוקא שהוא נוגע בשעת נגיעתו לטומאה דדומיא דבגדים ריבה אותן הכתוב, אבל לאחר שפירש מן הטומאה אם יגע בבגדים ואפילו לבשן אין מטמאן, היינו דאמרינן בפרק קמא דבתרא⁷⁷ טומאה בחבורין שאני, ותנן באהלות פרק קמא⁷⁸ אדם ובגדים מטמאי' בזב, חומר באדם מבגדים ובגדים מבאדם, שהאדם הנוגע בזב מטמא בגדים ואין בגדים הנוגעים בזב מטמאין, וכל זה דוקא בחבורין, כדפרישית.

מכדי האי טמא דכר שאין בו דעת לישאל הוא, פירש מדקא מקשינן הכי, אלמא ברשות היחיד בלאחד הוא דגזור רבנן במעת לעת בספק טומאה, שאלו ברשות הרבים אינו חלוק בין בדבר שיש בו דעת לשאין בו דעת,

שהפסיק טהרה ויל חוש לה אפילו לחורין וסדקין ואם אי אתה חושש לחורין וסדקין מ"מ אתה מצריך לשאר המקומות ואדרכא הדעת נותנת שיהו חו"ס צריכין בדיקה יותר מפני שהן המעמידין ע"ש, וגם בבדק הבית הסכים בזה לרש"י, ובסמוך החמיר רבנו נמי וכ"ה בהלכותיו, 71 כלומר החלוק מפקידה לפקידה דקאמו הלל דזמנו גדול ממע"צ, וע"י תר"ה השתא ומהר"ם, 72 כנראה ש"כ"ה גירסת רבנו, 73 ע"י תוד"ה מסייע, 74 ע"י רש"י ב"ב ט, ב ותוס' שם ד"ה דהא ורבנו שם, 75 מצורע פרק זכ"ט פ"ד ב' ה"י, 76 ויקרא טו, ה, 77 ב"ב שם.

15

הפסוק לא בדקה טהרה. כיון שבדקה בהחלתן טהרה אע"פ שלא בדקה בסופן או בדקה בסופן ולא בדקה בהחלתן הרי זו בחזקת טהרה. בדקה באמצע ולא בדקה בהחלתן ולא בסופן טהרה. שהרי היתה לה בדיקה בימי הספירה ולא תרא בדיקת האמצע גרוע מבדיקת ההחלה ובדיקת הסוף. ויש טוהרין בזה להחמיר. הדין שישבשה ואח"כ פירשה נדה או שפצעה כהן כיון שהפרישה טהרה הרי זו טוהה טוהה שני להפרישת טהרה ואע"פ שהיא פולטת ש"ו. ולא אכירו פולטת כוונתה אלא לטהרות אבל לא לבעלי. ויש מגדולי המורים שהורו שהפולט כוונתה אפילו לבעל ולפי"ד אינה טהרה עד יום ה' לשבשבה שהרי זו פולטת כל שיש עובת שלמות. קנחה עצמה ויהי יפה חזקה הכל נחבד ולא נשאר מסוג כלום הרי זו טוהה טהרה אחר יום שקנחה עצמה. הלכה בגמ' חזקה דרך הלכה פולטת את הכל ויש מי שטורה גם כן להחמיר עד שהחמיק יפה.

עוד שם בענין ספירת שבעה נקיים כחז המחבר דל היכא דהיפסיק בפסוק וכו'. **אמר הבית** מה נעשה לו ויטול לנבו ולא יתמה כ"כ ולא הכריע ה"ה כוונתו כוונתו כן נראה מן הדעת דהגן להו ספורים לפניו בעיניו כ"כ וכו'. יהושע אלא שהספור ז' מיוחזקין בפסוק כ"כ"ל וכדקמי חז והזנה שדקו עלמן ומלאו ספור וי' השביעי ומלאו ספור ושאר הימים לא בדקו הרי אלו בחזקת טהרה והם בדקה כדלמא לנד ושאר הימים לא בדקה לין כלן בדקה שבעה ספורים אלא מדין חזקה טהרה וכן כשבדקה בשביעי ושאר הימים הראשונים לא בדקה לין הראשונים ספורים אלא מדין חזקה דכל שהפרישה בפסוק וכסף ה' מלאה ספור חזקה שכולן יאלו בפסוק וכוון שכן כל שכן כשבדקה בחלוצ דיום האמצע הוה ליה לקדמין כדוקת כדוקת בסופן ולחזקונים כדוקת בחלוצ דלשני מוסים דבדיקה האמצע קרובה לפי הקדמון מירבע גרעא וגריכה שאמר לא ידענו מה ה"ה כגע עלמן אס בדקה בחלוצה ובחלוצתן לפי דבריו לא עלתה לו בדקה שבדיקה הראשון לין עכרים אחרים כל השבעה ספורים שהרי בדקה האמצע נלה וגרעה אלא פעמא דידיה פעמא דחוכא הוא והכ"כ ז"ל כן פסק דבדיקה האמצע טועל וכן פסק גם הרמב"ם ז"ל זה לשונו בדקה ביום ראשון וסוף לא בדקה טהרה וכן אס בדקה ביום השביעי או בחלוצ מן השבעה וסוף לא בדקה הרי זו בחזקת טהרה כדקמי קודם לכן ע"כ והוא שמשכח ומחזר כן אמר ר' הונא מורי רבינו משה ז"ל ה"ה הוא הולך על ישיבתו אלא בלמה לטעם כן בדברי הרב כלל אלא שהיה משכח כן לשכר און כעצמם ז"ל עוד

בבית שביעי שער חמישי ספירת שבעה נקיים כחז המחבר דל היכא דהיפסיק בפסוק וכו'. **אמר הבית** מה נעשה לו ויטול לנבו ולא יתמה כ"כ ולא הכריע ה"ה כוונתו כוונתו כן נראה מן הדעת דהגן להו ספורים לפניו בעיניו כ"כ וכו'. יהושע אלא שהספור ז' מיוחזקין בפסוק כ"כ"ל וכדקמי חז והזנה שדקו עלמן ומלאו ספור וי' השביעי ומלאו ספור ושאר הימים לא בדקו הרי אלו בחזקת טהרה והם בדקה כדלמא לנד ושאר הימים לא בדקה לין כלן בדקה שבעה ספורים אלא מדין חזקה טהרה וכן כשבדקה בשביעי ושאר הימים הראשונים לא בדקה לין הראשונים ספורים אלא מדין חזקה דכל שהפרישה בפסוק וכסף ה' מלאה ספור חזקה שכולן יאלו בפסוק וכוון שכן כל שכן כשבדקה בחלוצ דיום האמצע הוה ליה לקדמין כדוקת כדוקת בסופן ולחזקונים כדוקת בחלוצ דלשני מוסים דבדיקה האמצע קרובה לפי הקדמון מירבע גרעא וגריכה שאמר לא ידענו מה ה"ה כגע עלמן אס בדקה בחלוצה ובחלוצתן לפי דבריו לא עלתה לו בדקה שבדיקה הראשון לין עכרים אחרים כל השבעה ספורים שהרי בדקה האמצע נלה וגרעה אלא פעמא דידיה פעמא דחוכא הוא והכ"כ ז"ל כן פסק דבדיקה האמצע טועל וכן פסק גם הרמב"ם ז"ל זה לשונו בדקה ביום ראשון וסוף לא בדקה טהרה וכן אס בדקה ביום השביעי או בחלוצ מן השבעה וסוף לא בדקה הרי זו בחזקת טהרה כדקמי קודם לכן ע"כ והוא שמשכח ומחזר כן אמר ר' הונא מורי רבינו משה ז"ל ה"ה הוא הולך על ישיבתו אלא בלמה לטעם כן בדברי הרב כלל אלא שהיה משכח כן לשכר און כעצמם ז"ל עוד

ל"ה רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי ואמר ל"ה לאו תרוצי מתרצי תריץ הכי דיתויא בעלמא היא ולא סמכין עליה לכן פסק הר"א ז"ל. ועוד הוסיף בה הוא ז"ל וכתב ואם בדקה באמצע השבעה ולא בדקה לא בתחלתן ולא בסופן לא שמענו ומסתברא לקולא שהרי שנינו בהפסקת הנדה נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאה טהור אחר שבעת הימים בדקה ומצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה וכו' וחכמים אומרים אפילו בדקה בשנים לנדתה ומצאה טהור הרי היא בחזקת טהרה הכא בעיא בדקה והכא בעיא בדקה הכא סגי לה ב"בדיקת האמצע והכא סגי לה בבדיקת האמצע עכ"ל. והר"ז הלוי ז"ל נחלק עליו ואמר דאין ראיה מבדיקת הנדה הקלה שאינה צריכה

בבית שביעי שער חמישי ספירת שבעה נקיים כחז המחבר דל היכא דהיפסיק בפסוק וכו'. **אמר הבית** מה נעשה לו ויטול לנבו ולא יתמה כ"כ ולא הכריע ה"ה כוונתו כוונתו כן נראה מן הדעת דהגן להו ספורים לפניו בעיניו כ"כ וכו'. יהושע אלא שהספור ז' מיוחזקין בפסוק כ"כ"ל וכדקמי חז והזנה שדקו עלמן ומלאו ספור וי' השביעי ומלאו ספור ושאר הימים לא בדקו הרי אלו בחזקת טהרה והם בדקה כדלמא לנד ושאר הימים לא בדקה לין כלן בדקה שבעה ספורים אלא מדין חזקה טהרה וכן כשבדקה בשביעי ושאר הימים הראשונים לא בדקה לין הראשונים ספורים אלא מדין חזקה דכל שהפרישה בפסוק וכסף ה' מלאה ספור חזקה שכולן יאלו בפסוק וכוון שכן כל שכן כשבדקה בחלוצ דיום האמצע הוה ליה לקדמין כדוקת כדוקת בסופן ולחזקונים כדוקת בחלוצ דלשני מוסים דבדיקה האמצע קרובה לפי הקדמון מירבע גרעא וגריכה שאמר לא ידענו מה ה"ה כגע עלמן אס בדקה בחלוצה ובחלוצתן לפי דבריו לא עלתה לו בדקה שבדיקה הראשון לין עכרים אחרים כל השבעה ספורים שהרי בדקה האמצע נלה וגרעה אלא פעמא דידיה פעמא דחוכא הוא והכ"כ ז"ל כן פסק דבדיקה האמצע טועל וכן פסק גם הרמב"ם ז"ל זה לשונו בדקה ביום ראשון וסוף לא בדקה טהרה וכן אס בדקה ביום השביעי או בחלוצ מן השבעה וסוף לא בדקה הרי זו בחזקת טהרה כדקמי קודם לכן ע"כ והוא שמשכח ומחזר כן אמר ר' הונא מורי רבינו משה ז"ל ה"ה הוא הולך על ישיבתו אלא בלמה לטעם כן בדברי הרב כלל אלא שהיה משכח כן לשכר און כעצמם ז"ל עוד

אלא הפרש טהרה בין השמשות בלכד וזו צריכה שבעה נקיים ואם באנו ללמד בבדיקת האמצע מבדיקת ההתחלה והסוף היאך לא למד ראשון משני שלישי ורביעי ואמר ראשון לא שאלתי וטעיתי שלא שאלתי. ובודאי לכאורה נראין דבריו שאין ללמוד בבדיקת הזבה החמורה מבדיקת הנדה הקלה אלא שאני תמה למה לא למדו מבדיקת הסוף *השתא הפסיקה טהרה ולא בדקה עד שביעי טהורה בדקה באמצע לא כל שכן. ומ"מ יש לחוש ולהחמיר וצריכה בבדיקה בתחלתן או בסופן. הרוואה דם טיפה בחרדל בימי ספירה ואפילו בסוף הספירה ראתה סותרת את הכל עד שתספור שבעה נקיים מרם דתניא ואחר תטהר אחר אחר לכולן שלא

והוא שמשכח ומחזר כן אמר ר' הונא מורי רבינו משה ז"ל ה"ה הוא הולך על ישיבתו אלא בלמה לטעם כן בדברי הרב כלל אלא שהיה משכח כן לשכר און כעצמם ז"ל עוד

תהא טומאה מפסקת ביניהן. **ועתה** נבאר בבדיקה זו אם היא בבדיקת חורין וסדקין או די לה בבדיקה שלא בחורין וסדקין. תנן בפ"ק דנדה המשמשת בעדים הרי זו כפיקרה ואמרי' עליה בגמרא אמר רב יהודה אמר שמואל עד שלפני תשמיש אינו ממעט מפיקדה מאי טעמא אמר רב קמינא מתוך שמהומה לביתה אינה מכניסתו לחורין וסדקין. ודקדק מכאן הרב רבי אברהם ז"ל רכל לבעלה אינה צריכה בבדיקת חורין וסדקין נראה שהוא ז"ל מפרש מתוך שמהומה לביתה אינה בודקת בבדיקה יפה הצריכה לטהרות אלא כמה שצריכה עכשיו לביתה. וסייע עוד דבריו מראמרי' בשילוח פירקין כיון שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזה כלו' לפי שנותנת דעתה ומרגשת אם יש דם בבית החיצון. ואין לך בבדיקה כל דהו יתר מתביעה. והוא ז"ל כתב ריש מי שאומר דבדיקת זבה בין בהפסק טהרה בין בבדיקת שבעה נקיים בעי' חורין וסדקין ולא הקלו כאן לגבי בעלה אלא בבדיקת המעלות לפי שאין עיקר הבדיקה לבעל מחמת הבעל אלא מחמת מעלת המהרות שהיא עמוקה בהן ולפיכך לא הצריכה אלא בבדיקה כל דהו. ובאמת שהדעת מברעת כלשון הזה השני דהיאך אפשר שיהא בעלה שהוא איסור כרת קיל ממעלת עסק המהרות? ועוד דאף כאן יש לי לומר דבבאה לישראל אומרים לה לבדוק חורין וסדקין וכאן חשש פשיעה כלומר מתוך שהיא מהומה לביתה ועוד דבעלמא אין אתה מצריכה בבדיקה לבעלה חוששין שמא לא תבדוק אלא קלי והרמב"ם ז"ל הכריע בדבר בבדיקת ההפסקה שהיא להעלותה מטומאה לטהרה צריכה חורין וסדקין אבל בבדיקה השבעה דחזקת טהרה עומדת בבדיקה כל דהו סני. וגם זה אינו מספיק לדעתי דכיון שאתה מצריכה בבדיקה בימי ספירה או בתחלה או בסופה או בכולן לטעם כדאית ליה ולמר כדאית ליה בשילוחי מכילתין ואם לא בדקה כלל הרי היא בחזקת טומאה אף אתה מצריכה בבדיקה בכ"מ שמיטמאה בו דמה הועילה זו בחצי בבדיקה אם אתה חושש לה אע"פ שהפסיק טהרה זיל חוש לה אפי' לחורין וסדקין ואם אי אתה חושש לחורין וסדקין מפני מה אונה מצריך לשאר המקומות ואדרבה הדעת נותנת שיהו חורין וסדקין צריכין בבדיקה יותר מפני שהן המעמידין ועוד רכל בבדיקת חורין היא שנקראת בבדיקה שלא בחורין אינה נקראת בבדיקה אלא קינוח וכדמשמע בשילוחי פירקא קמא דנדה דבעי מיניה ר' אבא טרב הונא אשה מהו שתבדוק עצמה בתוך שיעור וסת לחייב את בעלה חטאת א"ל ומי משכחת לה בבדיקה בתוך שיעור וסת והתניא אי זהו שיעור וסת משל לשמש ועד שעומדין בצד המשקוף ביציאת השמש נכנס עד הוי וסת שאמרו לקינוח ולא לבדיקה אלמא בבדיקה בלא חורין וסדקין אינה נקראת בבדיקה אלא קינוח ואנן בבדיקת שבעה תניא בהו דאלמא בבדיקת חורין היא וכן הדעת מכרעת ג"א ר' זירא בנות ישראל החמירו על עצמן שאפי' רואות דם טיפה בחרדל יושבות עליה שבעה ימי נקיים ומאימתי

מקום שחטמא בו וכו' ואדרבה הדעת מכרעת שיהיו חורין וסקדקין לריבוי נדיקה יותר שהם המעמידים. ועוד דכל נדיקות חורין הוא הנקרא נדיקה אבל נדיקה שלא נחורין היא הנקראת קינוח וכדמשמע בשליחי פ"ק דנדה דבעי מניה ר"א מרז הונא אשה מהו שחזדוק ענמה צמוך שיעור וסמ וכו'. א"ל ומי משכחם נדיקה בשיעור וסמ והמניא חיזוהו שיעור וסמ משל לשמש ועד וכו' הו' וסמ שאמרו לקינוח ולא לנדיקה אלמא נדיקה בלי חורין וסקדקין אינה נקראת נדיקה אלא קינוח ואין נדיקת שבעה נדיקה חניא צהו דאלמא נדיקת חורין הוא וכן הדעת מכרעת עכ"ל הרשב"א.

הארכתי להעמיק לטובו למען תראה שהראב"ד מיקל נדיקה כל דהו שהרי כתב שאין לך נדיקה כל דהו יותר מחביעה וא"כ כיון שזדוקת אף בקינוח בעלמא כבר נומנת לכה ודי. וכחצתי זה לפי שראיתי בב"י סימן קל"ו שכתב בשם הראב"ד ז"ל והראב"ד כתב בספר בעלי הנפש מצינו ג' נדיקות חלוקות זו מזו. הראשונה נדיקת קינוח והוא למציאת כחם לג' נשים ישנוח צמטה כו'. והשנייה נדיקת בית החילון והוא עד מקום שהשמש דש והוא נדיקה לנדה ולזונה ולהפסקה. והשלישית נדיקת חורין וסקדקין בבית החילון והוא נדיקת הטוהרות וכו' ע"ש בב"י. הרי שכתב בשם הראב"ד שעכ"פ צריכה נדיקה עד מקום דיטח שמש אלא שא"צ הכנסת חורין וסקדקין. אבל לפי מה שכתבתי לעיל דברי הרשב"א בשם הראב"ד נדיקה כל דהו סגי דעכ"פ עדיף מחביעה. ואע"פ לי עוד באשר שגוף ספר בעלי הנפש איננו פה רק יש אחי השגת הרו"ה על הראב"ד ז"ל וז"ל הרו"ה. עוד כתב הרב שכיון שהקילו נדיקה שאפילו בשנים לנדה נדקה ומנחה טוהרה הרי היא בחזקת טוהרה אלמא נדיקת כל דהו סגי להו. והרו"ה השיג עליו ואמר שאין צוה ראייה רק שהקילו אחר הנדיקה אבל גוף הנדיקה נדיקה יפה בעיני ע"ש. ועכ"פ מצוהר כאן דלראב"ד נדיקה כל דהו סגי.

7 ← והנה אחר כתיב זה בא לדי ספר בעלי הנפש וראיתי שכתו שהעמיק הרב"י דבריו כן הוא. ואף על פי כן אני יפה כוונתי בדעת הראב"ד שכיון שאמרו כיון שחזעה אין נדיקה גדולה מזו הרי עיקר הנדיקה מה שהיא נומנת דעמה אם היא טוהרה ואם אימא דהו' דס בבית החילון היחה מרגשת בענמה. והנה לא מצעיא לפי מה שהעמיק הרשב"א לשון הראב"ד כיון שחזעה אין לך נדיקה גדולה מזו כלומר לפי שנומנת דעמה ומרגשת אם יש דס בבית החילון ואין לך נדיקה כל דהו יותר מחביעה עכ"ל הרשב"א מה שהעמיק בשם הראב"ד הגם שבספר בעלי הנפש אשר לפנינו לא נאמר הלשון הזה ממש מ"מ הרי כתב הראב"ד שם ומסתברא

כלישנא קמא שכיון שהקילו על הנדיקה שאפילו בשנים לנדה וכו' אלמא נדיקה כל דהו סגי לה עכ"ל הראב"ד. הרי שגם בנוסחא שלפנינו כתב דסגי נדיקה כל דהו ואעפ"כ יפה כתב שצדיקת נדה וזכה ליום הפסקה ולנדיקת שבעה הוא נדיקת בית החילון עד מקום שהשמש דש ולא שיש חילוק בין נדיקה שלפני החשמיש ובין נדיקות נדה וזכה הג"ל שהרי הראב"ד מסיים ומסתברא כלישנא קמא דהיינו שצדיקת נדה וזכה הוא כמו הנדיקה למשמיש. ואמנם מה שנומנת דעתה ומרגשת בענמה הוא ענמו נדיקה כל דה"ח עד מקום שהשמש דש שאלמלי היה צאוהו פעם שס דס היחה מרגשת בענמה שבוטלי דה"ר לא מוקמי דס והיחה מרגשת צווב הדס צבשרה לחון אבל לטהרות החמירו לחוש לחורין וסקדקין שהס דס מוקמי דס ואינה מרגשת אבל לחולין לא חששו לחורין וסקדקין וכל לבעלה חולין הוא. אלא שלפני מה שחישב הראב"ד שס ג' נדיקות חלוקות זו מזו והראשונה מציאת הכחם לשלש נשים ושם הנדיקה היא דוקא קינוח בעלמא אבל אם הכניסה העד בעומק עד מקום דיטח השמש אדרבה שוב אינו מועיל לטהר ענמה ולטמא חברותיה. ואמר אכ"כ נדיקה שנית לנדה וזכה וכו' והיא נדיקת בית החילון לומר שזה עיקר הנדיקה שדע שכל בית החילון הוא נקי מדם ונחמה דעתה לזה להרגיש צבשרה הוא ענמ הנדיקה אלא שנחמה דעת שייך בצפקת ועומדת או מהלכת שאז מרגשת ציבת הדס אבל בחרשת וטוה. שחברותיה צדקות אותן לא שייך בהן הרגשה לכך צריכה נדיקת בית החילון וצריכה חברתה הצדוקת אותה להכניס העד עד מקום שהשמש דש. אבל נדיקה הראשונה למציאת הכחם לג' נשים לטהר ענמה ולטמא חברותיה אפילו בחרשת וטוה לא משכח דמהני רק קינוח וצפקת השוכנת אפרקיד כפי שימצא לקמן לבעלה צריכה להעמיק עד מקום דיטח השמש דשוכנת אפרקיד אין הדס זכ ממנה ולא שייכי מרגשת בענמה. זה הנראה לפע"ד בכוונת דברי הראב"ד דהרי אי אפשר לסתור דברי ענמו שכתב דחביעה הרי היא כנדיקה לגבי בעלה. ועוד שהרי הראב"ד מסיים שם אבל נדיקת החלוק לא כלום הוא שהרי צדקו אח ענמן שנינו ובגמרא אמרינן צדקה ענמה לא צדקה חלוקה הרי שלא מיעט הראב"ד אלא נדיקת החלוק. והטעם צאמת דלא מהני נדיקת החלוק משום דלא אמרינן מרגשת בענמה אלא כשנומנת דעתה על מה שהוא ענמ הנדיקה אבל נדיקת החלוק הוא אם לא בא עליה מקודם לכן דס ואין זה כל כך ראייה שנומנת דעתה על ענמה ועל צורה בעת היא ממש. באופן שאני נשאר על עמדי שלהראב"ד סגי

בדיקה כל דהו. והרא"ש נפ' חינוקת החמיר זה שצריכה בדיקה חורין וסדקין ועד מקום שהשמש דש. וכן הרמ"ה משיג על הראש"ד וכן הסמ"ג וסמ"ק עיין בנ"י ס"י קצ"ו כולם מחמירין וכן הטור שמה.

← והנה חסמר שערת ראשי בראומי כל גדולי הפוסקים מחמירין וזלמי הראש"ד יחידאי ומי יקל ראשו לפלפל בדבר זה ולהחמיר נגד כל בני ארצנו וצאטור חמור שיש כרת. והב"י גמגם בבדיקה שהיא דבר שא"א ורצה לגבז איזה קולוח שלא מצטרך להכניס עד מקום שהשמש דש אבל עכ"פ חורין וסדקין צריכה וגם זה היא חומרא גדולה ואם אחת מקיל שלא תעמיק עד מקום דישת שמש א"כ נתח דברין לשעורין ואיזה גבול תגביל לה עד כמה תעמיק לבדוק.

← והנה הר"ף צה"י נדה לא הזכיר הבדיקה כלל רק הזכיר שצריכה ז"ג. ולפי הגר"ה דעתו כדעת הראש"ד שחיון שחצעה אין לך בדיקה גדולה מזו וא"כ עיקר הבדיקה רק שתחן אל לכה לבדוק וכיון שהיא סופרת הרי היא נוחתה אל לכה וכמ"ש רש"י צ"ש הראש"ד ז"ל (ה). והנה ממקום שכל הרש"א להחמיר משם אצא אני להשחטט ארנה לפני הרש"א ולדון מזה איזה קולח. דהרי הרש"א כתב בבדיקה בלי חורין וסדקין קינוח מיקרי ולא בדיקה ואנן בדיקת שבעה בדיקה תניא בכו.

← והנה פשפשי בכל דברי רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל צהלכות א"צ בדיני נדה וז"ל בפ"ד הלכה י"ד דרך ב"י וכוונת ישראל לבדוק עומן אחר תשמיש כינד מקנה האיש עצמו צמטלית נכונה לו ומקנתה האשה עצמה צמטלית נכונה לה וכו' וכן צהלכה ט"ו צגדים אלו שמקנתין צהם וכו' והנגד שמקנתה צה היא נקרא עד שלה. וצהלכה ט"ו הצנועות אינן משמשות עד שיבדקו עומן קודם תשמיש וכו'. וצהלכה י"ו המשמש פעמים רבות וכו' אלא מקנה הוא צעד שלו והיא צעד שלה וכו' שמשח מטחה וקנתה עצמה וכו' וכן צהלכה י"ט קנתה עצמה צעד כו' וכן עוד פעמים רבות צדבריו אינו קורא לה בדיקה אלא קינוח. וכיון שבגמרא דקדקו צוה לפי דעת הרש"א עד שאמרו לקינוח ולא לבדיקה ודקדק הרש"א מזה שהקינוח אינו עולה בצביל בדיקה וא"כ למה כתב הרמב"ם צ"מ קינוח א"ו דקינוח סגי צאמת

לבעלה. ועוד אדבר מזה י. צאופן שאני אומר לבעלה

סגי בקינוח והקינוח הוא הבדיקה לבעלה וכיון דסגי בקינוח ממילא הוה נקרא בדיקה. ומ"ש וסמ"ש אמרו לקינוח ולא לבדיקה אפרשהו אה"כ. ומה שאמרו צקוף נדה דף ס"ח ע"ב הו' והוצה שבדקו עומן לשון בדיקה היינו הקינוח שחיון סגי בקינוח הוא עצמו הבדיקה. וכן הרמב"ם פ"ו מא"צ צקופו וזה שבדקה עצמה ציום ראשון וכו' הנה קוריהו בדיקה לפי ששם אין עסקו לפרש אופן הבדיקה אלא לפרש אימת תהיה הבדיקה סחם ואמר בדיקה אצל צפ"ד הלכה י"ד שם עוסק לפרש עיני הבדיקה כינד מהי כתב כינד וכו' ומקנתה האשה עצמה. והרי ודאי דלהרמב"ם קינוח די וזה צבור.

ומעתה אחרי אשר מצאנו און לי שלשה חמורי עולם המקילים צה בבדיקה זו והם הר"ף והרמב"ם והראש"ד, עתה מצאנו אני הפעוט לצי לדון ג"כ ולהציא סמוכים מן החלמוד ג"כ להקל צה. והנה צמס' סנהדרין דף כ"ב ע"א אמר רב יהודה אמר רב צ"ג מפוח קינחה צח שבע צאוחו פעם פירש"י שצא עליה י"ג צעילות וקינחה צין השמיש לתשמיש י. והא ודאי שבדיקה

דאחר תשמיש בדיקה מעלייתא היא שהרי אז אינה מהומה לביתה (ו) ואעפ"כ אמרו קינחה צ"ש מכלל שהקינוח היא הבדיקה וא"ל לא הכנסת חורין וסדקין ולא עד מקום דישת שמש רק קינוח צעלמא ולא אמרו הכנסת חורין וסדקין אלא לטהרות צאשה העסוקה צטהרות ולכן אמרו עד שלפני התשמיש אינו ממעט מפקידה דהחם צעסוקה צטהרות עסקינן שלטהרות הוא שאמרו שמתמחה למפרע אלא שחיון שעסוקה צטהרות שוב ממילא גם לבעלה צודקת בדיקה יפה

דאחר תשמיש בדיקה מעלייתא היא שהרי אז אינה מהומה לביתה (ו) ואעפ"כ אמרו קינחה צ"ש מכלל שהקינוח היא הבדיקה וא"ל לא הכנסת חורין וסדקין ולא עד מקום דישת שמש רק קינוח צעלמא ולא אמרו הכנסת חורין וסדקין אלא לטהרות צאשה העסוקה צטהרות ולכן אמרו עד שלפני התשמיש אינו ממעט מפקידה דהחם צעסוקה צטהרות עסקינן שלטהרות הוא שאמרו שמתמחה למפרע אלא שחיון שעסוקה צטהרות שוב ממילא גם לבעלה צודקת בדיקה יפה

דאחר תשמיש בדיקה מעלייתא היא שהרי אז אינה מהומה לביתה (ו) ואעפ"כ אמרו קינחה צ"ש מכלל שהקינוח היא הבדיקה וא"ל לא הכנסת חורין וסדקין ולא עד מקום דישת שמש רק קינוח צעלמא ולא אמרו הכנסת חורין וסדקין אלא לטהרות צאשה העסוקה צטהרות ולכן אמרו עד שלפני התשמיש אינו ממעט מפקידה דהחם צעסוקה צטהרות עסקינן שלטהרות הוא שאמרו שמתמחה למפרע אלא שחיון שעסוקה צטהרות שוב ממילא גם לבעלה צודקת בדיקה יפה

הערות הגאונים
 (ה) נ"ב דבריו תמוהים דהרשב"א לא כתב רק לפרש דברי הגמ' כיון דתבעה כו' ובחידושיו ביאר יותר ובוה"ל. הבא מן הדוד דרכו לפייס מתוך כך רמאי אנפשה ומרגשה אי איכא דם אי לא אבל שוהה עמה בעיר אין דרכו לפייס ולפיכך ערה בעיא בבדיקה עכ"ל. וכן מורה לשון הרמב"ן והר"ן בחידושיהן ויעוין בתוספות שם ד"ה כיון שתבעה ואין לעלות על הדעת ללמוד מתבעה שאף בלא תבעה כשאומרת שמישימה על לבה תהיה כבדיקה. (הגר"ב פ')
 (ו) נ"ב לקיי"מ דאף שיכולה היא שתבדוק לאחר תשמיש גם בחורין וסדקין מ"מ כיון דלא מצינו שהצריכו חכמים שתחא בדיקה זו בחורין וסדקין מהיכא תיתי להצציא שבת שבע בדקה גם בחורין וסדקין. ומה שאמרו עד שלפני תשמיש אינו ממעט מפקידה לפקידה אבל בדיקת עד לאחר התשמיש ממעט היינו היכא שאמרה

הגה"ה
 עוד מצאנו צרש"י דף ט"ו ע"א צמטלה צד"ה תשמש לאור הגר וצבדוק לאחר תשמיש עד שקינחה צו עכ"ל. הרי דקינח די.

הגה"ה
 ואפילו צאמר ד"ג מפוח לפני תשמיש היה מ"מ אטו צ"ש עשהה צפשיעה דהרי רש"א קאמר ממון שמהומה תשש פשיעה י. ועוד ל"ל לרב יהודה למימר שפשיעה צ"ש ומ"ל שפשיעה ומה היה חסר צאמרו צ"ג מפוח צדקה אלא ודאי שצאמת בקינוח סגי.

שאלות ותשובות סימן ס רבי עקיבא איגר קמז

סכנה מקרי אינה מקפדת. מכל הלין טעמא הנני כהדין גרמיזא הבא באחרונה לסמוך ולהקל. מה דהשיג רומעכ"ת על שר"ת נודע ביהודה (מהדו"ת י"ד סי' קלה) יפה השיג, וכזה יש להשיג על הגאון אב"ד דק"ק ברעסלא הנ"ל בתשובת זכרון יוסף, במ"ש דדוקא לענין טומאה ומבעי לן דילפינן מקרא דוידיו כו', ומבעי ליה אי הוי כטמון או לא.

וב"ז תקוה דהא דינא דבלוע אינו מטמא במשא לא ילפינן מקרא דוידיו, רק מקרא דנבילה כדאיתא בחולין (עא, ב) ומה שייט דטמון וגלוי לענין משא, הא בודאי הוי טמון מדאינו מטמא במגע אלא דמכעיא אי הוי כבלוע.

המוחש מסייעתו. ומה דרצינו לדחות מדברי הגהת (סמ"ק) [הרמ"א] יש לדחות, די"ל דבתחילת שפת הרחם ראוי לב"מ דהוי כגלוי אפי' לטומאה, כדאיתא בנדה (מב, ב) כל שהתינוקות יושבות ונראות, הוי כגלוי לשרץ. א"כ י"ל דאם עוצרת המי רגלים מתחזקים ומתהדקים שפתי הרחם להדדי ושם בעי רלב"מ, אבל בחלל הרחם מלפנים י"ל דבלא"ה אינו ראוי לביאת מים.

ובלא"ה יש מקום לדון להקל, כיון דמצינו דמקילים בספיקות בהס"ת אף באתחזוק איסורא, כדאיתא (בטי' קצט סעי' יג) יהיה מאיזה טעם שיהיה י"ל להקל בספק אם במקום

[בריקת הפסק טהרה זו' נקיים]

למקום שהשמש דש, ידעינן דפסק המקור לזוכ, מה לנו אם הדם עצור בחורין וסדקין, כיון דעכ"פ עתה אינה רואית אלא דמקודם ראתה, והלא מלבד זה ידעינן דמקודם ראתה, ואנו רוצים לידע רק דפסק המקור מלזוב ואינה רואה עתה. גם בבדיקת זו' נקיים יש לומר הכי אף אם הדם עצור בחורין וסדקין, מכל מקום הא בלא"ה אין הבדיקה מברר שלא ראתה מקודם ונפל לארץ, אע"כ דמכל מקום מקרי ספירה כיון דמבררת רגע א' שאינה רואית עכשיו, ושוב מחזיקים לכל היום בחזקת טהרה כיון דכבר פסקה בטהרה מקודם. א"כ אם ניחוש דיש דם בחורין וסדקין הוי חשש ראתה מקודם, דהא עתה כשהדם בחורין וסדקין לא מקרי רואה ולא גורם טומאה לסתור מנינה, כיון דטמאה טומאת ערב מכח מגע הוי כמו מגע שרץ. וכי היכי דלא חיישינן לראתה מקודם ונפל לארץ, ה"נ לא חיישינן ראתה מקודם והוא בחורין ובסדקין.

7 ועל הנוגע בדין הבדיקה דפסיקת טהרה זו' נקיים, קשה עלי מאד להורות בדבר חמור כזה, כי משמע דהבדיקות הם דאורייתא, כמ"ש הרמב"ן בהלכותיו רפ"ב דנדה, ספירת זו' נקיים שהאשה סופרתן לזיבתה בין בזמן הזה בין בזמ"ה כך היא בודקת וכו'. משמע דבודקת מה"ת. וכן בב"י (סי' קצו) בפלוגתא דאיבעיא תחילתן וסופן כתב להחמיר דהוי ספק כרת, אעפ"כ לא אמנע לדון בזה כאופן אם יוכשר בעיני גדולי הדור יחיו י"ל.

הנה דעת הראב"ד י"ל דלבעלה לא בעינן בדיקת חורים וסדקים רק לטהרות. והרשב"א בחידושו ובתהה"א הקשה דאיך אפשר שיהא בעלה שהוא איסור כרת קיל מעסק טהרות י"ל. ובאמת זה בפשוט יש ליישב, דבטהרות חיישינן שמא הדם עצור בסדקים ומטמא לאשה טומאת ערב. אבל לבעלה בבדיקת דפסיקות טהרה, כיון דע"י בדיקת העד עד סמוך

יב. ראה בסר"ט סי' קצט סק"ו דאף להשיטות דבית הסתרים בעי ראוי לביאת מים מן התורה, כיון דהחציצה הוי כמיעוט הקלו חכמים שאינה פוסלת הטבילה רק מדרבנן והוי ספק דרבנן לקולא. ואולם עי' ש"ך שם סקל"ג בשם הרוקח.

יג. בבדיקת הפסק טהרה אי הוי מהתורה או מדרבנן נחלקו בזה הראשונים. כאו"ז ריש הל' נדה כתב בשם רשב"ם בבדיקה זו היא מדרבנן. ובתוס' הרא"ש נדה סמ"א נסתפק בזה אי הוי מהתורה או מדרבנן. ומדברי המאירי נדה שם מוכח דהוי מהתורה, שהרי העלה לדינא שאם לא הפסיקה בטהרה מביאה קרבן מספק שמא היא זבה. וראה בארוכה בהערות לחי' הרשב"א נדה שם הע' 288 ולעיל שם פ"ג הע' 371. ובחוות דעת סי' קצו סק"ג פשיטא ליה בבדיקת הפסק טהרה היא מן התורה, דכל זמן שלא בדקה הרי היא בחזקת טמאה.

יד. כבעלי הנפש שער הספירה והבדיקה כד"ה הנה כבר פירשנו. וסמך דבריו על הסוגיא בנדה ה,א מתוך שמהומה לבייתה אין מכניסתו לחורין ולסדקין. ועל הסוגיא דלהלן שם יב,א.

טז. כ"ה בחי' הרשב"א נדה ה,א וכתוה"כ הארוך בית ו שער ה [כד,ב]. וראה מש"כ בהערות לחי' שם. ועי' סר"ט סי' קצו סקכ"ג ונובי"ק יור"ד סי' מז מש"כ ליישב.

וצריכה ז' נקיים, דהרי בלא"ה פשוט דצריכה ז' נקיים, דהא יש לחוש שמא רגע אחד קודם הכנסת שפופרת כן שיעור אשם תלוי, או בתחילת הכנסת שפופרת זב הדם ונכנס לחורין ולסדקין, דהרי מדאורייתא חיישינן לזמן מועט כדאמרינן דבעלה באשם תלוי וטהרות תלויות. א"כ ביוצא דם בבית הרחם מן הצד א"א בלי ז'נ, די"ל דמן המקור בא לשם. אלא ודאי דלא מיירי מז"נ. ולפ"ז י"ל הא דבעינן בדיקת חורין וסדקין, היינו כיון דע"פ הרוב אינה יכולה להכניס העד עד מקום שהשמש דש ממש וכמ"ש הב"י, ואף במקום גמר דישת השמש אינו ממש במקור, כמ"ש הרמב"ם דבשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוזדור ואינו מגיע עד ראשו שבפנים אלא רחוק ממנו מעט. ועי' בכ"ח (ס"ח) דא"א לבדוק עד שם במוך באצבעה, וא"א לכוון אותו הפתח שבראש צואר הרחם, דתלוי ועומד ומתנדנד עיי"ש. מש"ה כיון דאין העד מכוון ממש נגד פה האם, חיישינן דזב לצדדים.

א"כ יש תקנה לאחותינו לבדוק בשפופרת ומוך בתוכו ולדחוק המוך הרבה עד שיכנס לפנים ממקום שהשמש דש סמוך לפי האם ממש, דבזה יש לומר דהוי הוכחה דאם המקור זב הי' נוטף על המוך ולא בעי בדיקת חו"ס.

ונראה ראייה לזה ממה דס"ל לכמה פוסקים דביום א' בעינן ידים בין עיניה כל בין השמשות והיינו מוך דחוק כל בה"ש. ולכאורה מה מהני אף דבורקת מקודם בחורים ובסדקים, מ"מ מהיכן ידעינן דפסק המקור כל בה"ש דלמא זב לצדדים ולא נצטבע המוך. ומ"ש בחוות דעת (סימן קצא ס"ח) שמניח חוץ לרחם גם כן מוך הרבה ולכסות מבחוץ כל בית התורפה, דאם הי' הדם נופל הי' לו למצוא במוך שבחוץ עיין שם. אינו מספיק, דמכל מקום דלמא עדיין הדם עצור בסדקי הרחם, ולא מצינו שיהי' חיוב אחרי הסרת המוך לחזור ולבדוק כל בהס"ת בחו"ס, או להשהות המוך בפתח הרחם כשיעור אשם תלוי. גם ע"י שהי' ליכא ראי' כ"כ, דא"כ לא נצטרך כלל בדיקת חו"ס אלא להשהות המוך בשפת הרחם כשיעור אשם תלוי, אע"כ דחיישינן

[ובהיא ענינא ראיתי בסדרי טהרה (סי' קפד ס"ו) הקשה דבירושלמי מבואר דר"י דאמר בעלה מחשב ימי וסתה, היינו דס"ל טבילה בזמנה מצוה, א"כ לדידן ליתא להאי דינא והניח בקושיא. ובעניי איני רואה סרך קושיא, דמ"מ הא מדאמרינן בסוגיא דידן עלה דר"ה דאמר הגיע שעת וסתה אסורה, ס"ל ווסתות דאורייתא ואמאי מוקי דלא כהלכתא, הא י"ל דס"ל ווסתות דרבנן, אלא דס"ל דטבילה בזמנה לאו מצוה והוי כהלכתא. וביותר כפי דאמרינן דס"ל ווסתות דאורייתא צריך לדחוק דמה דאמר לקמן (טז, א) משמיה דרב ווסתות דרבנן דליה לא ס"ל כמ"ש התוס' שם, ואמאי לא אמרינן דס"ל באמת ווסתות דרבנן אלא דטבילה בזמנה לאו מצוה. אע"כ דסוגיא דידן ס"ל דמ"מ מקילין אי ווסתות דרבנן וקיי"ל כסוגיא דידן נגד הירושלמי. גם אפשר דבהא פליגי, דהירושלמי ס"ל דר"י מצי סבר ג"כ ווסתות דאורייתא, דמ"מ לא הוי כמו ודאי ראתה, אבל סוגיא דאמרי' דרבב"ח דמיקל ס"ל ווסתות דרבנן דמיירי ע"כ בשהתה שיעור שתוכל לטבול כדהוכיחו בתוס'. ממילא מוכח דאי ווסתות דאורייתא גם ככה"ג אסורה, ומוכח באמת דר"י ס"ל ווסתות דרבנן ומותר אף אי טבילה בזמנה לאו מצוה ונכון].

ולזה לכאורה בנ"ד ליכא צד קולא נגד דעת רבותינו המחמירים דס"ל דמדינא בעי בדיקת חורין וסדקין.

← דאחת היא שיש לדון, דהא באמת צריכין ליתן טעם לדעת הרמב"ן וסייעתו אמאי בעי בדיקת חורין וסדקין, דמה בכך דיש דם בחורין וסדקין, הא כיון דפסק המקור מלזוב הוי פסיקת טהרה. וגם לענין ספירת ז' נקיים ל"ח שראתה כבר וכנ"ל. ועי' בס"ט דעמד בזה (בס"ק כג) וכתב לתרץ דחיישינן שמא זב עדיין הדם דרך צדדי פתח המקור לכותלי הפרוזדור לחו"ס שלא כנגד העד עיי"ש. ואף דברואה מתמת תשמיש אם נמצא בצד השפופרת אמרינן בידוע שמן הצדדים ולא חיישינן דבהגיע שפופרת סמוך למקור שהוא במקום גמר ביאת האבר, זב המקור לפתח צדדי המקור. והיינו כיון דהוה רק חשש ווסתות, לא חיישינן כולי האי, ובאמת לא מטהרין הדם ההוא

דהעיקר כהיתרו של הזכרון יוסף וממעם הנ"ל. וראה גם בשו"ת חלקת יואב יור"ד סי' ל, וכישועות מלכו יור"ד סי' לב העלה להקל ממעם אחר. ור' חי' הרשב"א נדה פ"א הע' 184. ועי' שו"ת ראש לדאוכני סי' לב ושו"ת שאילת דוד יור"ד סי' ג שהאריך בבירור שיטות הראשונים בענין בדיקה להפסק טהרה וז' נקיים.

בשילהי פ"ק (יב) בעא מיניה רבי אבהו מרבי הונא וכו' הו' וקמ' שאמרו לקינות ולא לבדיקה אלמא בלא הכנסה לחורין ולסקדקין קינות מיקרי ולא בדיקה ובדיקה הזכירה אלל זב חנה עכ"ל וכן כתבו הגהות מיימוניות בפרק ו' (אזח ד) וז"ל זריכה ליקח בגד רך לנן או מוך ולהכניסו בעומק כל צין השייכים דהיינו מקום דישה השמש ומקנחת ענמה יפה בחורין ובסקדקין וכ"כ רבינו ירוחם (נכ"ו מ"ג דף רכ"א ע"ד) וז"ל והבדיקה תהיה יפה שחכים בגד לנן רך או למר גפן לחורין ולסקדקין עד מקום שהשמש דש שם דאם לא כן אין זו בדיקה אלמא קינות ולפיכך זריכה שחזוק בפנים עכ"ל: **דדברים** אלו קשים צעיי שאי אפשר לאשה להכניס העד כל כך בעומק ואם מדמוק להכניסו כל כך בעומק ע"י תחבולות תקלקל ענמה שיקרמ המקום בפנים ע"י הבדיקה ויוליא דם וילא העד אדום ואינו מן המקור אלמא ממחמת דומק הבדיקה וכן אומרות הפקחות שבהן. חכרני כי צערומי ראיתי וקניס שהיו מגמגמים על בדיקה זו שכתב רבינו לומר שהוא דבר שאי אפשר לעשות. אמ"כ צלו לידי כחבי מה"ר איסרלן וכתבו שם (מהר"ד מ"ג) צסימן (ע"ז) [ע"מ] כלשון הזה הא לבדיקה אשה צענה נקיים עד מקום שהשמש דש כצד שמעתי מדקדקים בזה אך צשאר חיטרים לא כתבו רק בדיקה יפה לחורין ולסקדקין וכיון דאי אפשר לנשים כולי האי אין להחמיר עליהן ביותר והנה להן לישאל וכו' עכ"ל הרי שהרגיש בקושי שיש צדיקה צענין זה. ומה שכתב דצשאר חיטרים לא כתבו כן אמ"פ שלא היה לו לכחצו כך סתם מאחר שהרא"ש והגהות מיימוניות כתבו כן מ"מ נראה דטענה קנת היא שהרי יטן סמ"ג וסמ"ק וספר התרומה (ס"ו פו) והרמב"ן בהלכותיו (פ"ב ה"ג, פ"ט הכ"ג) כתבו שחכמים צעומק לחורין ולסקדקין ע"כ ולא נחמו שיעור לעומק הזה וגם הרא"ש בהלכות נדה בקולר כתב ותכניסו צאווה מקום לחורין ולסקדקין ע"כ וכן הם דברי הרשב"א בצומת הביט ולא נחמו גבול עד איזה מקום שחכמים וא"כ יש לנו לומר שמה שכתב הרא"ש צפרק מיוקח עד מקום שהשמש דש לאו דוקא אלמא לומר שחכמים צעומק כל מה שחוכל ולא ליסגי לה שחכמים מעט דאם אימא דעד מקום שהשמש דש צענין דוקא לא היה שחיק מיניה בהלכות נדה אמ"ג דאיכא למימר דכלל לחורין ולסקדקין הוא מ"מ אם אימא דיש עיכוב צדבר לא היה קמים ליה קטומי אלמא צהדיא היה מפרש אחרו כמו שפירשו צפרק מיוקח. אלמא מה שכתב והנה להן לישראל וכו' אם נחכוין על מה שאמרו (פסחים סו.) הנה להן לישראל אם אינן נציאים הן צני נציאים צעל נפש נמי יכול למסוך על החיטרים שלא כתבו צדיקה תהיה עד מקום שהשמש דש אלמא אם נחכוין על מה שאמרו (שם קמח:) הנה להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזדיין א"כ צעל נפש צריך ליהר. ומ"מ מדברי רבינו ירוחם נראה צעל כל פנים זריכה לבדוק עד מקום שהשמש דש ואם לא עשה כן לא ענמה לה עפילה: **ויש** לשאל למצדיקין לבדוק עד מקום שהשמש מגיע מנין להם כן ואין לומר שלמדו כן ממה שכתב הרמב"ם צפרק ד' מהלכות איסורי ביאה (הכ"ג) גבי בדיקה אשה הרואה דם ממחמת משמיש שזריכה להכניס המכחול עד לואר הרחם דהיינו מקום שהשמש דש דאי מהא לא איריא דשאי הם שאנו מושגין שמה ממחמת פגיעת השמש צלואר הרחם צא הדם מן המקור ולפיכך אנו זריכין שהמכחול יכנס עד שם ואם יאל לנן נדע שהדם שהיא רואה צענת משמיש אינו מפגיעת האבר צלואר הרחם אלמא מן הצדיקין הוא צא וטהורה ואין זה ענין לבדיקה דהכא. ואפשר שטעמם משום דכיון דקיי"ל (נדה ט.) דנשים מיטמאות ציציאת הדם לבית החילון אמ"פ שצדיקין לא יאל לחוך כמו שנתבאר צסימן קפ"ג (מ.) זריכה לבדוק כל בית החילון, ועד מקום שהשמש דש הוא בית החילון ומפני כך זריכה לבדוק עד שם, ואמ"פ שכתב הרמב"ם צפרק ה' מהלכות איסורי ביאה (ה"ד) שצענת גמר ביאה האבר נכנס צפרחודור ואינו מגיע עד ראשו שחכמים אלמא רחוק ממנו מעט לפי האצנעות ע"כ דלפי זה אפילו חכמים העד עד מקום שהשמש דש צדיקין לא יאלה ידי חונת בדיקה צפרחודור כולו י"ל דצפרחא להו דמאי דאפשר למיבדק צצית החילון צדיקין א"כ שאינם קוצרים בזה כהרמב"ם דהא צפרק יולא דופן (מ"א:) צעו כ' הי ניהו צצית החילון צצמתימא מנא מקום שהשמש דש והרמב"ם מפרש דעד מקום שהשמש דש הוא צצית החילון אלמא עדיין נשאר מצצית החילון קנת לצד פנים והם מפרשים ששם עממר הצצית החילון ז:

גם רש"י ז"ל פרק קמח דנדה גבי הך דנעמא מיניה רבי אבהו מרבי הונא כתב ח"ל בדיקה לחורין ולסקדקין עכ"ל ולא כתב עד מקום שהשמש דש. ומו צפ"ק (דף ה.) אמרו גבי בדיקה לטהרות כשהיא צודקת ענמה לשמש אם ציתה משום טהרות דמתוך שמהומה לביתה אינה מכנסת לחורין ולסקדקין משם למדיין לבדיקת זבה צין בהפסק טהרה צין צדיקת צבעה נקיים צצעיין חורין וסקדקין אלמא עד מקום שהשמש דש לא שמענו וכן הוא משמעות שאר הפוסקים ואם כן צריך לומר דגם הרא"ש לא כתב עד מקום שהשמש דש לעיכובא אלמא למצוה מן המונחת: **ומעבא** דמילתא דהצריך הרא"ש למצוה לבדוק עד מקום שהשמש דש נראה שהוא מדאמר ריש פרק יולא דופן כלל הנשים מיטמאות צצית החילון ובגמרא (דף מ"א:) אמרו הי ניהו צצית החילון ואסיקנא עד צין השייכים וצין השייכים כלפנים צצמתימא מנא מקום שהשמש דש השמא אם נמלא דם צצמקום שהשמש דש הו' ליה צצית החילון וטמאה ולפיכך הצריכו למצוה מן המונחת לבדוק עד שם שמה ממלא דם לשם והיא טמאה אלמא אינו מעכב אלמא יולאה ידי בדיקה כשמכנסת לחורין ולסקדקין כדפרישית דלא חייבה חכמים יותר מזה: **גם** דברי רבינו מפרשן הכי דתחלה כתב ותכניסו לחורין ולסקדקין עד מקום שאבר התשמיש מגיע דרך הוא למצוה מן המונחת, ומה שכתב ואם לא עשה כן וכו' פירוש ואם לא הכניסו לחורין ולסקדקין לא הו' אלמא קינות צעלמא ולא יולאה ידי בדיקה ותדע דהכי הוא שהרי צפ"ק דנדה (יב) מפרש דוקא צציעור וסח משל לשמש ועד וכו' הוא דהו' לקינות ולא לבדיקה אלמא לחורין ולסקדקין אין זה קינות ואם כן צעל כרחק מה שכתב רבינו ואם לא עשה כן אינו רונה לומר אם לא הכניסו עד מקום שהשמש דש לא הו' אלמא קינות צעלמא אפילו הכניסו לחורין ולסקדקין דזה אינו אמר דשעטא לבדיקה היא אם הכניסו לחורין ולסקדקין אלמא קינות צעלמא דה"ק אם לא הכניסו לחורין ולסקדקין אינו אלמא קינות צעלמא ולא יולאה ידי בדיקה ומה שכתב מחלה ותכניסו לחורין ולסקדקין עד מקום שהאבר התשמיש [מגיע] אינו אלמא למצוה כל מאי דאפשר כדי שלא לזלול צדיקה ומשום הכי לא אמר וזריכה שחכמים וכו' אלמא ותכניסו אלמא דאין זה אלמא לצפתלה אם אפשר אלמא לא לעיכובא דכל שהכניסו לחורין ולסקדקין יולאה ידי בדיקה אפילו לא הכניסו עד מקום שאבר התשמיש מגיע: **וע"ז** דרך זה הם דברי ה"ר ירוחם שכתב והבדיקה תהיה וכו' לחורין ולסקדקין עד מקום שהשמש דש שם דאם לא כן אין זו בדיקה אלמא קינות ולפיכך זריכה שחזוק בפנים לחורין ולסקדקין אין זו בדיקה אלמא קינות ולפיכך זריכה שחזוק בפנים לחורין ולסקדקין ומה שכתב עד מקום שהשמש דש אינו אלמא למצוה וכדפרישית לדברי רבינו שהם כדברי הרא"ש וכן הם פירוש דברי רבינו ירוחם ששייכים נמשכין צדיק זה אמרי רבם הרא"ש: **גם** מה שכתבו בהגהות מיימוניות סוף פרק ו' דביאה כך פירושם שהרי כתב ח"ל ומכניסו צאווה מקום בעומק כל צין השייכים דהיינו מקום דישה ומקנחת ענמה בפנים יפה בחורין ובסקדקין כן פירש ר"י מהא דפ"ק דנדה דמתוך שמהומה לביתה אין מכניסו לחורין ולסקדקין מכלל דצעימא להכניסו לחורין ולסקדקין עכ"ל אלמא דלא צעימא אלמא להכניסו לחורין ולסקדקין דמובח צפ"ק דנדה וא"כ הא דכתב מחלה ומכניסו צאווה מקום בעומק כל צין השייכים דהיינו מקום דישה אינו אלמא למצוה עממר הצצית החילון ז:

דרישה

מדקדקין בזה אך בשאר חיבורים אינו וכיון דאי אפשר לנשים כולי האי אין להחמיר עליהן ביותר והנה להם לישראל וכו' וכ"י עשה פשרה בין הפוסקים וכתב שיש לבדוק ביום הפסקה ועוד פעם אחת בשבעה נקיים ואז יצאה ידי כל הפוסקים (ר"ל הבדיקה שתהיה עד מקום שהשמש דש ביום הפסקה (ח') נופעם אחת בשבעה) נקיים ושאר הבדיקות אף אם לא יגיע שם לית לן בה וכתב רמ"א מיהו בדיעבד אם צדקה בחורין ובסקדקין בעומק היטב כפי כחה סגי, והוא מדברי מהר"י סימן (ע"ז) [ע"ח]. עד כאן המגיה) וטוב להיות אותה בדיקה כיום ב' שאם תשכח מלבדוק בענין זה יש לפניך ימים הרבה לתשלומם תוך ז' נקיים:

הגהות והערות

יטן עיין בכ"י לעיל ד"ה והרשב"א: [כ] די ניהו בית החיצון אמר ר"ל וכו' אלא אמר ר' יוחנן עד בין השיניים וכו' במתימא תנא מקום דישה מאי מקום דישה אמר רב יהודה מקום שהשמש דש, כ"ה בגמרא שם, ולשון הרמב"ם פ"ה ה"ב "כל הנשים מתטמאות בבית החיצון ואע"פ שלא יצא הדם לחוץ אלא נעקר מן הרחם ולא שחת הואיל ויצא מבין השיניים הרי זו טמאה וכו' ועד היכן הוא בין השיניים עד מקום שיגיע אליו האבר בשעת גמר ביאה":

מפתח סדרי מהרה

ז' ס"ט ט"ק כו, ט"י קצד ט"ק כו מד"ה וראיתי:

ולא לעיכוז: והבית יוסף כתב וז"ל ומכל מקום מדברי ה"ר ירוחם נראה שעכ"פ צריכה לדקוק עד מקום שהשמש דש ואם לא עשתה כן לא עלמה לה טבילה עכ"ל ותמהתי למה לו לפרש כך בדברי ה"ר ירוחם יומר מדברי הרא"ש ורבינו והגהות מיימוניות. אבל הדבר צרור לפענ"ד ופשוט כאן כביעמא בכותמא דכולם לא נחכונו אלא לומר דלמזוה מן המונח מטרית עלמה לדקוק עד מקום שהשמש דש כל מאי דאפשר אבל לא לעיכוזא דפשיטא דינאה ידי דיקה בשכניס יפה לחורין ולסקדין אע"פ שלא מכניסנו עד מקום שהשמש דש וכדפרישית: ועדיין צריכין אהנו למודעי למאי שכתבו מהרא"י נכתבו סימן ע"ח וגם הבית יוסף האריך בה שאי אפשר לנאה להכניס העד כל

כך צעומק עד המקום שהשמש דש אם כן קשה לאיזה צורך כתבו דלמזוה צריך שיכניס המון עד מקום שהשמש דש כיון שאי אפשר להכניסו עד שם ואין לפרש דאע"פ דדיקה זו קשה היא מ"מ היא חמת יד האפשר שהרי ריש פרק ה' דבאה (ה"ד) כתב הרמב"ם דצעתה גמר באה האבר נכנס בצרודור הוא לואר הרחם ואינו מגיע עד ראשו שמצניס אלא רחוק ממנו מעט לפי האצבעות וכחז עוד שם (ה"ג) דכל הנשים מיחטמאות צבת החילון והואיל ואל מצין השיניים הרי זו טמאה ועד היכן הוא צין השיניים עד מקום שיגיע אליו האבר צעתה גמר באה וצין השיניים עלמו כלפינו כב] ואי אימא דצריכה דיקה עד מקום שהשמש דש א"כ צריכה דיקה בצרודור עלמו בואו צואר עד קמון לצין השיניים שהוא בראשו הפנימי של הצואר וצין שראש אוחו הצואר נקמם מאוד היאך מוכל לדקוק שם צמון באצבעה וגם היאך מוכל לכון אוחו הפתח שצראש צואר הרחם שנקנס שם האבר הלא הוא מלוי ועומד ומתנדנד כמו שאומרות הנשים הפקחות שבהן: ונראה ליישב ולומר דודאי כשנאה האשה להכניס אצבעה עס העד כל כך צעומק הוא דבר נמנע מחמת גודל דומק הספימה לפנים אבל אם דומק מוך הרבה זה על זה עד שנקנס צעומק עד מקום שהשמש דש אינו נמנע שכל מוך שדומק זה אחר זה צעומק האחד דומק את הצירו השני דומק להראשון שלפניו והשלישי דומק להשני וכן כולם זה אחר זה עד שנקנס למקום צין השיניים שהוא מקום שהשמש דש ודע שהרי הדמים יואלים דרך שם בשפיכה לפעמים וכן האבר נכנס לשם בגמר באה ואם כן ג"כ אפשר שיכנס לשם המון ע"י שדוחקים אוחו צעומק כדפרישית ועוד דכמו שאין כל האצבעות שוות כך אין כל הרחמים שוות יש שרחמה צר ויש שרחמה רחב ואפשר הוא שיגיע המון לשם: ואם עס כל זה לא יגיע המון עד מקום שהשמש דש הנה כיון שצדקה היטב צמורין וצמדקין מו לא חיישין דילמא איכא דם בצרודור עלמו והרי היא מיטמאה צבת החילון דלא חיישין להכי ועוד דאפילו היה הדם בצרודור צבת החילון אין ספיקו טמא אלא כשיצא לחון אבל כשנשאר בצרודור אינו טמא כדכתבו התוספות צפרק יואל דופן (דף מ"ג: ד"ה שהוא) וז"ל שהואיל ולד ראשו מוך לצרודור אבל בצרודור עלמו טהורה דלא חשיב כצחור וא"ת והא אמרין לעיל צפ"ק (ו'): דם הנמלא בצרודור ספיקו טמא וז"ל הפס ספיקו טמא כשיצא לחון ועוד יש לחלק צין דם לידה לדם נדה עכ"ל (א) הרי דלשינויא קמא אפילו היה דם בצרודור אינו טמא כשנשאר שם ולא יצא לחון כג] הילכך מספיקא לא מטרמיטין למיבדק גם בצרודור עלמו ולא כתבו הרא"ש ורבינו וה"ר ירוחם והגהות מיימוניות דמכניסו עד מקום שהשמש דש אלא למזוה ולא לעיכוזא כלל ועוד הארכתי בתשובה (ש"ס ה"כ המדעות סי' לה) צביעמא דשמיא:

בעלמא ולא יצאה ידי בדיקה: ז הסומא בודקת עצמה ומראה לחבירתה: ח השוטה והחרשה שאינה (ו) לא שומעת ולא מדברת (ז) ושנטרפה דעתה מחמת חולי צריכות נשים פיקחות לבדוק אותן ולקבוע להן וסתות ולאחר כך יהיו מותרות לבעליהן הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים (ח) לא הוקבע להן (ט) חוששות משלשים יום

ולא לעיכוז: והבית יוסף כתב וז"ל ומכל מקום מדברי ה"ר ירוחם נראה שעכ"פ צריכה לדקוק עד מקום שהשמש דש ואם לא עשתה כן לא עלמה לה טבילה עכ"ל ותמהתי למה לו לפרש כך בדברי ה"ר ירוחם יומר מדברי הרא"ש ורבינו והגהות מיימוניות. אבל הדבר צרור לפענ"ד ופשוט כאן כביעמא בכותמא דכולם לא נחכונו אלא לומר דלמזוה מן המונח מטרית עלמה לדקוק עד מקום שהשמש דש כל מאי דאפשר אבל לא לעיכוזא דפשיטא דינאה ידי דיקה בשכניס יפה לחורין ולסקדין אע"פ שלא מכניסנו עד מקום שהשמש דש וכדפרישית: ועדיין צריכין אהנו למודעי למאי שכתבו מהרא"י נכתבו סימן ע"ח וגם הבית יוסף האריך בה שאי אפשר לנאה להכניס העד כל

כך צעומק עד המקום שהשמש דש אם כן קשה לאיזה צורך כתבו דלמזוה צריך שיכניס המון עד מקום שהשמש דש כיון שאי אפשר להכניסו עד שם ואין לפרש דאע"פ דדיקה זו קשה היא מ"מ היא חמת יד האפשר שהרי ריש פרק ה' דבאה (ה"ד) כתב הרמב"ם דצעתה גמר באה האבר נכנס בצרודור הוא לואר הרחם ואינו מגיע עד ראשו שמצניס אלא רחוק ממנו מעט לפי האצבעות וכחז עוד שם (ה"ג) דכל הנשים מיחטמאות צבת החילון והואיל ואל מצין השיניים הרי זו טמאה ועד היכן הוא צין השיניים עד מקום שיגיע אליו האבר צעתה גמר באה וצין השיניים עלמו כלפינו כב] ואי אימא דצריכה דיקה עד מקום שהשמש דש א"כ צריכה דיקה בצרודור עלמו בואו צואר עד קמון לצין השיניים שהוא בראשו הפנימי של הצואר וצין שראש אוחו הצואר נקמם מאוד היאך מוכל לדקוק שם צמון באצבעה וגם היאך מוכל לכון אוחו הפתח שצראש צואר הרחם שנקנס שם האבר הלא הוא מלוי ועומד ומתנדנד כמו שאומרות הנשים הפקחות שבהן: ונראה ליישב ולומר דודאי כשנאה האשה להכניס אצבעה עס העד כל כך צעומק הוא דבר נמנע מחמת גודל דומק הספימה לפנים אבל אם דומק מוך הרבה זה על זה עד שנקנס צעומק עד מקום שהשמש דש אינו נמנע שכל מוך שדומק זה אחר זה צעומק האחד דומק את הצירו השני דומק להראשון שלפניו והשלישי דומק להשני וכן כולם זה אחר זה עד שנקנס למקום צין השיניים שהוא מקום שהשמש דש ודע שהרי הדמים יואלים דרך שם בשפיכה לפעמים וכן האבר נכנס לשם בגמר באה ואם כן ג"כ אפשר שיכנס לשם המון ע"י שדוחקים אוחו צעומק כדפרישית ועוד דכמו שאין כל האצבעות שוות כך אין כל הרחמים שוות יש שרחמה צר ויש שרחמה רחב ואפשר הוא שיגיע המון לשם: ואם עס כל זה לא יגיע המון עד מקום שהשמש דש הנה כיון שצדקה היטב צמורין וצמדקין מו לא חיישין דילמא איכא דם בצרודור עלמו והרי היא מיטמאה צבת החילון דלא חיישין להכי ועוד דאפילו היה הדם בצרודור צבת החילון אין ספיקו טמא אלא כשיצא לחון אבל כשנשאר בצרודור אינו טמא כדכתבו התוספות צפרק יואל דופן (דף מ"ג: ד"ה שהוא) וז"ל שהואיל ולד ראשו מוך לצרודור אבל בצרודור עלמו טהורה דלא חשיב כצחור וא"ת והא אמרין לעיל צפ"ק (ו'): דם הנמלא בצרודור ספיקו טמא וז"ל הפס ספיקו טמא כשיצא לחון ועוד יש לחלק צין דם לידה לדם נדה עכ"ל (א) הרי דלשינויא קמא אפילו היה דם בצרודור אינו טמא כשנשאר שם ולא יצא לחון כג] הילכך מספיקא לא מטרמיטין למיבדק גם בצרודור עלמו ולא כתבו הרא"ש ורבינו וה"ר ירוחם והגהות מיימוניות דמכניסו עד מקום שהשמש דש אלא למזוה ולא לעיכוזא כלל ועוד הארכתי בתשובה (ש"ס ה"כ המדעות סי' לה) צביעמא דשמיא:

ז"ח הסומא בודקת עצמה ומראה לחבירתה השוטה והחרשה שאינה לא שומעת ולא מדברת (וכו') ושנטרפה דעתה מחמת חולי וכו'. צפרק כל היד (ו'): מן החרשה והשוטה והסומא ושנטרפה דעתה אם יש להן פקחות מתקנות אותן והן אולנות צמורמה וצמורא (שס) מרשח אינה מדקוק נפשה דמיא אמר רבי מרשח היחה צכנטמינו לא דיה צמדקת לעצמה אלא שחברותיה רואות ומראות לה התם צמדצרת ואינה שומעת הכא צשאניה מדברת ואינה שומעת ומשמע דהוא דהין שומעת ואינה מדברת דהוא צפקתם וכן נראה מדברי הרב המגיד צפרק מ' (הט"ו) וגם מדברי רבינו נראה כן. ואמאי דתנן סומא פריך אינה מדקוק נפשה ומאי לחברתה אמר רבי יוסי? צר מנינא סומא אינה משנה. ואמאי דתנן ושנטרפה דעתה פריך היינו שוטה ומשני שנטרפה דעתה מחמת חולי: וז"ל ה' הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים. כ"כ הרמב"ן בהלכותיו (פ"ג ה"ג) ופשוט הוא: וז"ל ה' הוקבע להן חוששות משלשים יום ושלשים יום וכו'. גם זה כתב הרמב"ן שם ופשוט שזהו משפט כל הנשים כמו שנתבאר סימן קפ"ט (א):

ט הסומא וכו'. משנה וגמרא ריש פרק כל היד (סוף דף י"ג): וז"ל ה' הוקבע להן חוששות משלשים יום ושלשים יום וכו'. כבר נתבאר צסימן קפ"ט שזהו משפט הנשים שאין להן וסת קטוע דמוששות ליום שלשים:

פרישה

(ו) לא שומעת ולא מדברת וכו'. הא צציר חלא מייניו דינה צפקת. צת יוסף: (ז) ושנטרפה דעתה מחמת חולי. אבל נטרפה מחמת עלמה היינו שוטה. גמרא: (ח) לא הוקבע להן. פירוש שלא ראו אלא פעם אחת או שמים: (ט) חוששות משלשים יום ושלשים יום ובודקת ע"י פקחות. אבל אינה צריכה לחוש ולבדוק ציום ההפלגה שראמה פעם ראשונה או פעם שנייה וציום המודש דהא כמד לעיל צסוף סימן קפ"ד צגס הרשב"א (מה"ק צ"ו

הגהות והערות

כא] עיין לשון זה בעירובין דף סב ע"ב ובכתובות דף ס ע"ב: (בב) עיין שו"ת הבי"ח החדשות סי' לד וסי' לה: (ג) עיין מהרש"א שם סוד"ה ברה"ה וכתב אושעיא שעל כרחק כוונת התוספות כשיצא לחון מצרודור והיינו שיצא לבית החיצון. אבל לא שיצא לחון מבית החיצון ועיין סוד"ה טהרה כאן ס"ק כו ובסימן קצו ס"ק כו רצ"ע: (ד) עיין לעיל דף ע"ט ע"ב ד"ה וכתב הרא"ש: (ה) צ"ל "תחלתן וסופן" במקום "בכל יום" (ס"ט ס"ק כ"ג ד"ה עזר, וכן העתיק בס"ק (כה) ועיין ב"י לעיל (דף ע"ט ע"ב ד"ה ומ"ה ומ"ה) שכתב דס"ל לסמ"ג וספר התרומה דלעניכוכא הם בדיקות יום א' ח': (ז) סכאן הוא תיורן הב"י כלומר שהרי מ"ו הם הפוסקים הג"ל הלא הם וכו' והם לא הצריכו וכו': (ז) עיין ב"י לעיל דף ע"ט ע"ב ד"ה ומ"ה ורבינו: (ח) כן הוא בדפוס ראשון וכשילחן ערוך ס"ו ובר"מ הארוך, אבל בסי"א של ב"י הגירסא "הב"י" (וכמו שהעתיק הדרושה אות ו) ותמהו ע"ז בדברי חמדות (על הרא"ש נדה פ"י אות לב) ובסוד"ה טהרה ס"ק כ"ה:

מפתח סודי טהרה

(א) ס"ט ס"ק כה: (ב) ס"ט ס"ק יט: (ג) ס"ט ס"ק כד: (ד) ס"ט ס"ק כו ד"ה אמנם:

תשובה קעז

שוכים להיה ממו' הרב המא' הג המופלג ומפורסד מורג חרזן בעל פיסיות תל תלפיות כש"ח מו"ה שמחה נתן נ"י אבד"קק מאשטליסק: —

יקרתו הגיעני בזמנו ויען דבריו צנויים על דברי ס' אבני מלוואים ח"ב ולא נמלא אז צדידי עד הנה אחרתי עד עתה ע"ד אשה שיש לה וקח ככל הנשים אך מלאה דם צמ"ר ונצדקה צדיקה מהר"ל ומהר"ו שצמ"א קימן קל"א ועלה צידה כהונן צאופן שאין ספק שכל דם שדראה עם מ"ר צין עונה לעונה מטהר"י אך אחר שדראה דם ממש צוקמה וצאתה לפסוק צטהרה ולספור נקיים הי' פשוט צעניס ר"מ דהני היא ככל הנשים שפוקת צטהרה וסופרת נקיים והדם שרואה עם מ"ר אינסי קומרים ואינסי מפסידים-אך מלא צבצני מילואים ח"ב צמט"ר ס' ק"י כ"ג שהלדין להפסקת טהרה וספירת יום א' מימי נקיים עוד פעם צדיקה מהר"ל ומהר"ו הנ"ל וספק ציר ר"מ אם היין דין אמת להחמיר כ"כ או לא: —

אין ספק שצמ"מ יפה מורה וצא שכיון שילאה צהימר טוב הרי היא ככל הנשים כאשר צבאר אי"ה ונידון שצבצני מילואים אינו קומח הוראתו דהתם מיירי צאשה שפסקה וצמה לגמור ולא ראתה טום דם כ"א צמ"ר שהדין עכ"פ ציוס שהיתה רגילת לראות כוקמה או צבונה צינונית מל' יום לל' יום תחזיק הדיס טעם מ"ר לדיס ותספור עלי' ז' נקיים אחר הפסקת טהרה דאל"כ לעולם לא תטמא כמ"ש חוס' פ"ב דברה רף ט"ו ר"ה ומר סבר וכו' צידון הלז יס פנים לומר דאין מועיל טום הפסק טהרה אלא"כ תטיל מים נקיים צאותה טעה דומה שפוקת ואינה מולאת דם צדיקה חורים וקדקים אין רח"י שפסקה כיון שלעולם אינה רואה אלא עם מ"ר ותחלת טומאתה שהחזקנו אותה צבדה הי' עם דם שדראה עם מ"ר ציוס וצמה ותלינן שילא דם המקור עם מ"ר וכל זמן שלא פסקה צטהרה אנו מלינן שאותה המעיין עדיין פתוחה ויואל עם מ"ר ע"כ לא שייך הפסק טהרה עד שתפיל מים נקיים צלי דם וכיון שא"א צלא דם כלל עכ"פ לריך שדע שילאו מ"ר צלי דם מקור וזה א"א לירע אלא ע"י צדיקה מהר"ל ומהר"ו הנ"ל ולדקו צזה דברי אבני מילואים' אצל נידון שלפנינו שלא פסק וקח טלה ורואה דם צזמנה ככל הנשים ופסקה צטהרה ע"י צדיקה חורי' וקדקי' אין דם שיולא עם מ"ר אחר"כ קומח דתלינן צדס אחר שלא מן המקור אלא מהכליות כאשר צמזמר ע"י צדיקה מהר"ל ומהר"ו צדאשונה ועדיין לא נולד ריעותא לומר שילא דם מקור עם מ"ר של עשטי' וצבור הוא: — ויען דאייתי כי חטור אבני מלוואים ס' כ"ג הנ"ל מפלגא דלעילא כצ"כ על סדרי טהרה קלת צקי' קפ"ח ד"ה תשובה ג"ה מן כ"ב סקליו וכו' יע"ש צארתו העמוד בקוק השטובה ד"ה והנה דאייתי לחכם א' מחכמי זמנינו וכו' יע"ש וקלת צבוק סדרי טהרה חלק הנקרא חירוד הלכה צמדוטי גפ"ת צגמ' דף ס' יע"ש וימלא כל דברי אבני מילואים וחליו אחרון של חטובה הוא ויכוח עם הגאון ח"ד ס' קל"ו ועיינתי צס' חוות דעת הנ"ל ע"כ אעמוד דברי ע"ס הגאון הנ"ל וממילא יצבאר דברי הגאון אבני מילואים הנ"ל: —

ראשית דברי הגאון ח"ד צמנה שאינה מרגשת פתיחת פ"המ איננה הפסק טהרה מצלי שצצרוק צבורין וצבדקי' א' מש"ס נדה ס' ט"ט ע"ב צאומה ספרתי וא' כמה ספרתי ופירטי' צדיקה וק' עכ"ס כיון דלא הרגישה הוה לי נקיים ותלטרך טצילה צזמנה שהיא מלוח אע"כ מ"הת צעינן סיפורה ע"י צדיקה דוקא ועוד דהרב צ"י כ' צקי' קל"ו צסט כמה פוסקים צדיקת חורין וקדקי' צז' נקיים הוה אי' כרת א"כ מוכח צדיקה זן דאורי' ולא קני צמה שלא הרגישה פתיחת מקורה: —

דאומר אני הדין דין אמת גבי הפסק טהרה וא"ל ראי' אצל הקפירות נקיים לריך ראייה ואין ראייתו מוכרעת דאין אפשר לומר אם עמדה צ"הש ולא הרגישה פ"המ יעלה לה להפסק טהרה הני אנו דנין שציוס וצמה נפתח מקורה להוליא דם וקמה ואין חוששי' שטודה פתוח ומורק דם עד שחפסוק לפנינו ואין נאמד שכיון שלא הרגישה כל צ"הש שגפתח מקורה הני פסקה דכי כל טעה נפתח מקורה הלא דלמא פתוח ועומד הוא וע"כ אי אפשר אלא שצצרוק צבורין וצבדקי' ותדע שנקתח מקורה אצל טוב אחר"כ אפשר לעינן ספירת נקיים הוה ספורים לפנינו כל שצדור לה שהרגישה על עולמה שמרית א' מוז' ימים וירדעת צודאי' שאז לא נפתח מקורה ואמנסי יהי' זה צהשגמה פרטייה צאופן שלא נחוש דלמא ארגשה ולאז ארעחה אלא שחעמוד טעה א' מקימת דעתה מכל ההוריים ונחשצרות ומשגיחת על עולמה וירדעת שלא נפתח מקורה והוה ספורים לפנינו אך יען שזה צדיקה ק' מאור ע"כ עיקר הצדיקה ע"י הכנסת עד צבורין וצבדקי' ואם לא תמלא דם הני ילאנו מכל הקפירות וא"כ לא תיקשי מש"ס דאומה א' כמה ספרתי היינו כנ"ל שלא השגיחה על עולמה או שלא צדקה צבורין וצבדקי' ודש"י פי' צדיקה פשוטה וכן כל הפוסקים שצצ"י שאמרו צדיקת חורי' וקדקי' הוא ס' כרת צודאי' כן הוא דמיירי צאשה שאינה אומרת

יורע אני הני דומי לעפר וחול וטוב לירד להקל מפני שמריתם שמור ורש"י פירש ד"פ דם נדה טערה אדומה משמע דלא אמרי' שמור אדום הוא אלא שלקה דוקא צדס ללול אצל צנחייצט לא אמרי' הכי: —

הנה לכאורה מדאמרי' כן צבורין מ"ז גבי דיאה וצבוכה ל"ג ע"ב גבי אצרוג ס"מ אין חילוק צין ללול ליצט לעולם שמור אדום הוא אלא שלקה וענין הלכות הוא שצצרוק מחמימות אש החולי השוקף או הטמא השורפת צאצרוג ונחייצט צתכלית ונעשה שמור כפחם וכן מורה לשון רש"י צבוכה ל"ג ע"ב הנ"ל ולפ"ז ארדצה צינסי שייך לומר טפי אדום הוא אלא שלקה יותר מצללול ולולי דמקפצינא הייתי אומר צהיפור צבורות רש"י דדקק טערה אדומה דאלו שמורה חלינן שהוא דם שרוף ששחור ונעשה כפחם אצל מרעדיין אדומה היא ואלו היה דם צנחייצט כל כך כצ"ה מושחר מהשגפיה שקורין (צבאד) כידוע אע"כ צני' הוא אלא שאינני רולה שחלא שוממא מתי' צענין זה וכן דהימרא עדיף להחיר אשה לצעלה ופשוט דאין כוונת רש"י לא למעוטי שמורה אלא למעוטי טער ממש כעין טער הרמא טלה אין לריך טום עיון וצדיקה דלו יהי' דם ללול אין עומא אלא צד' מראות ע"כ פירש"י אדומה וכל אצזיייהו היינו שמורה צכלל ולשון ס"ס כמין קליפות טערות עפר יצחוטסי אדומים הך אדומים אכולהו קאי וה"ה שמורים ע"כ אין להקל כלל מטעם זה טהס שמורות אלא ע"י מיעוד ליפור:

אמנם מה שחשט מעלתו להחמיר אפילו ע"י צדיקה מטעם הרמב"ד דאין להחיר אלא כעין לורת צרי' ועפר המפורש צס"ס אצל דם יצט טמא לעולם וכדעה הראשונה סתמס המחבר ס' קי קפ"ח והיא ג"כ דעת הרמב"ד וה"ה ז"ל יפה כ' אי לא הוה לורתן של אלו נשונה והיינו עפר דתכן כי דם יצט טכ' הראשונים הללו היינו עכ"פ דבר ממש ונושי כעין בגרר חרדל ופחות אצל קרטיין אלו ידוע שאינסי אלא כצבק ועפר וצפרט לפי"ש טוס' צבדה כ"ג ע"ב ד"ה טלט וכו' ויש טס ט"ס צמ"ש כיון דראתה מעט ל"ל כי היכי דראתה מעט ומדצדיקה הוליא צבדרי טהרה ס' קי קפ"ט דאין דרך המקור להוליא דם פתוח ושיעור צריס והנה הגאון הנ"ל מקיל טפי ומנכף להקל אפילו ציט לחלוחית דם ע"ג העד ועושה ממנו ס' ק"ס ע"פ דברי עבודת הגרשוני לתלות צלדיסי יע"ש ואין לקמוך על זה צלי צדיקה מהר"ו כאשר צבר נכנו כמה פעמים צמנה נסיס ע"י יולדת צקילה ועלתה צירינו תלי"ת ואמנסי צינסי צלי טום לחלוחית דם צודאי' יש ללרף והענין צזה דודאי אין שיעור לרס נדה אפילו פתו' שצשיעורא אי' יולא מהמקור עומא וחזקת דמיס מהמקור אך די לנו שנקממא אין דרך המקור להוליא טפה קטנה פתוחה משיעור שאס תחפסט יוכלה להחפסט עד כנריס ואפטר היינו כחרדל שהגבר ההוא עכ"ס יש צו קלת גוש וממט ולכשיחפסט יכול להחפסט עד כשיעור גריס אצל קרטיין אלו מושטן מוכחת שאין כן דרך המקור להוליא וצשגס כחייצטו הרופאי' אומרי' שכן דרך להולד צכליות וכמו שהעידו כל הגאונים צספריהס צערות הרופאים הללו יש לקמוך עליהם: —

וכבר אמרתי מאז צקי' הרמ"ש לרשצ"א צמט"ר ממ"כ אי נאמין לרופאי' ל"ל צדיק' ואי לא נאמין מה העילו עדותן ולא נמל' תי' צדפו' על ק' זו והי' נלעד' דהרופאי' נאמני' על הטבעיי' שלמדו צנסינות' וצקבלתס איס מפי איס ומנאו טיס צמליאות שחמלא נוכח או טמיס שמוליאה כיולא צאלה אך להאמין להרופא' או אפי' לכמה רופאי' מומחי' על גוף הזה טיס לטשה זו שומא או מכה צמע' לזה לא נאמין אפי' לרופאי' יסרלא כי טועה צדמיונו וצהשפטו ילא משפט מעוקל [עיין צקי' קרי"ח וצקי' קע"ה צביאור היטב]: —

היות כן וכבר מימי הר"ן ז"ל מעידים כל הרופאי' כי דרך להולד צכליות כיולא צאלו טאזו מרא' להס ונעמיה אס לא נמוח צמיעוד ליפורן אפי' לו יהי' שאין לורתן כאותן לורות המפורס צבדרי' מ"מ כיון שרופאי' זמנינו מעידים שלורות הללו נולדי' עמה צזמנינו צכליות נאמין להס ע"י צדיקה וצלירוק קרטיין סכתצמי לעיל שאין דרך המקור להוליא דבר מועט כזה על הרוב משא"כ כליות מלוי צהס כיולא צזה על פי ערות הרופאים הרי צבדרי טהרה רולה להקל אפילו צלחלוחית דם מטעם זה ולחלות צלדיין עכ"פ כממוך על זה צינסי וצתלי' צכליות עפ"י רופאי' וכדי חוס' ורמ"ש חזי' ד"ן ר"פ דם נדה דפליגי אהרצ"ד ורשצ"א הנ"ל וכדי לקמוך עליהס צשעמ דהתם שלא לגרס נסי עמי מציט מעגוניהו כי צזמנינו אלו טכיחי טובא ואין דאורי' להחמיר צינסיס ולא נימוחי' אצל צנימוחי' או יס עמיה לחלוחית דם אע"פי ששנעמתי מהרצה נדוליס מקילי' וכמי' צסס ק"ט מ"מ חלילה לי לעשות מעשה אס לא צבדיקה מהר"ו וכמי' לעיל ויותר אין להאריך וה' שותחו יאריך כפסרו היקרה ונפס א' דש"ח פ"ב ע"ק ע"ו כקלו קפ"ז לפ"ק משה"ק קופר מפפ"מ:

24

שאלות

חתים סופר חיד

וחשובות

אוונת זרי לי אלא קומת על צדיקה וכשאינה מוכנת למורין וקדין הוה ס' כרת ואין ראייתו מוכנת כלל: —

תו כ' אם ילא מנהג דם שלא בהגשה קומת דמקור מקומו טמא והוה לי כפולטת הנה לדין אפי' כחם קומת אבל מ'הת יפה כ' באבני מילואים דמזבחר דמזבין והר"ן (והוא צמי' נדה מ"א) דאין מקור מקומו טמא מטמא צפנים עד טילא לחוץ דנוגעת הוה ולא רואה וא"כ אינה קומת בטום אופן מ'הת ומ"ש עוד דבין אשה שהחזקה נדה ואח"כ נולד לה מכה או אפילו יש לה מכה באותו מקום ואך ביום עונה שלה טמאה מטעם שכ' המוס' וכי לעולם לא תהי' נדה ומכיון שהחזקה לעומאה לדיכה שחפסוק בהגדה ומקפוד לפנינו יום א' נקי בלי ראיית דם מכה וצוה הה"ך עלינו הד"ך והממיר וצבאר אי"ה כבד בארתי באורך בחשו' אחרת מ"ש חוס' בפשיטות דע"פ ביום וקמה טמאה דוכי לעולם לא תהי' נדה ופי' כוונתם נדהי דאשה בחזקת עהרה עומדת וחזקת הוסת של אותו היום אינה חזקה גמורה דהרי וקמות דרצנן מ"מ רוב נשים רואות דם נדה עכ"פ בטום זמן מהזמנים וזו אם נחלה כל דמים במכתה נולדא אומה מרוב נשים ורובא עדיף מחזקה חזקת עהרה שלה ולומר מטום כן תהי' לעולם טמאה א"כ הוה בהיפך נגד רוב נשים שאינם רואים דם אלא בזמן ידוע ופוסקים וגם חזקת עהרה נוסיע לה ובטום איכא מכה לפנינו ומטום כן נכבוד לה יום א' עכ"פ אין חזקת עהרה שלה אלים באותו יום נהי חזקת וסת ועומאה לא אלים דוקמות ל"ד אך עכ"פ חזקת עהרה לא אלים שהרי נש"ה לריכה לפרוש עונה הסמוכה לוקמה שמה תראה וא"כ נכבוד לה אותו יום זה נ"ל קצרת חוס': —

אמנם הרשב"א והר"ן פליגי אהא ולדין טעם והענין הוא דידוע הוא כל מי שיש לה מכה טריה ופלע וסברה פתומה המולידא דם וליחה אזי כל המותרת והליחות שנגוף יולאים דרך שם ומתשכים לאותה המכה כן י"ל שאשה שיש לה מכה באותו המקום בחוקר אזי כל מותרת הליחות שנגילים להתאסף בעורקי דם נדה ולהתבטל וללאח ביום הוסת השמא הכא יולאים א' לא' דרך עריית וקמה ולינו נעשה דם נדות כלל ופקד דם וקמה כלל ועכ"פ אין קו' וכי נולדא פותה מרוב נשים ז"ל קו' כי מי הנדה לנו שרוב אן אפי' נוחלה נשים שיש להם מכה שיטאר להם וקמה בזמנה כלל וקרוב לוראי שרוב נשים כיוגאים באלו אין להם וסת וכוון שכן וגם היום אין לה חזקה דאוריי' דוקמות ל"ד ע"כ אוקמא אשה אחזקת עהרה ויטהרנה לעולם זהו קצרת הרשב"א והר"ן:

וכן כ' בהש"א צתה"א האין אשה מתיר את ז' שעת וקמה והרי דם לפיך ובנשים דעלמא חיישי' לעונת הוסת וח' האי מדרכנן מטום דאפשר למיקם עלה דמלמא אבל לאוקמה על בעלה לעולם לא ראו דבין דממיר וכיולא צוה כ' צמי' הר"ן דף ע"ז והעתיקו ג"כ באבני מילואים הכא כיון דא"ל למידבק עהרה ואין דין אפטר משא"ל כוונתם דאם נחוש טמא ביום הוסת נפתח עוקרה א' כ' אמאי חפסוק בעהרה לבסוף שהרי כבד נחבנו ביום הפסק עהרה אין מועיל בזה שמשגיחה על עלמה שלא נפתח עוקרה רפי' החשש שפסחה עוקרה ביום הוסת יומא עדין עוקרה פתוח א"כ מה יום מיומים ויהי' כחוכא ועלולא ע"כ טהור לגמרי ולפ"ו י"ל גס המוס' מודי' לט' הנ"ל אלא מ"מ כ"ל קו' רשב"א ור"ן דמדרבנן ולחומרא בעלמ' כיחוש ליום הוסת ולענין הפסק עהרה יומא לכשיגיעו מקטר כ"כ ימים שידעת שרוב ימים לא משך מעין שלה כ"כ זמן רב א"כ מתמא כבד קמא עוקרה ואם לא תרגיש אז פתיחת המקור חפסוק בעהרה ולא מיחזי כחוכא ועלולא:

ע"כ לפענ"ד אשה שמעינה קתום טנולד לה מכה באותו מקום והגיע יום וסתה ואלו חוששי' לשיטת חוס' ומטמא' אותה אז אחר שעברו עלי' כ"כ ימים אשד אין דרך דם למשוך אללה חפסוק בעהרה באופן הנ"ל ותטהר אך אשה עמאה נדה שטרם שפסקה בעהרה ומעינה עדין פתוח ונולד לה מכה איני יודע לה הימך לפסוק בעהרה באופן שצוה לרקו רבדי הגאון חו"ד:

ובחידוד הלכה שפסוק ס' קדרי עהרה דקרק צדיה ס' כ' בפלוגמת דרי ורשב"ג נאמנת אשה לומר מכה יש לה וכו' מה ענין זה למקור מקומו טמא וח'י שם איכו נ"ל לומר שהאשה הטמאה עומאת ערב יהי' בחזק' טומא' אך הנה הוא ז"ל מיימי דבדי חוס' דיש גיטין אמאי אמיין להאשה והרי היא בחזקת עומאה וח'י חוס' שם ליטין אפי' רואה דם לפנינו ואומרת דם מכה הוא או שלא בהגשה ילא או מכה עהרה היא ואבדתי' וכזה החיר לי חכם וכדומה והנכון צוה תי' הרמב"ן שם מתוך שנאמנת על עלמה שאובלת חרומה וטהרות ונכנסת למקדש ועבדי עונדא נכפשה ואדם נאמן על עלמה ומתוך כך נאמנת על בעלה אך אי לא היה נאמנת על טהרות אפי' שחשונים בעלה נוגע גם לעלמה מ"מ לא שייך לומר מתוך שנאמנת על עלמה אדרבה מתוך שאינה נאמנת לבעלה אינה נאמנת על עלמה אפי' כ"ל ומש"ה נאמנת לומר מכה יש לה או שלא בהגשה וכדומה ומטהרת עלמה וממילא נאמנת לבעלה אך רשב"ג ס"ל מקור מקומו טמא נמלא אפי' דם

מכה או שלא בהגשה נמיי טמאה לטהרו עד הערב עכ"פ ותחלת דינה על חשמים בעלה ומתוך שאינה נאמנת עליו אינה נאמנת לענוה וטוב לא פקע איכודא ויניה אפי' לערב ולא חטובל עד לאחר זהו הנלע"ד נכון צוה בעז"ה אבל באמת לא נראה לי הכיון שנאמנת על עלמה לשמש עם הבעל נאמנת גם עליו ושמש עמה כן משמע לי מדברי חוקפות חגיגה י"ד ע"ב ובאדתי' צמ"א בחשונה אלא לרבי מקור מקומו טהור לגמרי אפילו דם בלא הגשה או מראה עהרה ולרצנן שמעון בן גמליאל עמא לגמרי ורבותינו העירו והכריעו דוקא דם מכה שאינו בתולדות המקור טהור אבל שארי צדיים היולאים בתולדות הנוקור טמא ור"פ דמב"ס כדבדמינו כמ"ש כ"ז צקדרי עהרה קי' קפ"ח ונאמנת אשה על דם מכה ולא על דם טילא בלי הרגשה דהיינו אם ראינו דם שותח ויורד מחותנו מקום אשר חזקה בהגשה ממקור אינה נאמנת לומר לא הרגשתי כיון דהיה טמא מטעם מקור מקומו טמא והיא טמאה לטהרות עכ"פ שוב אין לומר מתוך שנאמנת על עלמה נאמנת לבעלה וכמ"ש לעיל ואין להאריך יותר ואחחוס בכל חוממי צרכות מחותנו: משה"ק קופר מפסד"מ:

תשובה קצת

ש"לום לתלמידי חגיגי הכבדי המופלג מ"ה דוד ניי:

נ"א הגיעני אחתול וקראתי וימי נעלם ממני אבל ידעתי קלח מה היה כתוב בו אורות אשה שלא צדקה צ"ז וכבר לכתה אלל בעלה ובעלה מסופק אם לא התדטלה ולא צדקה גם נראשון ראוי' לנעור צווג ז' שניהם כא' לא טובים הספק הזה אינו מצית יראי ה' כי שמה פ"א לצדוק ליבא דאיני איני אבל להיות לבז הבעל נוקף על אשתו אולי גם ביום הראשון לא צדקה ממתת המהרשלות והאריך ס"ד בכך ואין יעלה על הדעת:

מ"מ בעיקר הדין רוב הפוסקים היינו רמב"ם וראב"ד ורמב"ן ור"ז"ה ורשב"א ור"א"ה והרא"ש והטור כולם פה א' פסקו כבד ראשון או אחרון אך הראשון והסמ"ג והסמ"ג והסמ"ג ומטו צ"י צמס חוס' ס"ק דבילה מפקדו להו אולי הלכה כר"מ דראשון ר"ן צע"י והר"ב" כ' שאין להקל נגדם בא"י כרת מ"מ נ"ל דיעבד שצבד לכתה אלל בעלה לא שצקינן ספיקא דדהו מפני והאי דרוב פוסקים הנ"ל דפסקו כבד צדאי:

אך כל זה בצדקה צדאי בא' או צ"ז אבל בצדיקת האמלעי דהר"ה והרא"ה מהאוקרים וגם הרשב"א צת"הא מסיק להחמיר עכ"פ צדאי חזי לאלטרעפי להראשון וסייעתו לחוש אפי' דיעבד:

וראייתך מאריך להקציר ס' הרא"ה צבד"ה מה לי א' ר"ן ומה לי אמלעי' שמענה ואתה דע לך דכולהי תנאי דמתני' נדה ס"מ ע"ב צ"ל דמדתפקה בעהרה צ"ה שוב היא בחזקת שלא תחזור ותראה ומ"ע דאוריי' שחפסוק דוקא והאספירה צוה ג"ה כמו טבילה צמים אבל בלי ספירה נמי בחזקת שלא תראה עוד והנה אותה הספירה אנו מקובלים מנרע"ה מפי הקבלה שאינה לריכה ספירה צפה כמ"ש צס' המינוח פ' צהר גבי ספירת יובל וקילור מחק לשונו העתיק צקדרי עהרה קי' קל"ו אך עכ"פ הנה וכוונה לקטור צע"י והנה לר"א דס"ל דחזקה מעלי' היא כאלו צדקו לפנינו מ"מ דברים שצלב אינם דברים ומה מועיל כוונה צלב בלי דיבור אך קי"ל במחשבתו ניכר מתוך מעשיו מהני דברים שצלב ע"כ הצדיקה ביום א' הוה הוראה שמכנת עלמה לקפור ולשומר הימים האלה שוב אינה לריכה צדיקה יומי כי הוא כאלו ייענו שהצדיקות עהרות שהרי מוקמי' אחזקה ורק צדיקת יומא קמא הוא להורות אדרשים שצלב שחמלת ימי ספירתה וכן אם צדקת צ"ז מורה על מחשבת לצה כאלו היום פסקה כוונת ספירתה וצוה י"מ ספירה אבל הקפודים הם ע"י חזקת ספיקת עהרה וזה שייך בראשון או צ"ז אבל באמלע אין זה טום הוראה על דבר מה ונהי' הוא בחזקת עהרה וגם במחשבתה כיוונה לשומר נקי' מ"מ דברים שצלב אינם דברים זהו ס' ר"א שהלכה כמותו אך ר"י ור"ע ס"ל נהי דמדאפסקה בעהרה הני הוא בחזקת שאינה רואה ולא מתקור אך לא אלים ראינו שלא רחמה לומר דהני יום א' נקי והני צ' ימים נקיים ולא חזקה אין דאי' למספר נהי דאין הימים מפסיקי' שאינה בחזקת ולא צב' רואה מ"מ אין חזקה אלים כ"כ כבודקת עמא ומלמא נקי ועיי' צבחי' כ"ט ע"א פלוגת' רש"י וחס' בלשון ר"ע שאמר בחזקת עהרה ולדינא אין כאן מחלוקת בין לרש"י בין לחוס' שחפסוקה בעהרה ומכ"ש אחר ג"י שאינה שוב בחזקת רואה כלל אך אם יולדק לשון חזקת עהרה צוה ס' ל' לחוס' דלא יולדק לשון ז'ה ואפי' ניימא לדינא דקי"ל כר"א דיכולה לקפור על סוף חזקתה מ"מ לר"ע לא יולדק ומש"ה פליגי שם חוס' ארשי' ואפטר ס"ל לרש"י ד"ע לדברי ר"א קאמר אבל עכ"פ לדינא לביע' מוחזקת באינה רואה ואינה קומת ונכ"צ צי רוב חשו' תמלא כנר זה [ועיי' צב"י קמ"ד] והנל"ע עד כתבתי דש"ת א"נ:

המדור

פרק שביעי

כתובות

עב

עין משפט
גמ' מצוה

איכא נועל בפניה. דלת של סמחה וסיקוחי נערי: סופנה. קוננה.
כשט שלג גמלה מסד כך לא יגמלו עמה: דיספד. ימן אל לנו
שאף הוא יספדוהו ולא ירע לו אם נגן כן: דידיל. הריס קולו בצמי
ונחמפה: דלואי. ליהוה את המטה מניח האבל לקבר: שתהא
ממלאה ונופצה. לאמר שתמשה ומלא
רחמה שכנת זרע מרוך כנגליה
ומתפללו שלל יקלטו ומתעבר: ריחיים
והגור. המנוטלין: מרתני' דת
יהודית. שנהגו גנות ישראל ואע"ג
דלא כתיבה: וטוזה בשוק. כגמלה
[עין מפרש: כגמלה בתוך ביתה.
מפרש כגמלה [עין מ]: גבו' היכי דמי.
דלכילתו: ואי דידע. כשאלו:
נפרשו. ולא יאל: מנא ידע. מי
אמר לו אמר כן שהוה בל להוליה:
הוחוקה נדה בשכינותיה. שאלה
לנכסה נגדי גנות ולנעלה אמרה
טוזהוהי לוי ושמשה: בעלה לוקה.
אל המרוני. וכי הלי גוונא משכמת
לה לממתי דלאחר שממס הודיעוהו
שכינותיה שהוחוקה נדה: בנימ מתימ.
כפי גמלה מדליקין [שמה לוי] לויף מוחבל
אלת יעשה ידן: ידירנה. משמע
נעלמו קום עליך דבר פלוני:
יחזור ויקניטה. חן לו להוליה
אלא כן יתקנה: ככפיהה. כחון סל
אמר כשאלו יסמר יסמו. חף זה יבא
לדי שתקלגנו: מאן דמחני לה
ארא. דל"י דמי תקנאם חלנה כל
סין אנדרים דלא שמי: דאורייתא
היא וחמלי לא קרי לה דת משה:
אוהרה. מדענדקין לה הכי לנולה
מנה כנגד מנה כמו שעשה להחלוח
הוחוקה נדה
בשכינותיה. שאלו
שכינותיה שהוה הוה
היה מלגמל נגדי
נדוהו [קדושין פ.].
אלת חן את פיך.
נגד. לחמיה את
בשרך. למיך אל פיך
[שמה לוי].
על עסקי שוא.
שקני כנדיהם דמי
לנכונה [עין].
ככפיהה.
קוסה חמ
[עין].

[מפתח פירוש]

[מפתח פירוש הוה]
כשם המנוטלין

הגרות רב"ח
[עין מ]: ח"י' חמ' שחול'
אלת מלגמל וסמו:

—○○○—

מוסף רש"י
דסדר יסודוהי.
כלמא יסוד לאיש
כי היכי דספדון ליה
וסויה ויהי ימן אל
לנו. ששאלו לעשות
עם אמריס כרי שיהי
וישנה לו כמו כן
[נדרים פ.].
הוחוקה נדה
בשכינותיה. שאלו
שכינותיה שהוה הוה
היה מלגמל נגדי
נדוהו [קדושין פ.].
אלת חן את פיך.
נגד. לחמיה את
בשרך. למיך אל פיך
[שמה לוי].
על עסקי שוא.
שקני כנדיהם דמי
לנכונה [עין].
ככפיהה.
קוסה חמ
[עין].

[כפי הריס ים [גמלה]
דלת קוס כחן ובהול'
ליה ש"ש דת דת כחן
יבא ע' ליה מלה חן]

קובץ ב.

שפת ג.

ימיס ב.

[קוסה עין מ].

כגמלה ב.

המדור את אחשו שלג תשאל כ"י. תימה דעל כרחק לא מיירי
הכל כגמלה היא וקיים לה הוא דהא קמני כסוף וכן
היא ענדה וזוהי לא מני לאזורה אל"כ מלה בתמשיח וח"כ לשמול'
למה יעלה לאלמר ותשאל ותואכר לב"ש עבה אחת וייל דלשול
שלג חלה בתמשיח אלל כגון שאכר
על עגלוגה גמלה שאליתה וזוהי יכלה
כשכל זה לשאל ולא תשאל שאכר
הגמלה כליו שלג חובל להשלים:
אי ידע נפרוש. תימה דלוקמה
כגון דידע ופרש חבל היא
היתה נולה להכילו שלג היתה
כטורה שהיה יודע וזוהי ר"י
דמחילתו משמע שהחילתו ומדקדק
היך החילתו ומיזו קשה דריק
נמי הכי חולל קולה לה מלה ונראה
לרשכ"ל ומה שלחה להכילו אינה
יולאה בלא כתיבה ריכילה למר
משחקת הייזו ולא היית בל לחלל
הייזו מונעת חוקך:

פלוגי כהן תיקן כ"י. היה יכול
לומר דלכא עדים
שהחילתו דבר שלישי מעושר אלל
לא שכי: אי דלא ידע נסמך
עלוה. הכא לא מני לחקשו חי
דלא ידע מנא ידע כדפריך לעיל
שחי יכול לדעם טראה כגמלה נסמך
כן מלובלסו כנס להכי נסמך
עלוה שאומרת שחללו לה ממקום
אחר: דספרה לה לעלוה. וח"כ
כמו שמכרין על ספירת העומר והא
כתיב וספרה ו"ל דחן מכרין אלל
גוונל שמכרין ב"ד בכל שנה שלשול
ויכל לננות כסדר וכן עומד אלל וזה
שאל הקלה הסתור וכן לה למנוח' ב

יחזור ויקניטה כדי שחזור כפניו
ויפר לה. והא לא שקניטה
לא ידע מקו מדור סיפר וחל"ל דכתיב
הוא כפי' נערה המחורסא [נדרים ב'
עין]: אל בעל מיפר בלא שמיטה או לא
לא שיוכל להפר נדרים שחזור מלן
ולבא דלסן כן תפשוט מהכא דחן
מיפר בלא שמיטה מחלוקת להקניטה
אלל מיירי כגמלה שכבר נדרה ולא
שמע אלל הכא הכי יפר דשאל ענין
לא נדרה וחלוק מיקן שמה מדור
ותעבור דלסן קודם שפר והא דכתיב
למשפט מדמיהו האומר לחשוך לו
נדרים שחזור מלן עד שאלה ממקום
פלוגי הכי הן מופרין ר"ל אומר מופר
לא משום דמיכילי ולא היכל דלא
נדרה מדע מדשפט מד"ל וזהו
מדרבנן הו"ל למשפט וקתי וחל"ל
חוט מופר אלל ה"ק ההם מדר"ל
כמשע לרבנן דע"כ לא פלוגי עליה
רבנן אלל כהא דחן יכול להפר קודם
שימול הנדר אלל כהא מדור רבנן דלא
כבר חל הנדר ומיפר חל"ל דלא משע:
כטורה

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

תוספת רי"ד
הלכך יכול להפר שאין
לך נדרים שבינו לבניה
נדרים סת: בשלמא
לכתיב דמסכתא איכא
נעל בנדה אלל לבית
האבל סוה נעל בפניה
איכא תנא לפרהוה
מה ואין כל אדם
מפרה ותיב ר"ל אומר
מ"ד סוב ללכת אל בית
אבל ותי ותי ותי אל
לנו נדרים של מיתה
דיכר יסודו' ריקני
יקרובי' דלוא ילויני'
דישעו יפענתי': ואם
היה סתן כ"י סא ר"ל
א"ל א"ש פשוט בני
[עין מ] פריע שמיצין
אדם א"ר א"ל א"ל
דאיתוק לא את אחתן
לא כל כמיניה: אכר לה
ע"פ כתיבתי לוי' א'
מה כתיבתי לך ון או
מה כתיבתי לוי' או כתיבתי
מלגמלה ונפרה להשפיה
יציא ותי כתיבה.
ותיבא. א"ל א"ל
דברים של קלן מ'
שהאשה סודרת עם
בעלה כשעת השפיה
[והע"פ ש"ה על הנדר
סדר ע"פ השלמא או
מלגמלה וכו'] ותיעבר
א"ש ששאלו
חנפצי פ"י כשעת
חנפצי כרי שלג

בשלומה של נדה ר"צ. רבי נחמיה אומר, אפילו הדיבור מפיה מלא. אמר רבי יוחנן אסור לאדם להלך אחר הנדה ולדרוס עפרה שהיא מלא כמת כך עפרה של נדה מלא, ואסור ליהנות ממעשה ידיה. ואם אמרו רבותינו ז"ל (כתובות סא א) כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה, נדה עושה לבעלה, חוץ מהצעת המטה ומוזגת הכוס והרחצת פניו ידיו ורגליו, היה לפי שראו את העם שלא יסבלו יותר מזה בחסרון שפחות, אבל המחמיר שומר מצוות נפשו, (עכ"ל מגורת המאור).

שיבוש הוא לעבור על דברי חכמים, ונחקצו כל הקהל (וכתבו) [ונתנו] חרם על זה, עכ"ל. וכתב עוד רש"ל בהג"ה (שם) בשם הרב רבינו חננאל, ראיתי שטות גדול, כשמנתחין בשר לחתיכות קטנות, אוכלין בקערה אחת, הוא נוטל חתיכה אחת והיא נוטלת [חתיכה] אחת, ושיבוש גדול הוא, דפשיטא דחשיב אכילה אחת, עכ"ל.

7 שני זהו שני תוספות במסכת כתובות בפרק המדיר דף ע"ב (א, ר"ה) וספרה לה לעצמה, ואם תאמר, אמאי אין מכרכת זבה על ספירתה כמו שמברכין על ספירת העומר, דהא כתיב (ויקרא טו, כח) 'וספרה רצו'. ויש לומר, דאין מברכין אלא ביוכל שמברכין בית דין בכל שנה, שלעולם יוכל למנות כסדר, וכן עומר. אבל זבה, שאם תראה חסרות, אין לה למנות*, עכ"ל התוספות. דקדקתי מדברי התוספות, שאין ראוי לה לברך משום דיש חשש ברכה לבטלה רצו, אבל לספור בלא ברכה היא מחויבת רצו, דהא כתיב (ויקרא שם) 'וספרה לה'. ואין לומר, מאחר שלא תוכל לברך ממילא לא חיובה התורה לספור, זה אינו, דהא הברכות מדרבנן, ואם כן מאיזה טעם לא תמנה, ואם תסתור, תחזור ותמנה כדי לקיים 'וספרה לה', שתספור שבעה ימים רצופים. ומה שסיימו התוספות בדבריהם, 'אין לה למנות', פירוש למנות עם ברכה, כי כן התחילו התוספות והזכירו בדבריהם 'ברכה'. ואפשר שהוא טעות סופר, וצריך לומר: 'אין לה לברך'. וכן נהגתי כל ימי, וצויתי לאשתי שתספור לעת הערב קודם שקיעת החמה, היום יום ראשון לספירת לבונו, היום יום שני לספירת לבונו כו', וכן כולם. L

* הגה"ה

7 וצנקוס אחר מלאמי מירון אחר, דנשלמה עומר ויונה, כל ישראל שוין ממנו זמן אחד לכולן, אבל ספירת נדות, אשה זו מתחלת לספור היום, ונשים אחרות כבר טבלו או נטמאו עמה, ואין שייך נרכה אלא צמזמת שעושין כל ישראל נש"ה. L

שערה כל הרחקות צריך להרחיק ממנה, בין בימי נדותה ובין בימי לבונה, כי לעולם היא כמומאתה עד שתמבול, וכן כתבו התוספות בפרק קמא דשבת (יג ב ד"ה בימי) ובכתובות פרק אף-על-פי (סא א ד"ה מחלפא), וכן כתב הרא"ש בפרק אף-על-פי (סי כ"ד), וכן פסק הרמב"ם פרק (י"ב) [י"א] מהלכות איסורי ביאה (הלכה י"ח), וכן פסק הסמ"ג (הלכות נדה, לא תעשה ק"א), וכן כתב הרשב"א (תורת הבית הארוך, בית שבעי שער שני), וכתב שכן היא דעת (הר"ב) [הרב אברהם] (בספר בעלי הנפש, שער הפרישה) ודעת כל הגאונים, וכן כתב ספר התרומה (הלכות נדה סי' צ'). ובפרק קמא דשבת (יג א-ב), ההוא תלמיד בתנא רבי אליהו, שהקיל בימי לבונה, כתבו התוספות (יג ב ד"ה בימי) בשם רבינו תם, שהיו רגילים למבול שתי מבילות, אחת אחר שבעה בשפוסקת קודם שתשב שבעה נקיים, דלא אסורה השתא אלא מדרבנן, ולכך היה מקיל אותו תלמיד. אבל האידנא, שאין רגילין למבול עד שתשב שבעה נקיים, אין חילוק בין ימי נדות לימי לבונה. ומי הוא זה ואיזה הוא שירים ראשו נגד גאוני עולם, וראשי הפוסקים קדמאי וכתראי. ואף שהמנהג כן בין ההמוניים, אל תהיו אחרי רבים לרעות, ואף שרמ"א בשולחן ערוך (יו"ד סי' קצ"ה סי"ד) הביא המנהג, איסור גדול להשגיח בו.

שערה ורש"ל כתב בהגהותיו במור יורה דעה (סימן קצ"ה) בשם הרב רבינו חננאל וזה לשונו: והאנשים האוכלים עם נשותיהן בימי לבונה כדי שלא ירגישו בני הבית,

יד רמ"ה

מה שכתב בשו"ת תתם סופר חאו"ח סוף סימן כ"ג: "הנה כי כן בזמנינו אלה דאין שום אדם נוהר מזה, או דנשתנו הטבעיים והזמנים והמקומות, או כיון שדשו ביה רבים שומר פתאים ה', בין כך ובין כך לעת זאת אין כאן בית מיהוש בענין זה, והמחמיר אינו אלא מן המתמיהים".

רצו. צריך עיון, דמה קא משמע לן האי ברייתא, הא בקידושין ע ב, אמרין דאין שואלין בשלום אשה כלל. וכן נפסק בשו"ע אהע"ז סי' כ"א סי"ו.

רצו. כפשוטו נראה ליישב קושיית התוס', עפ"י שכתב הרמב"ן ורבינו בחיי פרשת אמור כג, ט וזה לשונם: וספרתם לכם, כמו ולקחתם לכם (ויקרא כג, מ), שתהא ספירה ולקוחה לכל אחד ואחד, שימנה בפיו ריזיך כקבלת רז"ל (מנחות סה ב). ומה שכתוב בוב חבה יספר לוי (ויקרא טו, יג), 'וספרה לה' (שם שם, כח), אינו מהענין הזה, אלא לומר שלא ישכנהו, עכ"ל. ומיושב קושיית התוס'.

7 ש תרוץ זה לכאורה צריך עיון, דאכתי חזינן דבגדה גופא שמברכת על הטבילה, ואמאי, הא גם התם אותה נדה טובלת עכשיו, ושאר נשים כבר נטהרו או נטמאו, וא"כ לא הו"ל לברך. גם יש לעיין בשאר מצות כמוהה ומעקה ודומיהן, שמברכין עליהן אף שאינו מתקיים בזמן אחד, דזה קובע מזוהה היום וזה לאחר זמן, וכן במעקה. ברם נראה דכוונת רבינו היא, דלקבוע ברכה על מצוה שכל עיקרה בנויה על זמן, יתכן רק היכא דכל ישראל שוים באותו זמן, וכגון עומר ויובל שאז הזמן שוה לכל אחד, אבל במצוה שתלוי בזמן וכל אחד יש לו זמן אחד באותה מצוה, על מצוה זו לא שייך לברך, ולכן נדה אינה סופרת. ולק"מ ממעקה. ומזוהה דומיהן דהני מצוות לא תלויין בזמן כלל, ודו"ק. L

תצו. ראה בתוספות עה"ת פרשת בהר כה, ח. שכתבו ג"כ דאין מברכין על ספירת זבה, דשמא תראה וסותרת ונמצאת ברכה לבטלה, עכ"ד. וזה תואם עם פירוש רבינו בדברי התוס' כאן. וכ"כ בספר המנהיג ה"ל נדה סי' קי"ט, ורבינו בחיי פרשת מצורע טו, כח. ובשו"ת הרדב"ז ח"א סי' כ"ד, ובשו"ת נודע ביהודה מהר"ח חו"ד סי' קכ"ג בהגהת בן המחבר. ברם צריך עיון דהרי האי חששא יש ג"כ בספירת העומר, דשמא ישכח יום אחד ולא יוכל לספור אח"כ בברכה. ויש לחלק, דגבי זבה דתיכף נולד האי חששא דתראה וסותרת

קסח נודע ביהודה יורה דעה שאלה קכב - קכג מהדורא תנינא

שאמרו שאר הרחקות וזוה יש לחקור אם נסמוך זוה על הסברא שהוא עצמו מחזר עליו לשרפו מיכל קאכיל מנייה אבל עריות נפשו של אדם מחמתן וחיישינן שיחגבר יצרו ויעבור זדון וכן משמע בש"ך בסימן קנ"ה ס"ק י"ע זיהא חולה שאסור לבעלה לשמשה מטעם שחיישינן שיחגבר יצרו עליו ויפייסנה א"כ מה מועיל מה שהוא עצמו מחזר לטהרה דזה מועיל דלא חיישינן לשכחה אבל אינו מועיל לזדון. ואף דלענין אכילה עמה מביא הש"ך שם בסימן י"ז דבכלות ז' נקיים מביא הראשון יש מתירים דאין כאן הרגל עבירה דכיון דמביא למטבול לא שציק היחרא ואכיל איסורא מ"מ אולי לענין נגיעה לא סמכינן על זה ומדע שהרי לא מנינו שום דעה דאחר כלות ז' נקיים יהיה מותר ליגע בה.

ואמנם מדברי השר מקולי ומהרי"ק שהעמידו לפנייהם נשומיהם ערומות והרי אסור להסתכל במקומות המכוסים שבה כמבואר בסימן קנ"ה סעיף ז' וא"כ אין הסתכלו הגדולים הללו א"ו שסמכו על סברא זו כיון שהוא מחזר עליה לטהרה שלא יהיה בה חליצה לא יבוא ברגע זו לידי שכחה וגם להמגברות היצר לא חשו דלא שציק היחרא שהרי חיקף מטבול וא"כ הה"ד לנגיעה. (ו) ואמנם יש לדחות כי אולי הגדולים הללו סברי

כדעת הרצ המגיד צ"כ"א מא"צ הלכה ד' שדעת הרמב"ם שדוקא במקום החורפה אסור להסתכל באשתו נדה אבל בשאר מקומות המכוסים שבה לא אסרו כלל באשתו נדה ולכן לא הקפידו הגדולים הללו בזה אבל הנגיעה בבשרה אסור מדין החלמוד זודאי אולי אפי' לנורך עבילה אסור שחיישינן שיחגבר יצרו לשעמו. והא דמביא בש"ס במסכת שבת דף י"ג ע"א ראייה מעוף דאינו עולה עם הגבינה על השלחן לענין נדה שחישן עם בעלה היא בבגדה ולדידי לא דמיין דבגדה חיישינן אפילו לזדון י"ל דבחרת כ"ש מיימי שאם עיף אינו עולה דחיישינן לשכחה ק"ו דנדה אסורה. ומה

שאמר אה"כ הכא איכא דעומ ואיכא שינוי ולדידי דחשש נדה הוא אפילו בזדון א"כ מה מועיל שינוי. י"ל שזה עצמו הוא דמספקא ליה אם החשש גם גבי נדה הוא רק לשכחה וא"כ היכא דאיכא שינוי מהני או דלמא חיישינן לזדון ואינו מועיל שינוי וכיון דמסיק החס לחומר דהוא בצדו אסור א"כ איכא למימר דבאמת מטעם חשש זדון אסור. באופן שאין לנו ראייה על דבר זה להחיר. ואמנם גם לאיסור לא מלאמי הוכחה ברורה ומלד הסברא יש מקום לומר שאפילו להגברות יצרו לא חיישינן ברגע זו שהיא צמים ולמה שציק היחרא שחיקף ברגע זו מותרת בעליה מן המים. ומעשה אם א"א לה לעבול בענין אחר רק שבעלה יסייע לה לכוף ראשה לתוך המים ולע"ד להסכים להוראתו להחיר. ולרוב הערדא אקלר. דברי הד"ש.

סימן קכג

ד בדברי השל"ה שהצריך שתמנה ימי ספירתה

תשובה למר ניהו רבא שלום. הוא ניהו כבוד אהובי ידיד נפשי וחביבי. הגאון המובהק רב פעלים כבוד מוה' ישעיה מברעסלי גר"ו.

מכתבו מן אסרו חג העצרת הגיעני בשבוע זה. והנה מ"ש מעלתו להזהיר את הנשים להחנהג כדברי הגאון הקדוש בעל של"ה שצמי ספירת הנקיים חמנה בכל יום וחמנה היום יום אחד כיון דכמיז וספרה לה עיין בס' של"ה ד' ק"א ע"א. אומר אני הגאון הקדוש הזה לרוב קדושת חסידותו נחקיים צו אוהב מצות לא ישבע מצות ורצה למען נדקו להגדיל תורה ולהרבות צמנות. אבל אללי אחר מ"כ של הגאון אין דבריו מתקבלים ואם המקרא הזה מצוה הוא למה לא מנאו הרמב"ם והרמב"ן ובה"ג וכל מוני המצות למצות עשה ואיתוספו לתרי"ג מצות שמי מצות מצוה צוב לספור שהרי גם צוב כמיז וספר לו שבעת ימים ומצוה צובה וספרה לה ואפילו אם נימא דצוב וצבה כחדא נינהו איתוסף עכ"פ מצוה אחת. אלא ודאי שאין זו מצוה רק הכתוב אומר שמשגיח שיהיו שבעה ימים הללו נקיים שלא חסור ואין זה דומה למה דכמיז בעומר וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' שמיותר לגמרי דהוה ליה למכתב וציוס החמשים מיום הביאכם את עומר התנופה ממשבויתכם חציאו וגו' ולמה כתב וספרתם א"ו שצוה לספור וכן וספרת לך שבע שבתות דיובל ג"כ מיותר דהוה ליה למכתב וכאשר יעברו שבע שבתות שנים יהיו לך ימי שבע וגו' ולמה כתב וספרת א"ו שצוה לספור אבל צוב וצבה אי כמיז צוב וכי יטהר

מוזבו ישב שבעת ימים לטהרתו הו"א שאין זריכין להיות נקיים ולכן כתיב וספרת שזריך שישיגית עליהם שיהיו נקיים וכן צוה. וזה כוונת המוספות בכחוצות ע"כ ע"א בסוף ד"ה וספרה לה שכתבו דאין מצרכין אלא ציובל כו' שלעולם יוכל למנות כקדר וכן עומר אצל וזה שאם תראה חסמור אין לה למנות. *

כוונתן דציובל ועומר שחמיד הזמן נמשך כקדר לא זריך קרא למכתב וספרת שהרי אין זריך בזה השגחה כלל א"ו מנזה היא אצל בזה

שם תראה חסמור ואין הזמן עובר ממילא וזריך השגחה על זה ואם כן אין כוונת הפסוק בוספרה לה על הספירה אלא על ההשגחה שיהיו נקיים ולא למנזה לכך אין לה למנות. (א) זהו הנלע"ד לדחות עיקר דברי השל"ה. אצל לידן אפילו אם ייבנה ליה להגאון השל"ה סברתו שפסוק זה וספרה לה למנזה הוא אחמי אין לדבריו קיום דנשי דידן דהרי זה פשוט אף אם נימא שהיא מנזה מ"מ מנזה זו שייכא להטבילה דאטו אם לא מטבול כלל ואין רגונה לטבול מי יש מנזה בספירה הזו אחמהק וא"כ מנזה זו היא כדכתיב שתייה קמוך לטבילה וזמן הטבילה הוא ציוס השביעי וכיון דנשי דידן אסורות לטבול ציוס השביעי אינן מקיימות מנזה זו כלל. ועוד דאי וספרה מנזה היא א"כ אף לרבנן דפליגי על ר"ע ולא צעי ספורים לפנינו היינו דלא מעכב אצל עכ"פ מי פליגי חכמים אקרא דכתיב וספרה לה ובעינן עכ"פ למנזה שמספור והא דאי שאם מטבול שוב אי אפשר לקיים מנזה הספירה כיון שכבר טבלה וא"כ אין מקשה במסכת נדה דף ל' ע"א שזעמחא קמא דאחיא קמן ליעבלה כו'. והרי כל טבילות הללו הם רק מנזה טבילה בזמנה מנזה ואם עי"ז נעקר מנזה וספרה לה א"כ מאי אולמא דהאריך מנזה מהאריך מנזה א"ו שאין כאן מנזה ספירה כלל ואפילו לר"ע דצעי ספורים לפנינו לאו ספירה צפה רק שנדע צודאי שהם נקיים. ועוד שאם היה זה מנזה א"כ מנ"ל דלא מעכבא הטהרה ואין סברי רבנן דלא צעינן ספורים לפנינו. והיה זה שלום.

דברי הד"ש.

סימן קכד

שנית על ענין הנ"ל

תשובה על ענין הנ"ל להגאון הנ"ל. שנה יוצאת ושנה נכנסת, שנה טובה ומבורכת, עם עוד רבות בשנים, כלהו שני קאמינא. לכבוד אהובי ידידי וחביבי הגאון המובהק המופלא ומופלג בתורה ובמעשים כבוד ק"ש מוהר"ר ישעיה נר"ו.

כבר מילתי אמורה חמול שלשום ע"י גיסו החורני ר"ש פורת ושם הודעתיו סיבת איחור העיני במכתביו, ועתה חפשיי בכחוצים ומנאחי נופת דבריו ולכבודו פניתי מעט. וזה אשר נראה לחזק דברי הראשונים אשר לדעמי המה כראי מוצקים, ואשר כתבתי שאם היתה הספירה צב וצוה מנזה למה לא מנו אותה מוני המנזות בה"ג והרמב"ם ורמב"ן וע"ז השיבני א"כ גם על השל"ה עצמו יוקשה למה לא מנה זה במנזות שגם הוא מנה המנזות בכל פרשה. ואני חמה אני קראתי לאבות העולם אשר מהם הוראה יולאת ומהם הוכחתי לדחות דברי השל"ה. אצל שאקשה מן השל"ה על השל"ה והלא אף אם נימא דדבריו סתרי אהדדי אחמי לא נדע על איזה מדבריו נסמוך.

ומ"ש עוד שזה חלק מחלקי מנזה ולכן אין למנוחה צפ"ע. ידיע להוי שלא נעלם ממני שיש לדחות כן אצל אי אפשר הדבר שצשלמא אם היא מנזה צפני עצמה איכא למימר שאינה מעכבת הטהרה ועיקר הטהרה בטבילה תליא אצל אם הוא חלק מחלקי המנזה א"כ הוא שייך להטבילה כי הטבילה היא המנזה שמנה הרמב"ם ונימא שזה חלק מחלק הטבילה שתייה ע"י מנין ספירה א"כ ודאי שהיתה מעכבת הטהרה ולא היחה סלקא הטבילה כלל אם לא ספרה והיתה נשארם צטומאחה וזה ודאי אי אפשר כדמוכח בסוגיא דלא צעינן ספורים לפנינו אפילו אם הוא מנזה צפ"ע נחקשימי למה לא מעכב הטהרה וק"ו אם היחה רק חלק מחלקי הטבילה. ומ"ש שאין יחולק על השל"ה רק הר"ה כו' חמהני למה נעלם ממנו דברי הרמב"ן צפ"א אמור צפסוק וספרתם לכם וגו' ואין כן וספר לו וספרה לה דוצין כו' ע"ש שכתב

הערות הגאונים

סימן קכג (א) נ"ב יעוין בדברי כנה"ג הנדפס אצל ש"ע יו"ד ס"ס קצ"ה מ"יש בזה בשם הרדב"ז ומרדכי. (הגהות הגר"ב"פ)

ספירת היובל (א) [א]

המצוה כמו ספירת העומר^א. ואפשר לומר דגבי ספירת העומר כתיב המימות אל כל כחן לא כתיב המימות, ויש שיטות גבי ספירת העומר דכיום מונה בלא ברכה ואם שנה לספור יום אחד אינו מונה עוד^ב, ואלו אינו מנואר כלל דלא כתיב המימות, על כן נראה דלכאילן עלמא מותרים הדין דין לספור בכל השנה אף לכתחילה רק זריזים מקדימין, וכן אם עברו ולא מנו שנה אחת ימנו שאר שנים לכולי עלמא כיון דלא כתיב המימות. והר"מ גבי עומר פ"ו מתמידין ומוספין הכ"ב אינו מביא הדינים הנ"ל רק כחז המלוה למנות בתחילת הלילה, ואפשר כאן אין מצוה כלל רק כל השנה יכולים לספור רק בתורת זריזין בודאי יספרו ליל ראש השנה כיון דזמנה הוא, ומזה דימנו ונראה ויבא מורה דלקיט^ג.

מצוה של, מצות ספירת שבע שבתות שנים למנות וכו'. מצוה זו מנואר גר"מ פ"י משמיטה ויובל ה' א' - ט', ואינו מנואר גר"מ דמצוה למנות שנים ונס שמיטין כמו עומר דמונין ימים ושבעות, ומנואר להדיא נספר המנוות של רבינו נמצוה ק"מ כדברי הרב המחבר והוא מתורם להניס [כאן פרשתא ב' פס' ב'] ואינו תחת ידי כעת. ומצוה זו מסורה למס דין הגדול בזמן היובל ומנואר נמוס' מנחות פ"ה ע"ב ד"ה וספרתם, דשמא בית דין סופרין ומגרכין על הספירה כמו שאנו מנרכין על ספירת העומר, ומצוה נמשנה למנך סס. ונראה דהוי סופרים כל ראש השנה כמו שאנו סופרים בכל יום וכאן השנים הם כמו ימים, ומצוה למנות בתחילת

מצוה של

מצות ספירת שבע שבתות שנים

(א) למנות השנים שבע שבע שנים* עד שנת היובל, בארץ ישראל אחר התנחלנו בה, שנאמר [ויקרא כ"ה, ח'] וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים. וזאת המצוה, כלומר זאת הספירה של שני שמיטה עד שנת היובל היא נמסרת לבית דין הגדול, כלומר הסנהדרין^א. וכן

היא המצוה, שהיו מונין שנה שנה ושבע שבע שנים עד שנת היובל, כמו שאנו מונין ימי העומר^א, ואחר כך מקדשין שנת החמשים בשביבת הארץ ולקרות דרור לכל העבדים והשפחות, וכל הקרקעות חוזרין לבעליהן.

משרשי המצוה על צד הפשוט, שרצה השם להודיע לעמו כי הכל שלו, ולבסוף ישוב כל דבר לאשר חפץ הוא ליתנה בתחילה, כי לו הארץ, כמו שכתוב [שם, שם כ"ג] כי לי הארץ. ועם מצוה זו של ספירה שנה שנה ירחיקו עצמם שלא יגולו קרקע חבירם ולא יחמדוהו בלבם, כדעתם כי הכל שב לאשר חפץ האל שתהיה לו.

וענין זה של יובל דומה קצת למה שנהוג לעשות במלכותא דארעא, שלוקחין אדנות מזמן לזמן מערי הבצורות אשר לשריהם, להזכיר להם יראת האדון. וכן הדבר הזה, שרצה השם שישווב כל קרקע לאשר לו אחוזת הארץ ממנו ברוך^ה הוא, וכן כל עבד איש יצא מתחת ידו ויהיה ברשות בוראו. ואולם מלכי ארץ יעשו כן ליראתם פן ימרדו השרים בהם, והאל ברוך הוא צוה לעמו כן לזכותם ולהיטיב להם, כי השם חפץ להיטיב להם בטובו הגדול.

ועוד שמעתי מפי החכמים שיש בענין היובל סוד נפלא, וכי בו נרמז כל ימי עולם ושניו^ו. גם בענין השביעיות, שנצטוונו למנות השנים שבע שבע ולא שמנה שמנה או תשעה תשעה או פחות מהן, גם בזה אמרו שיש ענין של חכמה גדולה וטובה, ידעוהו הם ולא ירצו למוסרו לכל אדם. ואף כי לא נגלה לנו סודם, השגחנו בדבר זה, כי האמנם היקף השביעיות סודר בהרבה ממצוותינו, הננו מחזיקין במלאכה ששת ימים ובשביעי נשבות, נעבוד^ד האדמה שש שנים ובשביעי נשבות, ואחר שבע שביעיות של שנים גם כן נשבות שנה אחת, וזהו היובל שבאנו עליו. והנה חג הפסח שהוא שבעה ימים, וחג הסוכות כמו כן שבעה, ואחר השבעה נחוג העצרת. וכמו כן נמנה שבע שבתות מפסח עד עצרת, ואחר מנין השבעה נחוג חג העצרת. וכמו כן נמצא כריתת ברית שהוא דבר הנעשה לקיום ענין, על חשבון שבעה, כמו שכתוב [בראשית כ"א, ל'] כי את שבע כבשות תקח מידי. וכן בלעם שהיה חכם, עשה שבעה מזבחות. וכמו כן לשון שבעה, שהוא מתורגם קיום, אמרו מן החכמים שהוא נגזר מלשון שבעה^ה. וכן רבים, לא העליתים עתה כפי עטי. ואתה הבן היקיר תזכה ותחקור ותרכה הדעת ותבין בדברים, ואנכי כבר השלמתי מלאכתי זאת להעיר רוחך בשאלה.

דואם תשאל, למה חייבו זכרונם לברכה למנות השנים שבע שבע מדכתיב וספרת לך, ולא ראינו מעולם שימנה הזב ימי ספירו ולא הזבה ימי ספירתה ואע"פ שכתוב בהם [ויקרא ט"ו, י"ג] וספרו לו, וספרה לה, זולתי שחייבים שיתנו לב על הימים, אבל לא שיתחייבו למנותם בפה ולברך על מנינם.

תשובת דבר זה מה שהקדמתי לך בראש ספרי, כי כל ענין התורה תלוי בפירושו המקובל, וכמה כתובים נראים בהיפך זה מזה, וכמה קושיות וכמה סתירות יתחדשו על כל מי שלא ידעו, ואשר ידענו על כוריו יראה כי כל דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה אמת^א. וכן באתנו הקבלה שצווי וספרת [לך] דיובל צריך מנין בפה, וצווי הספירה הכתוב בזב וזבה אינו אלא השגחה בימים, ומנהגן של ישראל בכל מקום כך הוא, ואע"פ שאינם נביאים, בני נביאים הם^ב. וכעין ענין זה מצאנו בתורה בלשון זכירה, דכתיב בענין עמלק זכירה^ג, ועל דבר מרים זכירה^ד, וכתיב גם כן זכירה בענין יציאת מצרים^ה, ועל זכירת מצרים באתנו הקבלה לעשותה בפה, וכמו שאמרו זכרונם לברכה [ברכות כ"א ע"א] בברכת אמת ויציב דאורייתא, ושאר הזכירות די לנו בהם בזכירת הלב לבד והשגחתנו על הדברים^ו.

של. שכן אמר עשה א'. רחמים עשין ק"ח. הלכות שמיטה ויובל פ"י ה"א א' - ט'. סו"ט עשין ק"ז. א. כ"ה כסתיים כאן. וברוב הדפוסים "שבע שנים שבע פעמים". ב. בקצת הדפוסים נוסף "בהיותנו בארץ ישראל". ג. כמ"ש בספרא כאן פרשתא ב' פס' א'. וכ"ה ברמב"ם כאן ה"א, שצוה זו מסורה לביד הגדול בלבד. וברמב"ם עה"ת [ויקרא כ"ג, ט"ו] ולא ידעתי אם לומר שיהיו ביד הגדול חייבין לספור כמו שנעשה בספירת העומר או לומר שיהיו ביד מנין וכו'. ועיין תוס' מנחות ס"ה ע"ב ד"ה וספרתם. ד. עיין מניח אות א'. ה. ברוב הדפוסים "בחי". ו. עיין ברמב"ם עה"ת [ויקרא כ"ה, ב'] וסוד ימי עולם רמזו במקום הזה וכו'. ואבן עזרא שם. ז. ברוב הדפוסים ליתא "נשבות". ח. עיין רמב"ם עה"ת [במדבר ל', ג'] והסוד כי השבעה מלשון שבעה. וכן משמע במקרא [בראשית כ"א, ל'] כי שם נשבעו [והנהו עבד רב]. ט. ברוב הדפוסים ליתא "ויספר לו". י. עפ"י משלי ג', י"ז. יא. וברוב הדפוסים נוסף "שלום ואמת". יב. פסחים ס"ו ע"ב. עיין מניח כאן אות ד'. יג. דברים כ"ה, י"ז. יד. שם כ"ד, ט'. טו. שמות י"ג, טו. ולחלו מצוה תרי"ג כתב רבינו דדיני המצוה וכו' שחייב זכירת עמלק הוא כלל ובפת, וכן הוא בספרי, ע"ש. וצ"ב. ובהנהו צבא רב העיר שאין כן דעת הרמב"ם [דברים כ"ה, י"ז], ובמקום אחר כתבתי מה שצריך לי ענין בזה.

בשערי צדק טו, יד והחזירא שביעית סי' י' סק"ז כתבו שהעיקר כמהר"ט. וע"ש עוד כמהר"ט דבפירות גוי אין מצוה כיעור ואין בהם איסור סחורה, רק איסור הפסד משום שביעית, וסחורה הוי אסור התלוי בממון, וכיון שאין הגוי מצוה להפקיר אין נוהג בפירותיהם דינים אלו, וכן דעת אביו המבי"ט. אולם הר"ש סיריליאו שביעית פ"ז ה"א ומהר"י קורקוס שמו"י פ"ז ה"ג חולקים וסוברים שביעור נוהג בפירות גוי, וכן הכריע החזירא שביעית סי' י"א סק"ז, ועיין שו"ת בית יצחק י"ד ת"ב סי' קכ"א דהעיקר כמהר"ט. וכן לענין סחורה כתב החזירא

שאלות ותשובות מעיר צדקה

שני הלכנים ה' בין שנים כיושר כחם תשתקק
 אם שניהם מעטרין לשחא מאוס כחם ועוד אם כל
 הכנסים מצילי על הכחמי' וגם אם חלק הכנסים
 סבוא מחובר ללנן אינו מעטרף לחוד גם אלו לא
 ה' עובר ע"ג לנן שגזרו ואלו על כיוצא בזה לא
 חמרי שנגד כנסו מציל כל שיש מקצת לנן עשו :

דע בני כי כל הכנסים מצילין מן הכתמים
 ואם כי חפיר"א עם כ"ס דלמד בגד
 כנסו מציל מפרס מפני שאין הכתם ניכר בו כמראה
 דם גמול אשר פתנו יראה לכאורה דווקא כנסו
 פרוס מציל שאין בו הכרת הכתם כ"כ וכן נמי
 נראה מזה דלית'ם ר"ה לא אפרו כנדי כנעוני'
 לאשם כדי להקל על כתמייהם ופ"ה לא היו נעו
 לחפור כל מיני כנעונין שאין בהם משום שמה
 והלא שחוריו חוריו האכלתו וכוונתו בזה שאר מיני
 כנעונין שאין בהם קשיוש כ"כ ואם כן הו' מצו
 להגיל על הכחמי' באלו הכנעוני' השחוריו ואחרי
 המינים הג"ל ח' שאין מצילין כ"א האנושי' אבל
 עשה דהיא פרק כל הוד וכוונתו אין בודקין אותן
 אלא ע"ג מש"ה לננה ופי' רש"י שאין הכרת
 הדם ניכר כ"א ע"ג מש"ה לננה ע"ה דכל מיני
 כנעונין מצילין לפרט'ם עם וכן אית' בנדי' כרמ"ס
 וכו"ה להרשב"א והא דלמד שם לא הכירו בגדי
 כנעונין למה אלא כדי להקל על כתמייהם היינו משו'
 דוודאי לא הו' עובדי' כנע' סתמו' הסבני' אותן
 לנעלי' אם לא היה מחירין להם הכנעוני' שפיקעו'
 הו' כוונתו לנכסיהם הלכני' וממילא ה' מעטמאי' מן
 הכתמים לכן הגזרו להם כל מיני כנעוני' שירצו כדי
 שיהי' להם כנעוני' האקשני' והצויפי' כדי להקל על
 כשמיין וז"ל ה"ל לחפור להם הלכנים ו"ל דוודאי
 לא היו נעו לחפור להם גם הלכנים שלא יקננו על
 עבליהם אלא ה' רוצים לחפור להם כנדי שני ודוויסין
 והקילו להם כנ"ל דר"ק :

ואין להקשות ממאי דיתא דכ"ס ניהו כ"ט מאי
 דמי' שקול גרוס דם ציבור שרי בני
 מצוי

שאלות ותשובות מעיר צדקה

מצוי וז"ל הלא לכה סיפורא וז"ל הלא לכה סיפורא קמ"ל
 דמאכרו דכל שוראי האמעו אינו מעטרף עתא' ג"כ
 אינו עוסק בני קרימי חנינו י"ל ש"ס שהדס יש לו
 מקום להלית בו גרוס הצבור אבל הכתם הוא שאין
 לו מקום להלוח וע"כ סבא מן הנוף חקו אלא שאין
 מקומו רחוי להטמא כ"ה מעטרף את שני קצותיו
 לבוים חנינו אהר להללים מבין שניהם את הכימה
 כנ"ל לבורות להחמיר בהיראה זו וה' חק' יבכר נעדי
 אם שמיטי בהיראה זו :

בפרק בתעוקות הן הן והנה שדקו עשמן

ב"ה בראשון ומצאו עשמן טהורי' וכו' ה' ופלא
 טהורי' וימים שנגמייים לא בדקו ר"ה אומר הרי הם בחוקת
 עברה ר"ה אומר אין להם א"ה רש"י וביעי' דלנד
 ר"ע אומר אין להם אלא ז' לבד ואיכס' בלכתא
 כר"ה וחינעי' להו בדקו עשמן בא' ונח' לר"ה מאיכו'
 וע"ה נפיהס' דלר"ה וודאי אין להם אלא שמיני
 דלע"ג דחלי מילת' כנדיק' ומונח ימי כנדיק' אפי'
 כסירובין ה"ה נראון ח' דחוי לאטרופי' למד מניינא
 אבל ח' לא מסדר ספור' הראשון הוא ולא מעטרף
 אלא לר"ה אינעי' ומסיק רב דכני נהיילין אפי' ט
 שאין סופן וה"ה מסיק לנסוף דסני נסופן אפי' ט
 שאין תהילתן וכן מסקי כל המוסקים דסני כנדיק'
 הו' לבד הגל אה נדק' רק כח' אין לה אלא ח' לבד
 ובתנ' הרא"ה הטעם משום דנדיק' לוך ז' נעין מכל
 זה משמע דע"ה ספירה ז' נעין שהחוק' ענאח
 בחוקה כוכרו' ז"ה וכפסעי' דקרא וספרה לה כו'
 ואחר תהר דמסמעו דנעין ספירה ממש וללא
 דאפשר ספספר בסוף הו' הו' נעי' ברוני על
 ספירה כממע' הו' מנחום ס"ה ע"ב ונאגודה
 סס פייבך נאחך דנעי ספירה דפס מלאכמי ספירת
 בשמך וינדל בג"ד ס"ג דנחמי' ומסוס הני נעין
 דווקא כפיר' ביום דספירה בליב לית' כדאיתא
 נחגילה והכל מאוס דנעין ספורי' ממש ואף ללא
 קי"ל כוונתו דהני דנעי להו ספירה כפס עכ"ז
 רואין אנו שהצו' ספירה נעין לפחות שהחשכס
 לטען שפעה נקיים שלכ וגם ר"ה נעי לה ספירה
 ומכאן

ואם נשאלתי נראה שפלאה כחם בימי
 לננוה ולעת הערב הפסיק'
 מחדש נהרהר ולכסה שני' לנני' ואחרו לה חנרומי'
 ביום החמרים שגם על הכתם צריכה להמחין מחדש
 ה' ימים בדין רואה כחם ניומי' עהרת' מנסו פלעט
 ש"ז וחורה ולכסה כיונה שלם הכתם כמחמים
 אך היה הורה שלמעט סיור לנן ונקי ה' ונונכ של
 אהפול מ'פני' ומ'יחרי' ופחרי שני ימי' ידע לה שאין
 אה כחולא' כהם צריכה להמחין ה' ימים כ"ה בימי
 עהרהס ממש אבל לא בימי לננוה ונאחכה ופאלה
 אם ה' רשאי למחין שבעה נקיים מסיק' עהרהס
 הראשון שאיד לאחר מלאח הכתם הפסיק' או לא כי
 פי חופרת ג"כ שה' מכתת וידע' כדכורו דכתמים
 שסס כחוק' הכתם שסס מימי טימאהה הראשון
 ולהוכיח מילין אמר שהשיער נקי עדיין ואלו כהם
 מחדש ע"ג השיער הכתמו' ה' נראה מן הכתמים
 וע"ה החלוק כעליון מאין נה עכ"ל :

תשובה שאלת האשה מהחלק למה פני'
 הראשון אם ה' רשאי למחין ימים
 כר'השנים אשר נפלו מהמחלה לדעה ולדעה חנהוה'
 שהיו מעט' אוהה שרס ימים עמאים ואף אם לא
 היה לנכסו כי אם כדמים נקיים ולנני' ולא
 מלאה עליהם כהם :
והשני אף אם חתנתם לשהוהם אה לנכה

שאלות ותשובות מעיל צרקה

והשלי טעמא דא דמי דפסקי נס לר"א סתם הנדיקה
 תוך הו' ולא שני בנדיק' ה' דבלא"ה לא ידענו טעם
 לזה כיון דע"כ הומוק' בעברה וזה ירע לה
 שהמקנה שר ע' ה' אחר הו' א"ו דספירה נשנין
 וכל של דקה נחוק האנין לפחו' כ"א לא מהני
 ולא מקרי ספירה ומה שאפרו לר"א לא נשנין ספירי'
 לפנינו מירוש ספירי' ובלויים לא נשנין אלא
 שני בנדיקה אחת בסוף או בראש מספרה לאמקרי
 לר"ע דנשנין בדיקה בכל יום וכן שאמרו' לר"ע
 ה"ס בכל אופן המקומות דאחר סופן אמ"כ פי א"ן
 תחילתן או להפוך תחילתן אפי' אין סופן משמש
 שפ"ל שיה מספר קאמר דוק' וז"ל הדין ש'לפנינו
 של כוונה במספר ימי' לקרי' בדיקה ימים מהם לכן
 לא על לה ועצמ' רבם נמי איכא לחדא מילתא דאולי
 כל אלא חננה דערה לספרן לקרי' לא הקפידה אף
 אם הרגשה נחלקת לנדוק נפש' ואף אם תאמרו
 עתה של הרגשה מתחילה לא מהני והוא בכלל כל
 מילתא דלא רש' עלי' דאיכא לא אדעת' ואין
 נאמנים עליו |

ראף כי לכאורה מהמקשה שם מוכח איכא מ"מ
 דמאי מקשה מהאי דעו' לרב דש"ס דעיידי
 בדלא ספרה ולא הומוק' נפשה בעברה ויה לומ' דבלא
 שני קשה מהם שהלכתיב הומו' שגם לרב נשנין ע"כ
 שהפסקו בעברה ולפ"ו מאי מקשה ולכן נראה כי
 ודאי המקשה הומו' דחשד רב מטעמא דנפשי' קאמר
 הומו' בר"א דשני ליה בסופן כו' ואף כי לא נשאל בן
 בדברי רבי אשכנזי דמחני' והיינו מאוס דמ"ל דלא
 נשנין ספירה גלוי' אלא כל שהומוק' כלא ראשה
 בין בתחילה בין בסוף שני וע"כ רב ס"ל אליבא
 דר"א לא הקפידה הומו' בספירה כ"א להחויקה
 נקתי' וכל שנלגה שלא ראשה ב' וימים שני וא"כ
 מקשה שפיר ותי מאוס אלא הפסיק' בעברה ב"כ ה'
 ס"ל דרווקא בלשם שהתנה בחוקת עוואם נשנין
 פיווק עברה משום דכל כחה שאינה מתפקדת בעברה
 פוערת נחוקת עוואם וא"ל לה לער שלא ראשה
 דלא מרע' אופכה אף אם חנה קנה לאמקרי נכאוי
 דעושה סתים' בחוקת עברה בעיני עממה שלא
 דעה אימת ילדה ולא נרי' פיווק עברה כ"ל לדעת
 והפסקא ומעשה מנ"ס טודאי אלא ספרה בלי ספק
 שהרי היכה בחוק' עברה בעיני עממה וזכ"ס דחורה
 קושייתו הראשונה על המקשה וע"כ ז"ל כמ"ס דס"ל
 דחוק' לו לרב דס"ל כן לר"א אם לא ס"ל אי נדוק ספירה
 לבני נדיק' בכל יו' ואילו הכי סג"ל בחוקת עברה לחור
 שאנו יודעים למפרע שלא ראשה ולכן שני בסופן
 אעפ"י שאין תחילתן ולכן מקשה מיני' דעו' שפיר
 ולפ"ו דאחא אף אם נה' נדיקה הומו' כה' או וחד
 מחומר שני ולאוי דחוק' הוי עתני' ר"ע ה' אחד
 הוי קש' ל' ע"ל דרבנן כו' כאמר מערה דמשי
 ע"כ פ' שפ"א דבריות' דלא רב מנ' לרב להוויא בן
 דברי ר"א דלא נשנין ספירי' ולאוקתי סתם בריות'
 נהא תנא מאי דלא קש' ל' מחוק' לוס מנא קומרא
 כו' ומדוק דנא דבריות' כווי' ואף עתה לנפיק
 ר"א כ"י (וה"מ פסקו הסוסק' כווי' דרב ויש לער
 משום דלא דחאו ר"א כ"י אלא נמאי דאמר לא מרונ'
 קש"ר' לה תירין הכי ולרב אשכנזי לער דנהדי'
 תנ' בה כמו דאוקתי לה רבי יודק ראייתו ותי' כמה
 ראייתו כו')

אבב אחרי שאנו מוכרחים לומר דרב לאו מסברא
 דנפשי' קאמר הכי דר"א אלא שמשג' דלא
 הו' עני' לאוקתי אלא דבחי מ"ס לא עובא אלא מאי
 דמוכח מאוזה בריותא ושון דע"כ הוי בריות' כראייתו
 מוקפי ע"כ ז"ל דמי דמסקת לה כהפסק' בעברה
 שהרי אשה שראשה לריש עכ"ל הפסק עתה גם לרב
 וא"כ הוי מניין ימי נקיים נשי בכלל ספק שלה משג'א
 ופערה אשכנזי לומר דגם ר"א דעי' מספר ו' ימים
 אלא דלא בעי דדיקה בכל יום וסג"ל ל' בנדיקה
 בתחילה או בסוף ומיחו ספירה נשנין ;
 א"כ יס' לומר הומו' חזק רבאי תקשה קש"ר לבי מאי
 שהנינו דמאי בריות' מוכ' ל' לרב כן דר"א לא נשג'
 ספירי' וע"כ לא בעי לא אונות מספר ולא הספק עברה
 סדרי

שאלות ותשובות מעיל צרקה

כדי לא היה אם טוב מספר ולא הפסק עברה
 כדלוקמוהו נראיתו ותי' כעה ראייתו כו' חזל לכוס
 שאי דנח' ל' ר"א כרי' דר"י אף דש"ס כווי' דרב
 פסקתן דהלבב נקעלי וזכ"ס ברב דאיסורי מ"מ כיון
 דלאו מהאי ברית' משמע ל' כן לר"א אלא חשברה
 דנפשי' קאמר ותי' קאמר דרוקא הפסק
 עברה ונדיק' תוך ו' רבנו דלא לוסף עלי' ולר"א
 נשנין מספר שפ"ס נקיים דרוקא אלא דלא נשנין
 בדיקה כהם בכל יום וסג"ל ל' גייה אחד והני ז"ל
 להלכה וכן ה' האמת ע"כ לפסק דל"ב אין טעם
 לרין וז' ספיקו דנדיק' יום מ' לא מהני ;
 רב"ד רהחוקה נפשה בעמלה גרע טפי אף
 שהפסק' מתחילה בעברה דמסקתא לא
 ערע' אופכה לנדוק בכל פעם סברנשה ;
ויש קוורר עוד דפשיע' ל' ל"ס"ס דאף בלי
 כוונה ספירה ו' י' להחמיר
 נשנין ענינה נוער' ענינה אכל לא נשנין ערה' לנעל' וכן
 ת' פכרש"ס קושי' סג"ל ולפ"כ אינה מסורגת דזה
 דלפ"ו נס' לר"ע ולדעת רב קעייית' דס"ל לר"א כעי
 בדיקה בתחילתן ה"ע להקשות למישר מאוס ענינה
 כוונה לענינה אם נישמא דע"כ לא קאפרי אלא
 לטוריה אכל לחמדת לענינה א"ו דעמי נמי ל' מנל'
 דנשא כפירה נשנין וה"ג מאי מקשה דנישא כל שלא
 כהפסקא או ספירה לפחות לדעתה לא עלה לה
 משום ספירה אלא דלא בעי בדיקה בתחילה ודברי
 דר"א יתיר ;

ראף כי נכבד לדעתנו כי אין לה לספור אותן
 קייסו ומעשה אין צריך לנאר חלוקא השני'
 א"כ נכאר הדין כי לפעמים יהיה הגדון הסוף כפסע
 תן בטרך תאמר סגלננ"ד כזה שהי' קאמרי
 שהכתיב מסקמא כס מימי עומאחה הראשונה לא
 מהני וכ"כ האחרונים ה"ך כסי' ק"ך ס"ק ס"א
 פ"ע דנב' ימים הראשונים אינה חולה בעממה
 ועכ"ל ג"ש שפ"ס אלא דנב' לנב' ואף כי נראה
 דע"כ לא נשנין נקי' לנערי ושפ"ן חולין בימי עומאחה

היינו גלגל נדקה כהנח' לידע אנכסם החלוק חמיו
 עומאחה ואח"כ סרשה לת"ה צו נזס הוא הדין שאין
 חולין נחוק' ג' ימים חזל כל שנהמר לה שנהואי
 היה צו בחמים מימי עומאחה אעפ"י שאשכנזי שמתוסקף
 כתם ה' א"כ אשכנזי סמולק כולם בעי עומאחה
 כיון שהנחות פוחק להיאם נכסם מלא ושתשמות
 לשון כ"ס' כסתיף מ"ס משמע בן דעמי' דייק
 שנגי' מל' ימי' הראשונה' אין חולין פכ"ו ז"ל להחמיר כל
 מפעם נכך ;
רבי'א כהם ה' מנרה אהן נט"פ סק הנכ שהי'
 צו מימי עומאחה מהני דמ"ל כזה סג"ל
 כלל ונאמנה ה' ככך וט"ג דאין ע"כ נאמן להחמיר
 להם אנדיע נט"ע לאו משום דלא סגי ט"פ יודה
 שחוש אשכנזי בן דנדי' אלא משום דאינו חמיו
 במילי דתמון דעסקרי כוונה וכן בכל הוי מימי דנדיק'
 עדות נגור חזל לא באיסורי' הדע דנאמנין על
 איסור דבר שחמולס מן הטען וכן בכל האיסורי'
 משמיעים לנפשיהו נט"ע דל"כ כאך סתם מותר
 באשתו והיינו אפי' איסורא דאורייתא (והט"ו ברש
 ס"ג חילוק נאמן אחר דנזי מלכו) ולא אמרינן
 דנ"ס אומר דנדי' יתיר מח"ס' והאי דלא הכדרינן
 לנידוק' נט"ע מאוס דמדינן דמסקרי כהם חישוד
 ממון כמ"ס רש"י בחולין דף ז"ו מאוס דנזל ופראח
 נפשי' של אדם שחמדתו ואמ"כ דנ"ס הוי מ' משל
 פרי' דאין להחמיה י"ל כיון דמאמית' סתורה ננידה
 דנתיב וספרה לה נאמנה : א"כ מאוס מנו שלא הוי -
 אשאלת ולא כתב רש"י שתיב נאמני' בעריות אלא
 דבר הכריך עדות נגור דערי' שהרי נאמנו עדות
 משאר איסור דנבי' כמ"ל בכל האיסורים עאל"כ בעריות
 דנדיק' שנים ועסקתא אפילו לבני דנפשיהו אין משמיעי'
 לע"ה נט"ע בערי' דנבר הכריך עדות אכל באיסור
 נידה דאין צריך שנים ונשקה דן נידה משאר דנר
 שנערוה ס"ג דנאמנה ;
רבי'ב פתו' נגינין דף ק"ו א"ס לנ"ס ט"ע באיסורי'
 כמו לת"מ ותיב משמע אם שיה' להם ג"כ
 עו

באר הגולה עם ציונים מהש"ך

קמ"ד שפתי כהן

יורה דעה קצו הלכות גדה

טורי זהב

ה. לשון הרשב"א שם צמורת הבית והק"ר כ"ו שער ה' כ"ד, א"ן וכן כתב הטור [ומה קמ"ד] כ"ס אב"י [רא"ש קל"ו הלכות מה הלכה ב'ן וכתב"ר רבי צברי"ח שם דף ק"ח ע"ג כיון דפסק פסק"י [מגיד משנה אסורי ביאה ו' כ' ג"ס רמב"ן הלכות מה ס"ג הלכה א'];

(*) פירוש הואיל ומעיינה פתוח עדיין; ו. טור [ומה קמ"ד] כ"ס אב"י [רא"ש קל"ו הלכות מה הלכה ב'ן ושא"ר פוסקים];

ו. מרדכי [שנוע"ט רמ"א] כ"ס הרק"ק וסימן שי"ח];

ז. טור [ומה קמ"ד] כ"ס הר"ח"ש שם; ת. ממשנה שם [וה"ה] דף ק"ח ע"ג דלא פליגי תנאי אלא דיעבד אכל לכתחילה צריכה בדיקה כל יום [ומה הלכות מה פ"ב הלכה ו' ופ"ג הלכה כ'; רש"י טור"ה הבית כ"ט ע"ג כ"ד, א"ן, וכן כתב הר"ח"ש שם בפסקיו [פ"י סימן ה' והחוטפות שם דף ו' [ע"ג] נד"ה רבי אליעזר ונבנות מייחוס אסורי ביאה ו' א"ח ז'];

ט. טור [ומה קמ"ד] כ"ס סמ"ג [לא"ן ק"א ל' ז' ז' ועוד פוסקים [מ"ק] סימן לג'; ספר הטהרה סימן ס'; מרדכי שנוע"ט רמ"א הלכות הרק"ק סימן ש"ן]; ממשנה שם דף ק"ח ע"א, ומסקנת הר"ח"ש שם וכן כתב הרשב"א צמורת הבית [שם] ושא"ר פוסקים [רא"ש] כ"ג הלכה ד'; רמב"ם שם ו' כ"ג];

חשבינן יום וליה שיש וכמו שכתבתי לעיל סימן קפ"ד ס"ק ז', אכל בתר הכי לכולי עלמא אסור: ה ומקצת נשים כו' תוך ימי ספירתה כו'. כתב הצ"ח [ומה קמ"ד] ור"מ [ומה קמ"ד] משמע מדבריו דוקא תוך ימי ספירתה, אכל בתחילת ספירתה אם ראתה דם אחר זכרו אף על פי שעוד היום גדול אינה מפסקת בטירה היום אלא ביום המחרת. וליחא, אלא אף בתחילת ספירתה מפסקת בטירה אפילו אם ראתה דם סמוך לערב כו'. ולפענ"ד נראה דגם להרב אפילו אם ראתה דם סמוך לערב מפסקת (קודם) [אחר*] זכרו בתחילת ספירתה, והכי קאמר, אפילו פסקה קודם זכרו לא אמרינן כיון דפסקה קודם זכרו אם כן משיב אחר זכרו לדידה לילה, אלא אם נתקלקלה אחר כך מפסקת אפילו לאחר זכרו, והיינו שכתב הרב וצדיעבד אין לחוש, ואם היא רואה דם עד סמוך לערב פשיטא דאין דיעבד גדול מזה ומתחלה להפסיק אחר זכרו. ומה שכתב ונוהגים לכתחילה לזוהר, היינו היכא דאפשר, כגון שאינה רואה דם קודם זכרו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכמו צ"ל ע"א [דברי ממונות מה פ"י אות נה] וז"ל, ואם תאמר ולדידן מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שרואה כחם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראתה בו וזאת כן תפסקו ותספור שבועה נקיים (כדלקמן סעיף י"א נהגה). ונראה לי דנפקא מינה להיכא דמורה וראתה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראתה רק יום אחד בימי הספירה נדיקת שחרית לא מהני אפילו צדיעבד, אלא לא ראתה רק כחם אפשר להקל ב' זין בימי הספירה זין בתחילה, ע"כ: ז ומנהג כשר הוא כו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ב מדין לבישח לבישח טוב ומשעה באז ואבילות ויום הכיפורים:

הקהל (א) (ב) (ג) שבת (א) (ב) (ג) ונוהגין לכתחלה לזוהר וצדיעבד אין לחוש ה' ומקצת נשים נוהגות שאם פסקה קודם זכרו ומורה לראות כחם או דם [ז] תוך ימי ספירתה או מפסיקין אפילו לאחר זכרו אם נתקלקלו סמוך [ז] לערב ומשכים דבר זה לדיעבד ואין למחות בידם כי כן קבלו מאיזה חכם שהורה להן והוא מנהג ומיקין:

ב. ראתה יום אחד בלבד ופסקה בו ביום צריכה לברוק עצמה במוך דחוק ושיחא שם כל בין השמשות: הגה [ח] ע' וצדיעבד אם נדקה עממה [ט] סמוך לזין השמשות ומלאה עממה עבודה אף על פי שלא היה המוך אגלה כל זין השמשות סגי [י] אכל נדיקת [י] שחרית לא מהני (ב) [י] הואיל ולא ראתה [י] רק יום [י] אחד [י]:

ג. [י] ביום שפוסקת מלראות ובודקת עצמה כאמור תלבש חלוק [י] הברוק לה שאין בו כתם [י] ובליילה תשים פרינים הברוקים מכתמים [י] ומיום המחרת תתחיל לספור שבועה נקיים: הגה ז' ומנהג כשר הוא כשהאשה פוסקת בטירה [י] שחרית [י] ולבשח לבנים אמנם אם לא ראתה רק פניה של מטה די בכך וכן נוהגין ואין לשנות [י] אלא בשעת הדחק כגון אשה ההולכת בדרך [י] ואין לה בגדים מוכל לספור שבועה נקיים [י] רק שהחלוק נקי וזדוק מדם:

ד. בכל יום משבעת [י] ימי הספירה [י] צריכה [י] להיות בודקת לכתחלה [י] פעמיים בכל יום אחת שחרית ואחת סמוך לבין השמשות [י] ואם לא

חשבינן יום וליה שיש וכמו שכתבתי לעיל סימן קפ"ד ס"ק ז', אכל בתר הכי לכולי עלמא אסור: ה ומקצת נשים כו' תוך ימי ספירתה כו'. כתב הצ"ח [ומה קמ"ד] ור"מ [ומה קמ"ד] משמע מדבריו דוקא תוך ימי ספירתה, אכל בתחילת ספירתה אם ראתה דם אחר זכרו אף על פי שעוד היום גדול אינה מפסקת בטירה היום אלא ביום המחרת. וליחא, אלא אף בתחילת ספירתה מפסקת בטירה אפילו אם ראתה דם סמוך לערב כו'. ולפענ"ד נראה דגם להרב אפילו אם ראתה דם סמוך לערב מפסקת (קודם) [אחר*] זכרו בתחילת ספירתה, והכי קאמר, אפילו פסקה קודם זכרו לא אמרינן כיון דפסקה קודם זכרו אם כן משיב אחר זכרו לדידה לילה, אלא אם נתקלקלה אחר כך מפסקת אפילו לאחר זכרו, והיינו שכתב הרב וצדיעבד אין לחוש, ואם היא רואה דם עד סמוך לערב פשיטא דאין דיעבד גדול מזה ומתחלה להפסיק אחר זכרו. ומה שכתב ונוהגים לכתחילה לזוהר, היינו היכא דאפשר, כגון שאינה רואה דם קודם זכרו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכמו צ"ל ע"א [דברי ממונות מה פ"י אות נה] וז"ל, ואם תאמר ולדידן מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שרואה כחם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראתה בו וזאת כן תפסקו ותספור שבועה נקיים (כדלקמן סעיף י"א נהגה). ונראה לי דנפקא מינה להיכא דמורה וראתה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראתה רק יום אחד בימי הספירה נדיקת שחרית לא מהני אפילו צדיעבד, אלא לא ראתה רק כחם אפשר להקל ב' זין בימי הספירה זין בתחילה, ע"כ: ז ומנהג כשר הוא כו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ב מדין לבישח לבישח טוב ומשעה באז ואבילות ויום הכיפורים:

ערך ר"ח למהריק"ש

סוף סעיף ב' כ"ב בין השמשות]. לכתחילה. ואם פולטין אפילו צדיעבד נדיקת שחרית כשפסקה ביום ראשון שראתה: סוף סעיף ד' [מסוך לבין השמשות]. הנדיקה מהיה לאור היום ואף על פי שיש מקילין בזה וכן נראה דעת המחבר עם כל זה לפי דעתי אין הנדיקה עולה כהוגן אלא ביום, ועיין [י] סימן קצ"ז דין מ"א:

באר היטב

(ג) שבת. כתב הש"ך [ס"ק ד'] דמדבריו מהרי"ל משמע דאף על פי שהפללה היא גם כן ועממה שנת מותר, אכל הגאון אח"י ז"ל כתב דלהרב אם היא המפללה ערבת אין להקל אפילו דיעבד, וכן נראה דעת מהרש"ל בתשובה. ומהאגור שהבאתי מוכח דאף להמקילין היינו עד כ"ד שעות, ואם כן כשהיום גדול כל כך חשבינן יום וליילה שרין, אבל בתר הכי לכולי עלמא אסור, ע"כ"ו וט"ו [ס"ק א'] כתב בשם רש"י, כיון שנשים שלנו מתחילין למנות מיום ששי, פשיטא שיכולה למנות אפילו אחר חפלת ערבית, ע"ש: (ד) לערב. כתב הש"ך [ס"ק ה'] נראה לי לדעת הרב אפילו אם ראתה דם סמוך לערב מפסקת (קודם) [אחר] זכרו בתחילת ספירתה, ואם היא רואה דם עד סמוך לערב פשיטא דאין דיעבד גדול מזה ומתחלה להפסיק אחר זכרו. ומה שכתב ונוהגים לכתחלה לזוהר, היינו היכא דאפשר, כגון שאינה רואה דם קודם זכרו, ע"כ"ו: (ה) אחר. ומעיינה פתוח. וכתב הש"ך [ס"ק ו'] ונראה לי דנפקא מינה לדידן להיכא דמורה וראתה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראתה רק יום אחד בימי הספירה לא מהני נדיקת שחרית אפילו צדיעבד. אלא אם ראתה רק כחם, אפשר להקל בין בימי הספירה זין בתחלה, כן כתב בספר מעדני מלך:

פתחי תשובה

קצו (א) שבת. עיין באר היטב [ס"ק ג'] מה שכתב בשם ש"ך אבל בתר הכי לכולי עלמא אסור. ועיין בדגול מרכבה [ואמר מפרשים ס"ק ה'] שהשיג על זה, וכתב שאין להחמיר בזה כלל אפילו לכתחלה. ונראה דאף הש"ך לא החמיר אלא כשהתפללה היא וגם הקהל ערבית וקבלו שבת, וגם בזה נראה להקל בדיעבד, ע"ש. ומה שכתב הבאר היטב [שם] וט"ו כתב בשם רש"י כו', עיין בדגול מרכבה [שם] וט"ו שהשיג גם על זה, דמהרש"ל מירי [עין ש"ך ס"ק י"ט] שהראה היתה אחר חפלת ערבית כבוד יום, ולענין אימת תלבש לבנים אם ביום חמישי לראייתה שהיה עדיין יום או חמישי מיום המחרת, בזה כתב דכיון דנשים שלנו מתחילין מיום ו' יש להקל, אבל כאן רמזיר כבדיקה של הפסקת טהרה אין הפרש לנשים שלנו, שאם אחר חפלת ערבית לילה, אין יום המחרת עולה למספר שבועה נקיים, ע"ש. והדברים האלה נאמרו ונשנו בספרו חשבות נודע ביהודה תניינא [וי"ד] סימן קל"א, ע"ש: (ב) שחרית. עיין בדגול מרכבה [ואמר מפרשים ס"ק ו'] שכתב דלאו דוקא נדיקת שחרית, אלא כל שהיתה קודם מנחה קטנה לא מהני ביום הראשון, ע"ש: [ג] הברוק צ"ה. עיין בחשבות מעיל צדקה סימן ס"ג שכתב באשה שמצאה כחם בימי ליבונו ולערב הפסיקה בטהרה מחדש ולבשה שנית לבנים, ואמר לה חברותיה ביום המחרת שגם על הכחם צריכה להמתין מחדש ה' ימים, וחזרה ולבשה כתונת שלה הנחתם בכמה כתמים

אך היתה חגורה מלמטה סינר לבן ונקי מליבונו של אהמול, ואחר כ' ימים נודע לה שאין צריך להמתין מחדש ה' ימים, ושאלה אם היא רשאי למנות שבועה נקיים מפסיקת טהרה הראשון, כי אומרת שהיא מכרת הכתמים שבחלוקה שהם מימי טומאתה הראשון, ולהוכיח מילין אמרה שהסינר נקי עדיין ואילו נכתם מחדש היה נמצא על הסינר. והנה השאלה הוצא מתחלק לכמה פנים. הא', אם היא רשאי למנות ימים הראשונים אשר נפלו מתחלה לדעתה. הב', אף אם נחשב אותם לטהורים, אם לבשה בגדים מלוכלכים אם נאמר שהכתמים ההם הנה מימי נדוה. הג', אף אם אין תולין בכך, אם נאמין לה מה שהיא אומרת שמכרת אותן בטביעות עין, וגם מה יוסיף לה מה שהסינר התחתון נקי. והעלה לענין ספק א', מאחר שהחזיקה עצמה בטמאה אין לה לספור אותן הימים, ומעתה אין נפקא מינה בטביעות האחרונים. אך אם לא החזיקה עצמה בטמאה עליו לה אותן ב' ימים, כיון שמכרת הכתמים בטביעות עין שהם מימי נדוה. ואף אם אין לה בהם טביעות עין גם כן עליו לה, מחמת ההוכחה דעל הסינר כפי לה לאשכוחי. אכן אם אין בהוכחה זו, וגם אין לה בהם טביעות עין, אין תולין שהם מימי נדוה, כיון שהוא בג' ימים ראשונים, ע"ש: [ד] ימי הספירה. הגאון הקדוש בעל שלי"ה בדף ק"א ושער האמויות אות ק. הלכות ביאה, טור פרע ד"ה כל הרחוקות] הצריך שבימי ספירת הנקיים תמנה בכל יום ותאמר היום יום כו', כדכתיב [ויקרא טו, כח] וספרה לה. אך בתשובת נודע ביהודה תניינא חלק יורה דעה סימן קכ"ג חולק עליו, ע"ש. ועיין בחשבות מהר"ם בר ברוך דפוס פראג סימן רצ"ב שכתב גם כן דאינה סופרת, דלא דמי לעומר, ע"ש. וכן בתשובת הרדב"ז חלק א' סימן כ"ז [ח"ד סימן אף קכ] כתב גם כן שאין צריכה להוציא המספר כשפחתה, עיין שם הטעם:

באר הגולה עם ציונים מהש"ך

קפו שפתי כהן

יורה דעה קצו הלכות נדה

טורי זהב

יא. [עור קטן] הראש... שם נשם הראש... הלכה ה' וכן כתב הרשב"א [ע"פ] האר"י [ע"פ] הקלר [ע"פ] [עמוד קטן] יב. טור [עמוד קטן] והראש"ש שם נדבקה חוץ ו' בעיני, ושאר פוסקים [ע"פ] לאין קול [ע"פ] דלפילו רב מודה בזה:

יג. סמ"ג [ע"פ] דמין דלא נחבר הלכה כדברי מי ראו להחמיר כדברי רבי מנינא שם בספר המרומה [ע"פ] פתן [ע"פ] ואגור [ע"פ] אף שיש בשם חוספוט פיר קמא [ע"פ] נדונה [ע"פ] ד"ה א"ל אלעזר והגהות הייחודיות [ע"פ] א"ל ב"ש דהב"י [ע"פ] הלכות מה ש"ע הלכה ד' ורבינו שמחה ושערי דורא [ע"פ] הלכות [ע"פ] סימן ע"ח [ע"פ]:

יד. עור [ע"פ] וכן כתב הרשב"א [ע"פ] מורה הנבוכים [ע"פ] שער ה' ד' [ע"פ] ופשוט הוא ממשנה לעיל [ע"פ] דף [ע"פ] [ע"פ]:

טו. מיימאל דרכא שם [ע"פ] דף [ע"פ] ע"א [ע"פ] וכשיחולא חמרא: טז. רמב"ם אסורי ביאה ד' טו; סמ"ג לאין קול לו, ד; ראש"ש קולור הלכות נדה הלכה ב': טז. מיימאל דשמואל שם:

ח אלא פעם אחת. מוך השבעה נקיים, מלמד הנדקה הפסק טהרה לעיל סעיף א': הו בדקה עצמה כו'. והוא הדין אם ראתה ולא נדקה עצמה ביום שפסקה מלראות ונדקה לאחר שלשה או ארבעה ימים ומלאה טהורה, הרי היא בחזקת טמאה עד שפסקה בטהרה, כדאימא בטור [עמוד קטן] ורשב"א [ע"פ] מורה הנבוכים הארוך ב"ה [ע"פ] שער ה' כג, ב; הקלר כד, א [ע"פ] ופוסקים: י ולקבוע להן וסתות כו'. עיין לעיל סימן קפ"ט מקציעות הסוסות: יא האשה שמרבה כו'. עיין לעיל סימן קפ"ד ס"ק ד': יב אפילו בסוף יום השביעי כו'. והוא הדין ביום השמיני, לעולם לריכה לישב שבעה נקיים סמוך לטבילה. וזה פשוט:

בדקה בכל השבעה ח [ע"פ] אלא פעם [ע"פ] אחת לא שנא בדקה ביום ראשון של השבעה או ביום השביעי [ע"פ] או באחד מהאמצעיים מאחר שבדקה ביום שקודם השבעה ומצאה טהורה עלו לה [ע"פ] אבל אם לא בדקה בכל השבעה וביום השמיני בדקה ומצאה טהורה אין לה אלא יום שמיני בלבד ומשלמת עליו [ע"פ] ויש אומרים שצריך שתברוק ביום [ע"פ] ראשון מהשבעה [ע"פ] וביום השביעי [ע"פ] ואין להקל: הגה [ע"פ] והנדקה מתייה לאור היום [ע"פ] ולא לאור הנר [ע"פ] ונדיענז מהני אפילו אור הנר:

ה' ט' בדקה עצמה ביום [ע"פ] שפסקה מלראות [ע"פ] ומצאה טמאה וברקה לאחר שלשה או ארבעה ימים ומצאה טהורה הרי זו בחזקת טמאה עד שתפסוק בטהרה שלעולם אינה סופרת עד שתברוק אם פסקה ואז מונה למחרתו:

י' כל בדיקות אלו בין בדיקת הפסק [ע"פ] בין בדיקת כל השבעה צריכות להיות [ע"פ] בכנר [ע"פ] פשתן [ע"פ] לבן ישן [ע"פ] או בצמר נפן או בצמר לבן נקי ורך [ע"פ] ותכניסנו באותו מקום בעומק [ע"פ] ולחורים ולסדקים [ע"פ] עד מקום שהשמש דש ותראה [ע"פ] אם יש בו שום מראה ארמונית ולא שתכניסו מעט לקנה עצמה ואם יקשה בעיניה מאד להכניסו כל כך בעומק [ע"פ] לפחות בדיקה של יום הפסק טהרה ובדיקה של יום ראשון מהשבעה [ע"פ] תהיינה עד מקום שהשמש דש: הגה [ע"פ] ואם לא עשתה כן ננדקת יום ראשון מעשה פעם אחת כן ננדקת שאל הימים [ע"פ] מיהו נדענז אם לא עשתה כן כלל רק שדקה עצמה יפה נמורין ונסדקין בעומק היטב כפי חכה אף על פי שלא הגיע למקום שהשמש דש סגי לה:

י"ה הסומא בודקת עצמה ומראה לחברתה: י"ז החרשת י"י ששומעת ואינה מרברת או שמרברת ואינה שומעת הרי הן כפקחות [ע"פ] אבל אם אינה שומעת ואינה מרברת וכן השומה או שנמרפה דעתה מחמת חולי צריכות פקחות לבדוק אותן י ולקבוע להן וסתות כרי שתהיינה מותרות לבעליהן [ע"פ] הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים [ע"פ] לא הוקבע להן חוששות משלשים יום לשלשים יום ובדקות על ידי פקחות:

י"ח יא [ע"פ] האשה שמרבה לבדוק בין בימי ספירתה בין בימים שלא ראתה בהם [ע"פ] הרי זו משובחת י"י אף על פי שיש לה וסת קבוע:

י"ט השבעה נקיים [ע"פ] צריך שיהיו רצופים שלא תראה דם בהם שאם ראתה דם יב אפילו בסוף יום השביעי

נליון מהרש"א

[כ] [ע"פ] סעיף ד' ואין להקל. מוך מנבלה הנכנסת לחופה נכנסה דענז ננדקה פעם אחת, ש"ך סימן קל"ב ס"ק ב':

אוצר מפרשים

י' (ע"פ) וביום השביעי ואין להקל. זה דעת הסמ"ג [לאין קול לו, ד]. וזה לשון הסמ"ג, והואיל ולא נחבר הלכה כדברי מי, ראוי להחמיר כדברי רבי מנינא נדה ט, א, שלא יהיה יותר מחמשה ימים בין בדיקה לבדיקה, ע"ל הסמ"ג. ואם כן אפילו לא בדקה ביום ראשון ובדקה באחד מימים האמצעיים וגם ביום שביעי, גם הסמ"ג מודה שעלו לה, ובלבד שעל כל פנים ביום שפסקה בדקה, כדי שתפסוק בטהרה: י"ג (ע"פ) החרשת וכו'. עיין תשובת חלק י"ד סימן ב' [ע"פ] אה"ע ח"ב סימן ג' ד"ה [ע"פ] בעוברת עד דל ומכשילנה בעלה: [ע"פ] וי"פ סי' ט' [ע"פ] דלא תיבא כו'. עיין ט"ו מה שחירק על קושית ב"י דאף דאינה שלא ראתה ביום ה' היא חותרת לחזקת טהרה ואין צריכה בדיקה ביום ה', דאף שהיא בחזקת טמאה עד שכלי ה' נקיים ומהאי טעמא צריכה בדיקה בכל יום, אבל ע"פ כשהגיע יום ה' כבר כלו ה' נקיים, דמקצת היום ככולו, ושבו ולכן צריכה בדיקה באותו היום ה', רשבה לחזקת טהרה דאין צריכה בדיקה. ולכן קאמרי הטור והמחבר דאם ראתה דם אפילו ביום ה' דסותרת, והוי כל יום ה'

צריכה לישב שבעה נקיים סמוך לה, דאף על פי שאינה סותרת הרי צריכה לישב שבעה נקיים סמוך לה ראה דעכשיו. והוא דוחק גדול שיכתוב הטור דין לפי התלמוד, גם בשו"ע כתבו בעל ז"י, ועל כרחיך שיש בו איזה נפקותא מיינה. ונראה לי דיש בו נפקותא אף לדין, לפי מה דקיימא לן דאשה שיש לה וסת אינה צריכה צדיקה כלל, כמו שכתוב ריש סימן קפ"ו, והטעם דאז היא בחזקת טהרה, מה שאין כן בשבעה הנקיים קיימא לן כאן ללכתלה צריכה צדיקה, והטעם הריא בחזקת טמאה עד שילאו השבעה נקיים, על כן קא משמע לן כאן שבעה נקיים רצופין, י' דלא תימא נהגיע קץ השבעה נקיים הרי שבה לחזקת טהרה ואינה צריכה צדיקה אפילו לכתלה, קא משמע לן דאפילו אם תראה בסוף השבעה נקיים ממש חסמור הכל, אף כן עדיין חזקתה הראשונה עליה וצריכה צדיקה לכתלה גם צעת הריא, כן נראה לענ"ד:

י"ה הסומא בודקת עצמה ומראה לחברתה: י"ז החרשת י"י ששומעת ואינה מרברת או שמרברת ואינה שומעת הרי הן כפקחות [ע"פ] אבל אם אינה שומעת ואינה מרברת וכן השומה או שנמרפה דעתה מחמת חולי צריכות פקחות לבדוק אותן י ולקבוע להן וסתות כרי שתהיינה מותרות לבעליהן [ע"פ] הוקבע להן וסת הרי הן כשאר כל הנשים [ע"פ] לא הוקבע להן חוששות משלשים יום לשלשים יום ובדקות על ידי פקחות:

י"ח יא [ע"פ] האשה שמרבה לבדוק בין בימי ספירתה בין בימים שלא ראתה בהם [ע"פ] הרי זו משובחת י"י אף על פי שיש לה וסת קבוע:

י"ט השבעה נקיים [ע"פ] צריך שיהיו רצופים שלא תראה דם בהם שאם ראתה דם יב אפילו בסוף יום השביעי

נליון מהרש"א

[כ] [ע"פ] סעיף ד' ואין להקל. מוך מנבלה הנכנסת לחופה נכנסה דענז ננדקה פעם אחת, ש"ך סימן קל"ב ס"ק ב':

אוצר מפרשים

י' (ע"פ) וביום השביעי ואין להקל. זה דעת הסמ"ג [לאין קול לו, ד]. וזה לשון הסמ"ג, והואיל ולא נחבר הלכה כדברי מי, ראוי להחמיר כדברי רבי מנינא נדה ט, א, שלא יהיה יותר מחמשה ימים בין בדיקה לבדיקה, ע"ל הסמ"ג. ואם כן אפילו לא בדקה ביום ראשון ובדקה באחד מימים האמצעיים וגם ביום שביעי, גם הסמ"ג מודה שעלו לה, ובלבד שעל כל פנים ביום שפסקה בדקה, כדי שתפסוק בטהרה: י"ג (ע"פ) החרשת וכו'. עיין תשובת חלק י"ד סימן ב' [ע"פ] אה"ע ח"ב סימן ג' ד"ה [ע"פ] בעוברת עד דל ומכשילנה בעלה: [ע"פ] וי"פ סי' ט' [ע"פ] דלא תיבא כו'. עיין ט"ו מה שחירק על קושית ב"י דאף דאינה שלא ראתה ביום ה' היא חותרת לחזקת טהרה ואין צריכה בדיקה ביום ה', דאף שהיא בחזקת טמאה עד שכלי ה' נקיים ומהאי טעמא צריכה בדיקה בכל יום, אבל ע"פ כשהגיע יום ה' כבר כלו ה' נקיים, דמקצת היום ככולו, ושבו ולכן צריכה בדיקה באותו היום ה', רשבה לחזקת טהרה דאין צריכה בדיקה. ולכן קאמרי הטור והמחבר דאם ראתה דם אפילו ביום ה' דסותרת, והוי כל יום ה'

קפו: כ. משנה וכדמפרש שם בגמרא: כג. טור [ע"פ] וכן כתב הרמב"ן בהלכותיו [ע"פ] הלכות נדה פ"ג הלכה י"ג: כד. משנה שם [ע"פ] ויהי י"ג ריש ע"א: כה. עור שם: כז. מיימאל דרכא שם [ע"פ] דף [ע"פ] ל"ג [ע"פ] ונצרימא שם דף ס"ז ע"ב וכמלא קמא [ע"פ] ויגו ויגו רבי שמעון מודה בזה: ע"א:

ולא בדיקה כלל כימי הספירה לא בתחילתן ולא בסופן, וסעדו דבריהם מעובדא דרבינא וכו', וז"ל, ואינו ראיה כלל, דאם כן אפילו ישיבת שבעה אין כאן, ומה תועלת יש בהמתנת שבעה ימים, עכ"ל. כוונתו כמו שכתבתי, דכיון דלא בדקה כלל ולא נתנה אדעתה שתהיה לנקיים, הרי היא כאלו לא ישבה כלל, וכמו שכתבתי לעיל סימן קצ"ב [ס"ק ב ד"ה והנה]:

ואפשר לומר דדעת הראב"ד והרשב"א ז"ל דאף על גב דוכה דאורייתא בעי כוונה לספור שבעה נקיים, מכל מקום הכא גבי תבעוה להנשא שאינו אלא חששא דרבנן דשמא ראתה מחמת חימוד, ואף אם ראתה אינה צריכה לשבעה נקיים מן התורה אלא מחומרא דרבי זירא, לא החמירו אלא המתנת שבעה ימים משום לא פלוג, כתקנתא דרבי זירא, אבל לענין דבעי ספירה ממש כזכה דאורייתא לא החמירו כל כך. אף שהוא דוחק, צריכין אנו לומר כך מכח הראיות שהבאתי לעיל מלשון הפוסקים, וגם מהא דפסקו כל הפוסקים שאם לא בדקה עד שמיני דמשלמת עוד ששה ימים, ואי סלקא דעתך דלא בעינן דעתה וכוונתה לספירת ימים נקיים, אין טעם לפסק זה, דמנא להו דלא מצרפין ששה ימים למפרע ויהיה שמיני לפסיקת בדיקת טהרה שביעי לנקיים, דהא בגמרא [ס"ט, א] לא אמרינן דלא מהני בדיקת שמיני אלא בבדקה בראשון ובשמיני, דמאן דמצריך תחלתן וסופן לא שייך לאיצטרופי, כפירוש רש"י שם [ד"ה ומהו], או למאי דמוקי התם כרבי יהושע דסבירא ליה דאין לה אלא ראשון ושביעי מודה דמוקי התם כרבי יהושע דסבירא ליה דאין לה אלא למאי דסבירא ליה דבבדיקה אחת סגיא, אי סלקא דעתך דלא בעינן כוונה לספירה, מנא להו דלא מצטרפין ששה ימים למפרע: [

ובספר תפארת למשה [ד"ה בש"ע סעיף ד] כתב וז"ל, והא דמשמע בש"ס דכיום שמיני לחוד לא מהני בדיקה וצריכה תחלה או סוף, היינו שאם תרצה לשמש כיום שמיני אחר הבדיקה וטבילה אסורה עד הלילה, כיון דלא בדקה כל שבעה, [אם כן] על כרחך צריך לומר דיום שמיני הוא שביעי ואסורה לשמש בו ביום משום דרבי שמעון [נדה ט"ז, ב] דודק היטב, עכ"ל. ולא דק, דלא על זה נאמר בש"ס דבדיקת שמיני לא מהני, אלא כמו שכתבתי לעיל בבדקה בראשון ובשמיני דוקא למאן דמצריך תחלתן וסופן, או לרבי יהושע דסבירא ליה דמונה בסירוגין ומשלמת על הימים שבדקה עד תשלום ז', ובהא מודה דאין לה אלא שמיני כיון דלא חזי לאצטרופי, ואם כן אין ראיה להפוסקים דלדידן לא מהני בדיקת שמיני, אלא ודאי דבעינן שתתן דעתה לספירת שבעה נקיים, וכמו שכתבתי לעיל:

והן אמת דפשטיה דסוגיא בשמעתין דף ס"ט [ע"א] לא משמע הכי, דהא מקשה התם אמאי דאמר רב סופן אף על פי שאין תחילתן, מבריייתא דטועה, דאי סלקא דעתך דלא בעינן ספורים לפנינו ביממא נמי ניטבליה וכו', דמאי קושיא, דלמא שאני התם דלא היה לה ספורים כלל משום הכי לא מהני, ורב מיירי בשספורה שבעה נקיים אלא שלא בדקה עד שביעי, משום הכי סבירא ליה דמהני כיון שספורה. ובספר מעיל צדקה [שם] הרגיש בזה, ומה שכתב לתרץ בזה הוא דוחק גדול, ולא ירדתי לסוף דעתו. וגם אי יהיבין ליה כל דחוקיו שכתב דהא דסבירא ליה לתלמודא דלרב אפילו ספירה לא בעיא היינו קודם דאסיק מבריייתא דטועה שאמרה יום אחד וכו', מה שאין כן בתר דאסיק מהך ברייתא אמרינן דאף רב סבירא ליה דבעינן ספורים, אכתי קשה מטמא ותלמודא בדף ל' ע"א דמקשה התם שבעתא קמא דאתיא לקמן ליטבליה ביומא וכו', ומשני הא מני רבי עקיבא היא דאמר בעינן ספורים לפנינו, ואי סלקא דעתך דלמסקנא לכולי עלמא בעינן ספורים, אם כן מאי מוקי כרבי עקיבא, הא אתיא ככולי עלמא ושאינו טועה דלא היה לה ספורים כלל, אלא ודאי מאן דאית ליה סופן אף על פי שאין תחילתן אפילו ספורים נמי לא בעי, וצ"ע על הפוסקים הנ"ל דסבירא להו דסופן אף על פי שאין תחילתן ואפילו הכי סבירא להו דבעינן ספורים, הא בגמרא לא משמע כן:

ומיהו כל זה למאן דלא בעי ספורים לפנינו, אבל למאן דאמר דבעינן ספורים לפנינו אין כאן שום ספק דודאי בעינן ספורים

ממש, וכן מוכח מסוגיא זו דמקשה לרב בתרייתא דאמר סופן אף על פי שאין תחילתן מבריייתא דטועה, ומשני הא מני רבי עקיבא היא דאמר ספורים לפנינו בעינן, וקשה מאי מקשה הש"ס דהא רב מצריך הפסק טהרה ובריייתא דטועה איכא לאוקמי דלא הפרישה בטהרה. ומה שכתב הרמב"ן בחדושו [ס"ט, א ד"ה הא דמקשינן] תירוץ על קושיא זו, הוא דוחק גדול. והנכון כמו שכתב מהרש"א [שם ד"ה גמי] ואי ס"דן וז"ל, דרב נמי לא בעי הפרשה בטהרה בודאי, אלא להחמיר שלא לטהרה לבעלה בסופן אף על פי שאין תחילתן, אלא בהפרישה בטהרה בודאי, אבל לגבי טבילת מצוה בזמנה אע"פ שלא הפרישה צריכה טבילה בזמנה, וכן נראה מדברי התוספות שכתבו וכו', עכ"ל. ביאור לדבריו, כיון דרב סבירא ליה דסגיא בסופן אף על פי שאין תחילתן, ובעת שספורה ששה ימים הראשונים עדיין לא נתבררו בודאי אם הם נקיים ברורים או לאו, דהא אכתי לא בדקה עד שביעי, אפילו הכי סבירא ליה דעולין לנקיים אף על פי שבעת ספירתה לא ידעה כלל אם ראויה לשבעה נקיים או לאו, אלמא דסבירא ליה דלא תליא בהכי, אם כן הוא הדין כשלא הפרישה בטהרה, כיון דאיכא למימר שמא פסקה בטהרה ועלו לה שבעה נקיים, אף על גב שהיא לא ידעה בודאי ומספיקא אסורה לבעלה דשמא לא פסקה בטהרה, מכל מקום לענין טבילת מצוה בזמנה צריכה להחמיר ולטבול מספיקא דשמא בזמנה היא, ומשום הכי סבירא ליה להש"ס דלרב בתרייתא לא בעי ספורים כלל, דאי סלקא דעתך דבעו ספורים, צריכה שתדע בשעת ספירה שהוא ספירה ודאי, שאותו יום שהיא סופרת לנקיים הוא ודאי נקי, ולא מהני בדיקה בשביעי כדי להתזיקה בטהרה למפרע, דהא מעיקרא לא ידעה בשעת ספירתה אם הם נקיים ברורים או לאו, אלא ודאי מדמהני בדיקה לבסוף על כרחך דלא בעי ספירה כלל:

והשתא נמי ניחא הא דמקשה מבריייתא דטועה לרב בתרייתא, ולא מקשה נמי לרב קמייתא דסבירא ליה דמהני בדיקה בתחלה, תקשי מבריייתא דטועה דאף על גב שלא בדקה בתחילתן בטועה מכל מקום מספיקא תטבול ביממא שמה היו נקיים וטבילה בזמנה היא. אלא ודאי דלרב קמייתא לא קשה מידי, כיון דבעי בדיקה בתחילה סבירא ליה נמי דספורים לפנינו בעינן, ר"ל ספירה ברורה נקיה בודאי, שעל ידי בדיקה בתחילתה מוחזקים כל הימים בנקיים, משום הכי גבי טועה כיון שספק אצלה אם היו נקיים או לאו, לאו ספורים ניהו אפילו אם היו נקיים, מכל מקום כיון דלא היו ספורים גלויים לה, לאו ספורים ניהו:

ובהכי ניחא הא דמשני הש"ס הא מני רבי עקיבא היא דבעי ספורים לפנינו, מנא ליה דלרבי עקיבא לא סבירא ליה שתטבול מספיקא, דלמא הא דאמר רבי עקיבא דבעי בדיקה בכל יום נמי לתומרא אמרה שאסורה לבעלה כל זמן שלא בדקה בכל יום, אבל מנא ליה דרבי עקיבא סבירא ליה דבעינן ספירה גלויה, אלא ודאי סבירא ליה להש"ס דטעמיה דרבי עקיבא דמצריך בדיקה בכל יום, דכיון דכתיב וספורה לה, וליכא ספורים בלא בדיקה בכל יום משבעה נקיים, וסבירא ליה דקרא דוקא קפיד על ספירה, ואפילו כדבעד מעכב, וכל זמן דליכא ספורים לפנינו, ר"ל ספורים ודאין וגלויים, לאו ספירה היא:

וטעמיה דמאן דאמר דצריך תחלתן וסופן גם הוא מצריך ספירה, וכיון דסבירא ליה דקפיד קרא אספירה, צריך ספורים ודאין וגלויים, אלא דסבירא ליה כיון דהיה לה בדיקה בתחילתה ספורים לפנינו ניהו, דאחר בדיקת יום ראשון גירי כולהו שבעה נקיים לענין זה, מכל מקום לטהרה לבעלה או גבי זב לטהרות החמירו דבעי נמי בדיקה בסוף, וכמו שכתבתי לעיל. וזה שלא כדברי הרשב"א במשמרת הבית [נתיב ז שער ה כד, ב] דסבירא ליה דאף למאי דסלקא דעתך דרב סבירא ליה דוקא בתחילתן הוא דמהני אבל לא בסופן, נמי לא ספורים לפנינו ניהו, וזה אינו, כמו שכתבתי. ויש ליישב דהרשב"א כתב כן למאי דמסיק דסבירא ליה לרב דסופן בלא תחילתן נמי מהני, ועל כרחך דלא מצריך ספורים לפנינו אלא דמצריך בדיקה לבסוף משום חזקה לאחזוקי לטהרה לימים